The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill.,
60104, U. S. A.
WEDNESDAY, JANUARY 12, 1966.

LATVIJA
AMERIKĀ

4. N-RS. TREŠDIENA, 1966. G. 12. JANVĀRIS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

Vai no ASV neprasa par daudz?

Ievērojot faktu, ka ASV Vietnamā praktiski atstātas vienas pašas, lai cīnītos par komūnisma ekspansijas savaldīšanu, pamatoti uzmācas jautājums, vai reizēm nav tā, ka no ASV gan prasa stingru nostāju pret komūnismu, bet sabiedrotie ļauj visu smagumu iznest tikai Amerikai vienai. Vai šādos apstākļos jābrīnās, ka arī ASV griba cīnīties par brīvību pamazām saplok?

Divreiz amerikāņiem nepārprotami atgādināts, ka viņiem ir neatliekams pienākums cīnīties par brīvību visu tautu labā. Jau pirmā pasaules kaŗa laikā Anglija, Francija, Krievija un Italija pārmeta ASV, ka tās kavējas pieteikt kaŗu ķeizariskajai Vācijai, lai ar savu piedalīšanos nosvērtu uzvaru sabiedroto labā. Un kad Amerika arī iejaucās kaŗā, kuŗā tai piekrita izšķirēja loma, sabiedrotie pēc uzvaras mēdza teikt, ka amerikāņu armija frontē ieradusies tikai tad, kad atlika vairs tikai saņemt uzvaras aplausus... Kad sākās otrs pasaules kaŗš, Anglija un Pad. savienība, kas jau atradās gandrīz bezizejas stāvoklī, izlietoja visus līdzekļus, lai kaunīnātu ASV par to izolāciju. Tika norādīts, ka Hitlers uzvaras gadījumā kļūtu tik spēcīgs, ka apdraudētu pašas ASV. Bet tagad, kad komūnisms patiešām apdraud visu pasauli, ASV cīņā pret to praktiski pamestas gluži vienas, kaut tieši šodien vairāk kā jebkad komūnisms galvenokārt apdraud i neitrālos, i tos sabiedrotos, kas tirgojas ar sarkano Ķīnu un Kastro Kubu, nemaz nerunājot par rosīgo tirgošanos ar Pad. savienību. Ir pirmā, ir otrā pasaules kaŗā angļu, franču un citu tautu aizstāvētā teze, ka brīvību zaudēs visas valstis, ja to zaudēs viena, šodien ir aizmirsta,— tieši šīs tezes radītāji un aizstāvētāji to aizmirsuši. Šīs tezes vietā, liekas, stājusies to pašu tautu doma, ka nav jārūpējas par nākotni, ja acumirklī klājas labi...

Otru pasaules kaŗu nenoliedzami izšķīra ASV, bet pateicību par amerikāņu uzvaras labā nestajiem upuriem varētu, liekas, novietot uz mazas biskvīta drumslas. Anglija to nepiemin, Francija ignorē, bet Pad. savienība māca bērniem, ka viena pati sakāvusi Hitlera Vāciju un reizē arī ķeizarisko Japānu, kaut cīņā pret japāņiem tā patiesībā nemaz nepiedalījās. Pēc otra pasaules kaŗa visi sabiedrotie atstāja uzdevumu savaldīt ekspansīvo komūnismu Amerikai vienai pašai, lai paši ne tikai noskatītos, bet ar tirdzniecību un citiem darījumiem atbalstītu komūnisma agresiju. Kaut arī Korejā oficiāli cīnījās Apvienotās nācijas, patieso cīņu izcīnija amerikāņi viņi paši.

Laikā, kad Eiropa piedzīvo neredzētu saimniecisku uzplaukumu un labklājību, vēl arvien tiek prasīts, lai ASV uztur savu kaŗaspēku pie Reinas un sarga Eiropas drošību. Izdevumus sedz ASV, bet Eiropas valstis savus ienākumus izlieto tālākas labklājības celšanai, maz rūpējoties par to, ka šī labklājība atrodas pastāvīgās briesmās.

Tagad cīņa notiek Vietnamā, un ir jāpieņem, ka neviena brīvā valsts nevēlas, lai visu Āziju pakļautu komūnismam. Tomēr piedalīties šajā tik nozīmīgajā cīņā izvairās visi.

Jādomā, ka ASV un arī citu brīvo valstu pilsoņi ar bažām raugās, ka Vietnamas jautājuma atrisinājums sāk ievirzīties „Ženēvas līguma garam" tuvā ceļā. Šis līgums, ko komūnisti pat nedomāja pildīt, pakļāva komūnismam lielu Āzijas daļu. Vai pašreizējā stāvoklī, kad ASV vienas tiek izmantotas cīņai par brīvību, jābrīnās, ka arī amerikāņos sāk rasties arvien spēcīgāks strāvojums, kas prasa mieru par katru cenu? Protams, mums, kas pazīstam komūnismu, ir skaidrs, ka katrs kompromiss var nest tikai jaunus komūnisma ieguvumus, tā tuvinot mūs visus trešajam pasaules kaŗam, kuŗā tiem, kas šodien izvairās cīnīties, nebūs citas izvēles, kā akceptēt komūnisma verdzību vai beidzot pārvarēt savu egoismu, lai ar ieročiem iestātos par tiesībām, ka brīvība ir nedalāma un dodama katrai tautai un valstij. Vai nevar pienākt brīdis, kad būs par vēlu to darīt? Tas ir jautājums, uz kuŗu ļoti grūti rast atbildi.

Viss teiktais skan it kā pārmetums tikai citu zemju pilsoņiem un citu tautu piederīgajiem. Bet kā ir ar mums pašiem, ar latviešiem? Cik mūsu vidū ir tādu, kas patiesi un diendienā cīnās par mūsu dzimtenes atbrīvošanu? Vai nav tā, ka vairums galvenokārt domā par jaunas un košākas mājas celšanu, aizmirstot, ka var pienākt laiks, kad šo māju var atņemt tāpat, kā savā laikā mēs visu jau zaudējām, Pad. savienībai okupējot Latviju? Vai nav tā, ka nevērtējam vis kādu uzdevumu vai kāda cilvēka paveikto darbu, bet galvenajā vietā liekam savu egoistisko es? Un vai nav arī tā, ka, nevarot noliegt paveikto, mēģinām atrast tikai kļūdas, bet ja tādu nav pietiekami, tad vismaz aizmuguriski aprunājam darītāju? Kas par to, ka šie runātāji paši nekā nedara?.. Vai arī nav spējīgi kaut ko darīt?.. Šādos apstākļos būtu jājautā, vai mums maz ir tiesības kritizēt citus, ja paši neesam labāki. Un vai mums ir tiesības neapmierināti brīnīties, ka arī cietās brīvības aizstāves ASV pamazām sāk svārstīties un meklē kompromisu, jo pamestas cīņā vienas? Atbildību par šo bīstamo kursu nevar uzvelt tikai ASV valdībai. Daļa atbildības piekrītis arī mums!

V. Korsts

„BĪSTAMS" BRĪDIS

Toronto latviešu biedrības sestdienas skola, kā jau ziņots un attēlos rādīts, eglītes vakarā uzveda A. Martinsones tautas pasakas drāmatizējumu „Neiesmīdināmā princese", kuŗā nopietnās princeses iesmīdināšanai notika jocīgs vēžu gājiens un bitīšu deja skatuvē. „Kad savu deju zemā piesēdienā un pustupus rādīja pelēkās un baltās peles (uzņēmumā), tas izskatījās tik jocīgi, ka nācās grūti savaldīties un bija jākož lūpā, lai nepasmaidītu, jo drīkstēju taču smieties tikai pašā ludziņas nobeigumā," pēc uzveduma pastāstīja neiesmīdināmās princeses lomas tēlotāja Anna Pētersone.

Foto: J. Ligers

Baltiešu pārstāvji apmeklē atsevišķas AN delegācijas

Gatavojot lielo baltiešu masu sanāksmi un demonstrācijas pag. gada 13. novembrī Ņujorkā, tās organizētājiem padomā bija arī citi pasākumi Baltijas valstu likteņa atgādināšanas un neatkarības atjaunošanas labā, par kuŗiem, saprotamu iemeslu dēļ, mūsu trimdas prese apzināti klusēja, lai sagatavošanā esošajiem plāniem nepievērstu mūsu lietas nelabvēļu uzmanību. Viens no šādiem nodomiem, kuŗam gatavojās jau laikus un kuŗa īstenošanu uzsāka tūlīt pēc 13. novembŗa demonstrācijas, bija atsevišķo valstu AN delegāciju apmeklēšana, lai tās iepazīstinātu ar Baltijas valstu jautājumu un censtos noskaņot labvēlīgi mūsu lietai. No latviešu puses šo apmeklējumu koordinēšanā piedalījās Dr. Dzintars Paegle.

Uzdevums nebija viegli veicams, jo baltiešiem nav pietiekami liela profesionālo diplomātu kadra. Tādēļ nācās meklēt piemērotus un spējīgus cilvēkus, lai tos sagatavotu un apmācītu veicamajam uzdevumam. Nodoms bija izveidot ap 50 grupu ar 5 vai 6 baltiešu pārstāvjiem katrā, kas apgūtu nepieciešamās zināšanas divu vai *lielākais* trīs atsevišķu AN delegāciju apmeklēšanai. Šo pārstāvju grupu dalībniekiem bija jāiepazīstas ar to tautu vēsturi, pašreizējām problēmām, grūtībām un citiem jautājumiem, kas svarīgi tieši apmeklējumam izraudzītās AN delegācijas valstīm, jo — tikai labi pazīstot otras puses problēmas, iespējams ietekmīgi iepazīstināt arī ar savām, atrodot kopējas intereses un citus elementus, kas stiprinātu saprašanos. Tādēļ bez piemērotu darbinieku meklēšanas šo apmeklējumu organizētāji reizē gādāja arī par nepieciešamajiem vēstures materiāliem, informāciju u. c. Šo materiālu sagādā bez Dr. Dz. Paegles piedalījās arī Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V. Hazners, U. Grava un citi, kam vajadzīgie materiāli bija rīcībā vai iegūstami. Apmeklējumiem izraudzītie baltiešu darbinieki ne vien „apbruņojās" ar šiem materiāliem, bet papildināja arī savas zināšanas, konsultējoties pie personām, kuŗām jau ir pieredze politiskajā un diplomātiskajā laukā.

Kad šie visi priekšdarbi bija veikti, varēja sākties tiešais uzdevums — atsevišķo AN delegāciju apmeklējumi.

Pašreiz šīs īpaši sagatavotās delegācijas, kuŗās piedalās latvieši, lietuvieši un igauņu pārstāvji, kopš 13. novembŗa baltiešu demonstrācijas Ņujorkā jau apmeklējušas 70 AN delegāciju, nododot tām materiālus un mutvārdu informāciju par Baltijas valstu likteni Pad. savienības nesaudzīgajā okupācijā Tā turpinās 13. novembŗa masu sapulces mērķa īstenošana — demonstrēt atklātības priekšā Baltijas valstu likteni tā, lai AN dalībniekvalstis beidzot saprastu savu pienākumu rūpēties par izdarīto netaisnību labošanu. Kaut AN jau saņēmušas labu skaitu iesniegumu par Baltijas un citām apspiestajām tautām, kaut šo padomju apspiesto tautu likteni nemitīgi atgādina Apspiesto tautu asambleja (ACEN), AN valstis līdz šim atturējušās padomju koloniālismu tuvāk apskatīt. Tā jaunapmācīto darbinieku grupas turpina līdzšinējos apspiesto tautu pārstāvju pasākumus AN valstu sirdsapziņas modināšanā un atsevišķo AN delegāciju iepazīstināšanā ar mūsu problēmām, lai palīdzētu kausēt atturības ledu.

Kaut apmeklētāju organizētāju sākotnējais nodoms — radīt ap 50 apmeklētāju grupas — nav īstenojies, jo izdevies sakomplektēt tikai 26 grupas ar baltiešu pārstāvjiem, ie[illegible] gala mērķi — apmeklēt 11[illegible] pavisam 117 AN dalībnieku delegācijām — tomēr, liekas, izdosies sasniegt, jo līdz šim apmeklētas jau 70 delegācijas. Latviešu pārstāvji piedalījušies 50 apmeklējumos. Sakomplektētajās 26 apmeklētāju grupās darbojas pavisam 36 latvieši, galvenokārt jaunās paaudzes pārstāvji, 12 grupās veicot vadītāju pienākumus. Visos apmeklējumos baltiešu pārstāvji nodod 13. novembŗa demonstrācijā pieņemto rezolūciju, kuŗā AN aicinātas gādāt par brīvības atjaunošanu Baltijas valstīs, un brošūru par padomju koloniālismu Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, tāpat fotokopiju no Ribentropa un Molotova 1939. gada slepenā līguma, kuŗā Hitlers ar Staļinu vienojās par Austrumeiropas sadalīšanu.

Atsevišķās AN delegācijas baltiešu pārstāvjus līdz šim pieņēmušas 5 minūšu līdz 2 stundu ilgās audiencēs, kuŗās iesniegumus saņēmušas dažāda ranga diplomātiskie darbinieki, dažkārt pat atsevišķo delegāciju vadītāji — vēstnieki. Lielāko interesi par apmeklējumu nolūku un iesniegumu saturu līdz šim izrādījušas Afrikas un Dienvidamerikas valstu delegācijas, bet atturīgākas bijušas Āzijas un Rietumeiropas valstis. Protams, visledainākā izturējušās komūnistisko režīmu delegācijas, no kuŗu apmeklēšanas baltieši arī neizvairās.

Vtr.

VAI POLIJAI NĀKSIES ATTEIKTIES NO VĀCU APGABALA?

Vācu laikraksts „Schlesische Rundschau" sniedz sensācionālu ziņu, ka Maskava klusībā apsveŗot domu atkal atdalīt no Polijas un atdot t. s. Vācu demokrātiskai republikai (komūnistu pārvaldītā Austrumvācija) daļu no bijušajiem Vācijas apgabaliem aiz apstrīdētās Oderas - Neisas līnijas. Laikraksts šo ziņu, kas iedarbojusies kā bumbas sprādziens Varšavā, pamato ar atklājumiem, kuŗus izpaudis Izraēlas komūnistu partijas centrālkomitejas loceklis Jairs Sabans. Izraēlas komūnistu vadonis palītiskās apspriedēs Pad. savienībā esot uzzinājis par Maskavā pastāvošu jaunu Oderas - Neisas līnijas plānu, kas paredzot ap 500 km gaŗa un 50—80 km plata apgabala atdalīšanu no šodienas Polijas un atdošanu Ulbrichta Austrumvācijai.

Ar to neatzītā Ulbrichta Vācu demokratiskā republika iegūtu ap 32.500 kv. km lielu territoriju līdz līnijai Kolberga - Dramburga - Kallīsa. Šis apgabals atbilst apmēram Rietumvācijas pavalsts Ziemeļreinas - Vestfāles lielumam un veido trešo daļu no visiem Vācijas austrumapgabaliem, kuŗi pēc otra pasaules kaŗa piekrita Polijai līdz miera līguma parakstīšanai ar Vāciju, kad arī paredzēts noteikt galīgās robežas.

Ja šis Jaira Sabana apgalvojums atbilst patiesībai, t.i. ja Pad. savienība klusībā tiešām apsveŗ domu par lielāka apgabala atpakaļatdošanu vāciešiem, tad nozīmīgi palielinātos Ulbrichta Austrumvācijas territorija, ar ko tad Vācu demokratiskā republika stiprinātos arī politiskā ziņā. Tas būtu arī tālāks solis virzienā piespiest Bonnas valdību uzsākt sarunas ar Pankovas „valdību," kas netieši nozīmētu, ka Rietumvācija atzīst Austrumvāciju par neatkarīgu valsti.

Bet tikpat labi iespējams, ka šis klusībā apsvērtais Maskavas plāns (kas par spīti slepenībai taču izpausts!) domāts vienīgi kā zināms spiediens uz Poliju, kuŗa ne visos gadījumos vairs klausa Kremļa gribai un pavēlēm. Jairs Sabans tomēr pārliecināts, ka Maskava tomēr nopietni apsveŗ domu par Austrumvācijas palielināšanu un pastiprināšanu uz Polijas rēķina. Kad tas varētu notikt, nav paredzams, jo viss atkarīgs no dažādiem pasaules politikas faktoriem. Pagaidām skaidrs tikai viens: ja ziņa atbilst patiesībai un Maskava Austrumvācijai atdotu minēto ap-

(Nobeigums 8: lpp.)

P. Grods

BILDĪTES

Podomju propagandas izdevumos, kas cirkulē Rietumos saskaņā ar kultūras apmaiņas nolīgumu starp ASV un Pad. savienību, ir ļoti daudz fotouzņēmumu — gan krāsās, gan melnā iespiedumā. Sevišķi krāsainie uzņēmumi spožuma un apdares ziņā rada iespaidu, ka Austrumos aug un veidojas valsts, kuŗai nekā netrūkst un kuŗas tautām sejā allaž smaids par labo un pārtikušo dzīvi komūnisma paradīzē. Vientiesīgais lasītājs Rietumos bieži vien paliek iespaidā, ka, lūk, tur tiešām valda pārticība, skaistums un dziļa apmierinātība.

Arī raksti, kas ietveŗ šos uzņēmumus, pilni pašapmierinātības un pārliecības, ka tikai komūnisma paradīzē cilvēkam klājas vislabāk Vēstulēs, kas pienāk no dzimtenes, sūtītāji nereti vien ieliek aploksnē pa bildītei, kuŗas spožās krāsās rāda, kas padomju varas laikā uzcelts, pārveidots vai salabots. Tāpat no dzimtenes iesūta dažāda formāta skatu albumus, galvenokārt ar Rīgas skatiem. Papētījot tos tuvāk, tomēr atklājas, ka šī komūnistiskā jaunuzbūve ir tikai daļēja: daudz Latvijas patstāvības laikā veidotajām celtnēm piekārti sakrustoti sarkanie karogi, bet celtne pārkristīta kāda sarkanā dižvīra vai partijas funkcionāra vārdā. Saprotams, lasītājam Rietumos rodas iespaids, ka viss šajos bildīšu izdevumos sasniegts komūnistiskās okupācijas laikā un ka pirms šī „lainīgā" perioda Latvijā tikpat kā nekā nav bijis.

Ārkārtīgi pārspīlēti arī raksti, kas parādās šādos izdevumos. Tie visi pauž nolādējumu neatkarības laikmeta atpalicībai un slavas dziesmas komūnistu jaunceltnei. Komūnistu propagandas dzirnavas allaž malušas melus un nepatiesību, pārspīlējumus un faktu sagrozījumus. Sevišķi tas vērojams pēdējos gados, kad reizē ar Latvijas stāvokļa melīgo nostatījumu safalsificēta arī Latvijas vēsture, un tādu to okupanti pasniedz lasītājiem Rietumos.

Kāds faktiskais stāvoklis, paslēpts zem spožajām bildītēm? Kādēļ okupanti savos izdevumos neparāda tīrumos rūsējošos arklus un traktorus, sagruvušās kolchoza ēkas, aizaugušos laukus un gaŗās rindas pie pārtikas veikaliem? Visas šīs laikmeta zīmes iet līdz negantajam režīmam kopš pirmās dienas. Te komūnistiem derētu dziļāk ieskatīties tai demokratijā, kas valda Rietumos: te neviens nekaunas rādīt arī slikto un trūcīgo, kas valda valstī. Komūnisti rīkojas vēl bezkaunīgāk: viesodamies Rietumu valstīs, žurnālisti un fotografi fiksē tiešī pelēkās un sliktās ainas, rāda tās savos izdevumos pašu patēriņam par raksturīgām Rietumiem, lai pārliecinātu savējos, kādā postā kapitālisms iedzinis tautu. Komūnisti savos izdevumos rietumvalstu varenības un saimnieciskas labklājības raksturošanā vai atzīšanā allaž atturīgi, uzsveŗot un izceļot tikai to, kas radies pašu zemē.

Bet dažreiz komūnistiem nākas saņemt belzienus, redzot dzīves un darba pulsējumu rietumu valstīs, kur valda brīvība un pašiniciātīva un kur tautai nav tās uzspiestās un dzelžainās saistības, ar partiju, kā tas ir padomju zemē. Kādreiz patiesība apstulbina un satriec to, kas līdz kaklam ieaudzis melos.

Tā kādā ASV pilsētā no Rīgas ieradās komūnistu partijas biedrs latvietis, lai apmaiņas kārtā dažus mēnešus studētu kādā amerikāņu universitātē. Tiekoties ar paziņām, viņš bija ļoti atturīgs, bet ja iedegās, tad tikai slavas dziesmā tam, kas notiek Latvijā, uzsveŗot strādnieku tiesības un labklājību dzimtenē. Kādas darbdienas pēcpusdienā tālo paradīzes viesi paziņas aizveda uz kādu caurbrauktuvi. Zem tās aizvijās sešplatuma auto ceļš. Pulkstens rādīja piekto pēcpusdienas stundu, kad ceļš nosēts automašīnām kā skudrām, kas traucās laukā no pilsētas. Simtiem un atkal simtiem šo ugunsratu plūda bez apstājas. Kāds neizsakāmi varens iespaids! Kad paziņas ar tālo viesi kādas minūtes tā bija vērojuši automašīnu straumi, viens no viņiem nenocietās un pateica: „Lūk, tie, kas brauc, ir kapitālistu izsūktie Amerikas strādnieki. Un katram no tiem bez automašīnas arī sava ģimenes māja!" Partijas biedrs klusēja Tad visi turpināja ceļu, lai vēlreiz raudzītos sejā patiesībai — pie veikalu logiem, kuŗos mantu bagātībai neredzēt gala un ap kuŗiem aplipuši tie paši kapitālistu izsūktie pircēji.

Papīrs pacieš visu, ko komūnisti uz tā saražo. Arī daudzās bildītes, kas skatītājam atgādina vienus un tos pašus saukļus — par ārkārtīgi straujo un spēcīgo dzīves augšupeju sarkanajā paradīzē. Bet tā ir tikai daļa no šīs „augšupejas", kas rēgojas pretim no spilgti krāsainajiem uzņēmumiem — ar padomju cilvēka sejā iespiesto mākslīgo smaidu. Kaut kas vienmēr paliek neparādīts un nepateikts. Un tā ir medaļas otra puse, kuŗu redz vienīgi paši komūnisti un tiem pakļautās padomju tautas, bet kas nekad nav pagriezta uz Rietumu pusi.

ŽIBULETĀJU SEZONA SĀKUSIES

Tautieši, kas dzīvo *Toronto vai vēl vairāk* dienvidos, redzot augšējo uzņēmumu, droši vien, krietni pabrīnīsies, jo sniegs pie viņiem šogad bijis rets viesis, bet ūdeņi joprojām nav aizsaluši. Taču žibulētāji jau laikā starp Ziemsvētkiem un Jaungadu *izmēģinājuši roku tikai stundas* brauciena attālumā no Toronto — uz Simko ezera pie Kesvikas. *Pirmie drošsirdīgie*, kas devās uz 3 collu biezās ledus kārtas, pēc mūsu rīcībā esošajām ziņām, bijuši torontieši *A. Gertners, A. Lote un* kāda daiļā dzimuma pārstāve. Panākumi gan bijuši vēl tikai viduvēji. Uzņēmumā *redzamais pazīstamais* ziemas makšķernieks Oļģerts Jakševics tūlīt pēc Jaungada dienas bija devies tālākā braucienā uz Nortbejas apkārtni, kur bija vilcis labu lomu, arī vairākas ezera foreles.

Foto: J. Ligers

NO BAUMĀM DARINĀTA „VĒSTURE"

DAŽAS PIEZĪMES PAR PUTEKĻIEM, KAS SACELTI AP ĢEN. J. BALOŽA MŪŽA DARBU UN GAITĀM.

Pēdējā laikā vērojama pastiprināta tieksme dažādās publikācijās iztirzāt mūsu vēstures atsevišķus posmus un personas, kas piedalījušās to veidošanā. Viens no šādiem gadījumiem saistās ar mūsu brīvības cīņu virspavēlnieka un vēlākā kara ministra ģen. J. Baloža personību, sākot ar Latvijas brīvības cīņām un beidzot ar viņa neseno nāvi okupētā Latvijā. Par to ilgi slēptus, bet tagad sensācionālus atklājumus žurnālos „Strēlnieks" un Jaunā Gaita" publicējis bijušais Troickas latviešu strēlnieku pulka komandieris P. Dardzāns. Ar šiem atklājumiem P. Dardzāns centies sevi ieģērbt taisnības pravieša togā un visu laiku cienītajam Latvijas brīvības cīnītājam ģen J. Balodim piedēvē nodevību pret savu valsti un tautu. Tik smago nodevības vārdu līdz šim vēl nav iedrošinājies neviens apzinīgs latviešu lietot kādā polēmikā vai savu personīgo uzskatu publicējumos bez konkrētiem un neapstrīdāmiem pierādījumiem.

Ja nu P. Dardzāns to dara tagad pēc vairāk nekā divdesmit trīsdas gadiem un apvainotā ģenerāļa nāves, tad rodas jautājums, kas Pēteris Dardzāns bija pirms 45 gadiem, kad viņu varēja uzklausīt attiecīgās iestādes un atbildība būtu sargāta ar brīvās Latvijas likumīgo spēku. Pat vēl līdz 1934. gadam tas bija iespējams, ja pieņemam, ka autoritārā iekārtas laikā tas saprotamu iemeslu dēļ nebija izdevīgi.

Nepārprotamu atbildi sniedz pats P. Dardzāns savā rakstā: „Kāpēc Latvija bez cīņas nonāca krievu komūnistu rokās?" žurnāla „Strēlnieks 9./10. numurā, kur teikt: „Labi atminos, ka Rīgā, brīvās Latvijas laikā cirkulēja baumas (pasvītrojums mans — ref.), ka no Niedras prāvas protokoliem esot izzagts līguma oriģināls..." Tātad — cirkulēja baumas, bet žurnālā „Jaunā Gaita" 55. numurā P. Dardzāns to pašu domu jau pārvērš patiesā faktā un uzskaita kā J. Boloža otru nodevību.

Jājautā pulkvedim P. Dardzānam, kur še vairs loģika? Kur paliek taisnības pravieša toga, no kuras tagad sāk līst laukā atklāta naida asie ļieni? Kādēļ,— to P. Dardzāns pats vislabāk zinās.

Šis sīkais, bet raksturīgais piemērs rada pamatotas šaubas un neliekuļotu sašutumu par visiem pārējiem P. Dardzāna ģenerālim J. Balodim pierakstītajiem nodevības grēkiem, kuŗus loģiski atspēkojis Augusts Lācis savā rakstā „Baltā ģenerāļa nomelnošana" Jaunās Gaitas 53. numurā. Paturot prātā iespēju, ka daudziem vēstures notikumiem, mūsu brīvības cīņas ieskaitot, varētu būt arī kritiska pieeja, esam tomēr spiesti atzīt, ka līdz šim lasītie P. Dardzāna raksti, bez jau iepriekš minētajām baumām saturēs no tik daudzu mistisku personu iniciāļiem un līdz šim nezdzirdētiem apgalvojumiem, ka to publicētāja personīgais naids pret Latvijas brīvības cīņu virspavēlnieku ģen. J. Balodi saskatāms visai atkailinātā veidā. To jo sevišķi pierāda kāda mistiska A. K. izteicieni, it kā ģen. J. Balodis pēc komūnistu okupācijas 1940. gadā esot paslēpies Pad. savienības sūtniecībā. Ir gan zināms, ka ģen. J. Balodis tai laikā bijis savā Lielupes vasarnīcā, kur turēts mājas arestā līdz izsūtīšanas brīdim, kas notika drīz pēc valsts prezidenta K. Ulmaņa izsūtīšanas. Tāpat ir zināms, ka ģen. J. Balodis nevis pārcēlās uz Dienvidkrieviju, kā to apgalvo P. Dardzāns ar savu mistiskā A. K. parakstu, bet uz Viļa Lāča rakstveida rīkojumu kopā ar dzīvesbiedri izsūtīts uz Iekškrieviju. Viņa izsūtīšana notika reizē ar pēdējā iekšlietu ministra Veidnieka ģimenes izsūtīšanu slēgtā 3. klases vagonā, atsevišķās kupejās. Iekškrievijā ģen. J. Balodis kopā ar dzīvesbiedri turēja izolētu kādā atsevišķā mājā līdz kara sākumam. 1941. gada jūnija pēdējās dienās ģen. J. Balodis apcietināts un aizvests uz Butirku cietumu. Dienu vēlāk apcietināta viņa dzīvesbiedre Elvīra. Kopš šī brīža abi bijuši šķirti vairākos Pad. savienības cietumos līdz visparējās amnestijas izsludināšanai 1953. gadā. Pēc ilgām un šeit neaprakstāmām pūlēm tad ģen. J. Balodis tika novietots ļoti slikstos apstākļos kādā kopmītnē Vladimirā, kur viņam varēja pievienoties arī dzīvesbiedre. Latvijā ģenerālis pirmoreiz atgriezās 1956. gadā, bet jau pēc dažām dienām tika aizvests otrreizējā izsūtījumā. Arī 1957. gada atgriešanās Latvijā beidzās līdzīgi, un tikai 1959. gadā, pēc daudzkārtīgiem lūgumiem, ar speciālu atļauju ģen. J. Balodis un dzīvesbiedre Elvīra drīkstēja apmesties Latvijā.

Par izsūtījumā un cietumos pavadīto laiku pats J. Balodis izteicies, ka tikai aiz pārskatīšanās palicis dzīvs. Zīmīgus vārdus pēc ģen. J. Baloža nāves Vācijas laikraksta „Latvija" 1965. gada 4. septembŗa numurā raksta arī plkv. A. Plensners: „Katastrofa, kas nākusi pār daudzām valstīm un tautām, nākdama arī pār mūsējo, ģenerāļa (J. Baloža,— ref.) pēdējos 25 mūža gadus padarīja smagus. Mēs nezinām visu, ko viņam nācās pārciest. Dažs, kas varējis pārmest, ka ģenerālis atgriezies dzīvs, pats arī vēl nav miris. . Ģenerālis nu ir miris."

Jā, ģenerālis tagad ir miris un Dievs piepildīja viņa pēdējo vēlējumu atdusēties Latvijas smiltājā. Ar savu mūžu un cildeni patriotisko, līdz pēdējam elpas vilcienam izturēto stāju Baltais ģenerālis ir pelnījis goda pilnu atdusas vietu Brāļu kapos, bet pašreizējos apstākļos varam būt pateicīgi Likteņu lēmējam, ka viņa atdusas vieta nav vis Pad. savienības nezināmos plašumos, bet pieticīgajos Meža kapos, Rīgā. Arī par ģen. J. Baloža nāvi komūnistiskais režīms neatļāva ievietot sēru ziņas vai sludinājumus, bet, par spīti šim apstāklim, viņa bēru diena 11. augusts tomēr izvērtās par apspiesto latviešu sēru dienu, un ģenerāļa izvadīšanā pēdējā gaitā piedalījās vairāki tūkstoši. Tautas pateicība savam brīvības cīnītājam un sargātājam izpaužas vēl joprojām, jo gandrīz katru dienu ģenerāļa kapa kopiņu grezno jauns, kaut arī pietiekoši sūnu vai mētru vainags vai ziedu pušķītis.

Ģenerālis J. Balodis bija viens no autoritārās iekārtas veidotājiem un likteņīgā kārtā vēlk kļuva tās upuris. Varbūt pamatā bija sīkas intrigas, kādas nereti tādos apstākļos mēdz veidoties, varbūt — arī dziļākas pārliecības pretišķības. Bet visu mūžu viņš ir bijis Latvijas brīvības cīnītājs, sargātājs un savas tautas patiess patriots. Likteņīgās komūnistu okupācijas pirmsākumā vai pat pirms tās arī ģen. J. Balodim bija iespēja atstāt Latviju un glābt savu dzīvību, bet viņš to nedarīja, apzinoties, ka valsts un tautas liktenis ir arī viņa liktenis, līdzīgi kā to darīja lielākā daļa no mūsu valsts dzīves vadītājiem. Tāpat ir vairāki norādījumi, kas liecina, ka ģen. J. Balodis vēl pirms nāves varēja iegūt vienu otru dzīves atvieglinājumu, pieņemot režīma kārdinājumus. Bet viņa tēvzemes mīlestība to neatļāva, un viņš pārtika no pieticīgā 50 rubļu mēnesī pabalsta, ne pensijas, jo tādu viņam nepiešķīra.

Ja tagad, plīnā labklājībā dzīvojot, P. Dardzāna personā radies jauns vēstures tulks un „patiesības pravietis", kas no kādreiz dzirdētām baumām un it kā mirstošo vācu baronu zvērestiem ir gatavs ģenerāļa J. Baloža kapa kopiņu apmētāt nodevības bumbām, kas viena pēc otras lido no personīgā naida lielgabala, tad neviļus rodas jautājums, vai mēs tuvojamies līdzīgai pakāpei kā kādreizējā krievu aristokratija emigrācijā, kas savstarpējos intrigu karos bija gatava viens otru apēst?

Ja šodien esam pakļauti vienīgi savas patvēruma zemes likumiem, tad tas nenozīmē, ka esam bez nacionālas atbildības par katru teikto vārdu un rīcību. Mūsu atbildība ir vēl lielāka pret tām paaudzēm, kas nāk un nāks pēc mums. Tīra vēsture un tēvzemes mīlestība mums jānodod nākošām audzēm, ne naids, jo mēs pateicamies tiem, kas radīja brīvo Latviju, un mēs ticam nākotnei, kas ved uz jaunu, brīvu Latviju.

R. Noritis

LATVIJA

4. N-RS. TREŠDIENA, 1966. G. 12. JANVĀRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Viņķelis, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, casniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 36 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Žanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Elnem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrē gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas teksta.

Latvietis, kas iznācis no elles

Jānis Simsons „VORKUTAS GŪSTEKŅA STĀSTS," Vaidavas apgāda izdevums, 378 lpp.

Kaut daudzus samalusi „strādnieku paradīzes" vergu nometņu cilvēku iznīcināšanas mašīnērija, nedaudziem tomēr laimējies kaut vai kailo dzīvību izvilkt cauri šai neiedomājamai barbariskajai sistēmai, par kuŗas pastāvēšanu mūsu gadsimtā būtu vismaz jānosarkst tiem, kas Apvienotajās nācijās sēž pie viena galda ar Pad. savienības varasvīru pārstāvjiem, nekā nedarot, lai piespiestu savus galdabiedrus izbeigt necilvēcīgo apiešanos ar cilvēkiem, kuŗi paši sevi nevar aizstāvēt.

Atmiņu grāmatas autors saka: „Rakstīju šo grāmatu vēstures materiāliem. Gan jau nāks laiki, kad tos vajadzēs." Ir jāapbrīno viņa ticība nākotnei pēc visa tā, kas pārciests Pad. savienībā, atstājot tur savu veselību un izglābjot tikai kailu dzīvību . . . Varbūt tāpēc, ka daudziem nebija lemts izkļūt no lielā tautu cietuma dzīviem, autors sevi var skaitīt nedaudzo laimīgo vidū. Tāpat jāapbrīno, ar kādu vēsturnieka pacietību un bez jebkādiem pārspīlējumiem un liekiem komentāriem autors sīki apraksta savu likteni. Tas šo darbu patiesi padara par izcilu vēstures avotu, no kuŗa kādreiz smels ziņas tie, kas spriedīs vēstures tiesu par bolševiku pastrādātajiem noziegumiem pret cilvēcību! Šo ieskaitot, kādus risku vairs pat nevar runas būt, jo katrs dabū savu tiesu. Lai šoferis saņemtu ceļa zīmi, kuŗā rakstīts, ka viņš „no firmas" ņem līdz smagajā mašīnā zināmu personu skaitu, viņam „jāiesmērē" priekšniekam. Lai kontrolieŗi uz ceļa „neredzētu' nekā aizdomīga, šofeŗi ar tiem jau iepriekš vienojušies par noteiktu katra brauciena taksi. Bet ceļu kontrolieŗi savukārt vienojušies par noteiktiem procentiem, kuŗus dod tālāk automašīnu inspekcijas daļas vadītājam.

Šoreiz Vīnertei „veikala" braucienam liela gatavošanās, jo tam jākalpo divkāršam mērķim. Vai viņai izdosies aizvest Jaksi uz Jelgavu? Risks tomēr ir.

Dažādi mēbeļu gabali stāv sarindoti priekšnamā līdznemšanai uz Jelgavu vai pat tālāku vietu. Krievu šoferis jau ieradies. Viņš, kā solījies, izkārtojis „puķovsku" galda, krēslu un virtuves skapja līdzvešanai.

„Davai, — bistra!" sauc nepacietīgais krievs, kad Andrejs un Brieža tēvs, kas ataicināti palīgā, pārāk ilgi mokās ar pasmago virtuves skapja iecelšanu. Andrejs solījis savam priekšniekam ciema kukuli, par ko saņēmis brīvu pēcpusdienu braukšanai uz laukiem. Vīnertei vienai būtu grūti ar mēbelēm tikt galā.

Metu ar roku aizbraucējiem. Laimīgu ceļu, labu izdošanos! Kaut nu izdotos . . .

Nometnē bijuši ap 3000 ieslodzīto, to vidū ap 60 latviešu. Te autors bijis tikai dažas dienas, tad pārvests uz 6. šachtas nometni, kur uzturs bijis ļoti slikts un no 3000 nometnes iemītniekiem puse bada un slimību dēļ atradusies slimnīcā, bet pāri par 2000 jau atdusējušies tundrā mūžīgā miegā. Drīz vien autors arī spiests aiziet uz slimnīcu, kuŗas apstākļus apraksta sekojoši: „Mani ievietoja . . . slimnīcas vispārējā barakā. Pie ievietošanas slimnīcā visas drēbes, veļu un apavus noņēma un ielika nometnes mantu noliktavā. Tanī laikā, t.i. 1946./47. gada ziemā, 6. stacionārā bija divas nodaļas: vienā slimniekiem bija apakšveļa, bet otrā ne. Mani ievietoja „pliko nodaļā." Slimnīcas barakā gulējām uz pārtrauktajām nārām — „vagonetēm." Normāli uz šādas pārtrauktas nāras gulēja katrā stāvā divi. Tā kā slimnīca bija pārpildīta, mums bija jāgul katrā stāvā četriem. Pa diviem slimniekiem kopā mums bija viena ar vati pildīta matrace, viena sega un viens galvas maisiņš. Palagu nebija. Tā nu zem katras segas gulējām divi pilnīgi plikie. Vienīgi mūsu ēdiena izdalītājiem, ko te slimnīcā godāja par sanitāriem, bija katram īss sporta krekliņš „maika," bet apakšbikšu, nerunājot nemaz par virsbiksēm, arī sanitāriem nebija." Protams, arī visa ārstēšanās bija tikpat dīvaina kā pati slimnīca. Tajā nokļuva tik pārguruši cilvēki, ka šķas dienas pavadīja vienā miegā, uzņemot tikai pārtiku, kad tos pamodināja.

Cilvēkus līdz pēdējam izdzina ar smagu darbu, iekārtojot t. s. „katlu sistēmu," t. i. izsniedzamās pārtikas normu pacēla, ja apcietinātais izstrādāja augstāku darba normu, bet pazemināja, kad to vairs nespēja. Šachtas darbs visai primitīvajos apstākļos, trūkstot pat nepieciešamākajām darba mašīnām, kādas lieto ogļraktuvēs visā pasaulē, lai atvieglotu fiziskā darba smagumu ogļračiem, īsā laikā, protams, sabeidza strādājošo veselību. Arī autora citādi nevainojamā veselībai gadu tecējumā bija pilnīgi salauzta, viņš kļuva kroplis uz visu mūžu. Autors sekojošos gadus pārmaiņus pavadīja 5. un 7. šachtas nometnēs, palaikam atkal nokļūstot dažādās slimnīcās, beidzot nonākot invalidu nometnē „Čuma," no kurienes viņu kā darbam nederīgu 1954. g. novembrī beidzot atbrīvoja un atļāva atgriezties dzimtenē.

Šis dzīvesstāsts pelna pārtulkošanu lielo tautu valodās, lai parādītu, kādi apstākļi valda Pad. savienības daudzinātajās „cilvēku labošanas darba nometnēs," kas necilvēcības un barbariskuma ziņā tālu pārspēj visu, ko cietumu administrācija bija varējusi izgudrot „tumšajos cara laikos" . . .

A. Kalns

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI DABŪJAMI

O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ

26. Market St., Hamilton, Ont., kā arī

„NORTHLAND GROCERY"

120 Barton St, E., Hamilton, Ont.

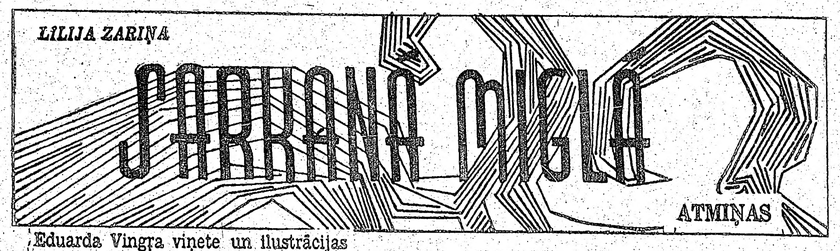

Eduarda Vingŗa viņete un ilustrācijas

(63. turpinājums)

Varbūt, ka it visur dzīvē sava daļa patīkamā, sava nepatīkamā, — mierinām sevi. Ko darīt, ka dzīvē reiz nu tik daudz nepatīkamā, ko jāpieveic un ar ko jātiek galā? Iespējams, ka kādreiz tomēr būs citādi . . .

°°°

Vīnerte ir privilēģēto skaitā. Viņu nav apmeklējis nedz sētnieks, nedz pārvaldnieks ar darba piedāvājumiem un draudiem, ja to negrib pieņemt. Ne jau velti Vīnerte ir ģenerāļa atraitne ar pieklājīgu renti . . . Bet arī viņa brauc uz laukiem spekulēt, jo par saņemtajām rubļu kaudzēm Rīgā nekā ēdama nevar nopirkt. Un tā kā viņa nav iesaistīta kādā piespiedu darbā, arī laika braucieniem pietiek. Vīnertei ir pat „savs" krievu šoferis, kas viņu un citas maiņtirgotājas aizved uz laukiem. Protams, šoferis var arvien „savas kundes" paņemt līdz uz turieni, kurp jābrauc paša firmas uzdevumā. Ja nu Vīnerte grib braukt uz Šauļiem, kur, kā dzird, maiņtirdzniecība sevišķi izdevīga, vai citā reizē uz Smilteni, tad jāgaida, kamēr „viņas" šoferis saņem komandējumu šai virzienā. Šoferi savukārt savā starpā sastrādājas, — ja pats nevar braukt tai virzienā, kuŗā „kundes" vēlas, tad nodod savu bariņu kādam kollēgam, bet tam zināmās līdzbraucējas paņem pats. Var pat teikt, ka šāda veida pasākumi ir tik labi noorganizēti, ka par

Ir jau nākošās dienas vakars. Sēžu Vīnertes lielajā klubkrēslā. Te ir tik labi un droši. Bez tam man arvien liekas, ka tieši še — Berlīnē kritušā ģenerāļa aizvējā sākas Rietumi . . . Un viss, kas nāk no Rietumiem, ir labs, turpretim viss no Austrumiem ir uzspiests, ienīstams. Varbūt šo dīvaino Rietumu viziju manī rada Vīnertes stāsti par rietumu pasauli; varbūt arī skaistās lietas, kuŗas pirktas visdažādākajās lielās pasaules pilsētās un vēl arvien grezno Vīnertes dzīvokļa vitrīnas un sienas. Arī Vīnerte pati ar savu personību prot radīt atmosfairu ap sevi, kuŗu pat vārdiem nespēju izteikt. Katrā ziņā tā ir pavisam citāda kā Žeņas tuvumā vai viņas dzīvoklī.

Tā arī pašreiz Vīnerte darbojas ap kafijas kannu. Man jānorij siekalas, ieelpojot patīkamo aromātu. Kuŗš gan šai laikā var atļauties dzert īstu kafiju, izņemot Vīnerti?

„Par godu šai dienai un labajām izdevībām izvilksim dienas gaismā manu Rozentāla porcelāna servizi," runā Vīnerte, kārtodama uz galda tases un likdama šķīvīšos pīrāgus, ķimeņmaizītes un ābolkūkas. „To mēs kādreiz ar vīru nopirkām Drēzdenē. Kas zina, kuŗā no nākošajiem braucieniem nāksies izmainīt arī to? Jāprot priecāties par dienām, kādas nu tās mums tiek dāvātas."

Brīdi viņa pieklust, tad pašapmierināti, kā pie sevis, turpina:

„Jā, jā, — ja nekā nedarīsi, nekas no gaisa nenokritīs. Tā visās lietās. Cilvēki šobrīd pārāk daudz atstāj vienīgi Dieva ziņā . . . Tas Mārtiņš Luters ir tomēr bijis varens vīrs, es nevaru beigt viņu apbrīnot. Ziniet, ko viņš teicis? — Dari visu, ko tu ar savu prātu un spēku vari paveikt. Pēc tam, kad savu tiesu esi veicis, atstāj pārējo sava Kunga ziņā un lūdz Viņu, lai Tas no savas puses rīkojas, valda, kārto un liek labi izdoties . . . Bet pašreiz cilvēki patiešām pārāk daudz atstāj vienīgi Dieva ziņā, bet paši negrib darīt nekā. Ja nu mēs arī Jaksi tā būtu atstājušas . . ."

Kad sēžam pie kafijas galda, Vīnerte stāsta par braucienu:

„Līdz Jelgavai nokļuvām labi. Smago skapi pats krievu šoferis, matuškas vārdus citām sulīgām lamām pievienodams, stiepa kopā ar Andreju līdz vecmāmiņas dārza mājiņai, kad viņam bez noligtās takses vēl iespiedu rokā pusstopu baltā... Vēlāk Jaksis no skapja izlīda bāls un nobijies, pamirušos locekļus staipīdams. Tad braucām uz Jāniķiem. Un tur bija patiešām izdevīga maiņtirdzniecība."

„Un robežas kontrole, iebraucot Lietuvā?" iejautājos.

„Vai tad neziniet, ka robežstabi aizvākti? Mēs taču visi nu piederam brālīgo republiku saimei," ironizē Vīnerte.

Mani šī, kaut ironiskā atbilde kaitina, kādēļ izmetu:

„Latvija ir brīvvalsts bijusi un tāda arī paliks. Nespēju ticēt, ka pasaules acīs mēs nu piederētu kādām tur komūnistu republikām."

„Būtu ļoti skaisti, ja izrādītos, ka esmu maldījusies un mēs neesam izpārdoti. Vai neesat redzējusi bildes avīzēs, kuŗās redzams, kā Jaltā Staļins un Rūzvelts pie Grūzijas vīna glāzēm debatē par pasaules nākotnes nokārtojumu, uzvilkdami pa dūmam no krievu gaŗkātainajām pīpēm? Es gan nebrīnītos, ja viltīgais lapsa Staļins būtu gana dūmu salaidis acīs naīvajam amerikānim, lai tas nesaskatītu patiesību . . ."

Klusēju, jo nezinu, kā savu pārliecību tālāk aizstāvēt. Vīnertes teiktajam vienkārši negribas ticēt, kaut taisnība, ka laikrakstos bijusi redzama saderīga trijotne — Staļins, Rūzvelts, Čerčils . . . Piedevām arvien uzsvērts, ka sarunas notiek ļoti draudzīgā saskaņā . . . Taisnība arī, ka komūnistiem „draudzīga atmosfaira" ir vienīgi tad, ja pārējie dara to, ko viņi diktē.

(Turpinājums sekos)

Dzintra Kalniņa

JĀŅA K

Otros Ziemsvētkos Ņujorkas pievārtē zemes gaitas beidzis jaunās paaudzes rakstnieks Jānis Klāvsons. Viņš atrasts sabraukts uz Longailendas vilciena sliedēm tumsā un lietū, un viņa nāves stundu mēs varam tikai minēt.

Jānis Klāvsons, nesen mirušā redaktora Arvīda Klāvsona un dzejnieces Hertas Kraujas dēls, dzimis 1933. gadā Rīgā, vidējo izglītību ieguvis Vācijā un ASV, Ņujorkā beidzis Kolumbijas universitāti ar MA gradu angļu valodā, strādājis par mācības spēku Bolingriņa kolledžā Ohio un pēc tam Minesotas universitātē, kur gatavojies arī doktora gradam. Latviešu literātūrā viņš ienāca 50-to gadu vidū, publicēdams prozas darbus, tad dzejoļus un vēlāk arī literāri kritiskas apceres.

Jau pirmajos prozas darbos pārsteidza Jāņa Klāvsona svaigā un pareizā latviešu valoda un plastiskais tēlojums. Tāds pats tēlošanas spēks bija arī dzejoļos. Tur nebija ne gribētu greznojumu, ne miglainu priekšstatu, vārdi iekļāvās dzejoļa ritumā, veidoja un kāpināja iecerēto domu tik droši, it kā tos rakstītu dzejnieks, kas visu mūžu bētu darbojies dzimtajā zemē un klausījies tikai l Klāvsons Lat vecumā, viņš jis tikai ar nebija viņam nas vieta, bo gadiem — gales vasara zīmīgi sākas un katra rin šanas un s skatīto pasa „Mājas. K savā valā no mani stallī, Staļa durvis sasitu gu Pērkons debe drīz jābēg Kādā lite par latviešu ca: „Mums kās ar burtu ba, maize, r

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

Erna Lēmane „Suņa roze," stāsti, Austrālijas latviešu autora daiļdarbu serijas 5. grāmata Latviešu preses biedrības Austrālijas kopas izdevums, Salas apgāds, 1965. gadā, 157 lpp.

Valentīne Hermane „Ēnu robežās", stāsti, A. Kalnāja apgāds, 1965. gadā, 190 lpp.

„Jaunā gaita" Nr. 55, rakstu krājums kultūrai un brīvai domai, apgāda Ceļinieks izdevums, atb. redaktors L. Zandbergs, 60 lpp.

„Ceļa biedrs" Nr. 10, mēneša raksts kristīgai dzīvei, 1965. gada decembŗa burtnīca, biedrības Sējējs izdevums, redaktors Jānis Strautnieks.

„Dzimtenes Balss" Nr. 8—9, latviešu katoļu mēnešraksts, 1965. gada oktobŗa-novembŗa burtnīca, galv. redaktors prāv. Norberts Trepša, 48 lpp.

Prozas d mantojis ga metīgus, gar par pēcato nejaušu darbnīcā, p — taču pat mats — pār risinātās bez tumis var tas, tik labi tīgu vārdu grafiju Klāv ros gados ma iespaido mantismu dvēseles ko simteņa ne mu un ejot, dzejni

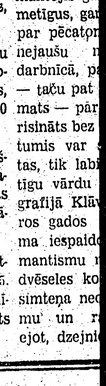

atbrīvnis

PĒTERIS AIGA

(7. turpinājums)

„Es nevaru, es nevaru to visu izska nāja lēdija Kesvika, „tas izklausās p Vai visa pasaule murgo? Arī es visus gadus esmu bijusi kā apmāta. Kur man neredzēju, kas notiek tepat mūsu veca kontinentā, kas visai pasaulei devis p Viņa aizklāja seju rokām, it kā gribētu no visiem vaininiekiem. „Arī es pati esm es nekā neredzēju un nedzirdēju. Es akli rakstiem, domādama, ka vismaz tie ir rīgas parādības tēlojot, bet viss meli!"

Viņa pacēla baiļu pilnas acis pret teksni. Teodozija stāvēja samulsusi, n vai tā ir histerijas lēkme, vai sirdsap šanās. Viņa pazina lēdijas šaudīgos gar asaru un smieklu lēkmes, naida izvir laipnības brāzmas. Šoreiz notika kaut rasts. Visvairāk Teodoziju pārsteidza jas atklātība.

„Vēsture pa lielākai tiesai sastāv kas ietverti izmeklētos vārdos. Kamdēļ dījumā būtu citādi? Vara ir patmīlīga lība dažkārt aiziet līdz noziedzībai!" ie teksne. „Bet es vairs par to neuztrauc slimnieks vairs neuztraucas, uzzinājis slimību. Vienīgais, ko es daru, es mēģ domās šo kaiti apkarot. Es mēģinu ticēt

Dzintra Kalniņa

JĀŅA KLĀVSONA PIEMIŅAI

Otros Ziemsvētkos Ņujorkas pievārtē zemes gaitas beidzis jaunās paaudzes rakstnieks Jānis Klāvsons. Viņš atrasts sabraukts uz Longailendas vilciena sliedēm tumšā un lietū, un viņa nāves stundu mēs varam tikai minēt.

Jānis Klāvsons, nesen mirušā redaktora Arvīda Klāvsona un dzejnieces Hertas Kraujas dēls, dzimis 1933. gadā Rīgā, vidējo izglītību ieguvis Vācijā un ASV, Ņujorkā beidzis Kolumbijas universitāti ar MA gradu angļu valodā, strādājis par mācības spēku Bolingrīna kolledžā Ohio un pēc tam Minesotas universitātē, kur gatavojies arī doktora grādam. Latviešu literātūrā viņš ienāca 50-to gadu vidū, publicēdams prozas darbus, tad dzejoļus un vēlāk arī literāri kritiskas apceres.

Jau pirmajos prozas darbos pārsteidza Jāņa Klāvsona svaigā un pareizā latviešu valoda un plastiskais tēlojums. Tāds pats tēlošanas spēks bija arī dzejoļos. Tur nebija ne gribētu greznojumu, ne miglainu priekšstatu, vārdi iekļāvās dzejoļa ritumā, veidoja un kāpināja iecerēto domu tik droši, it kā tos rakstītu dzejnieks, kas visu mūžu būtu darbojies dzimtajā zemē un klausījies tikai latviešu valodā. Jānis Klāvsons Latviju atstāja 11 gadu vecumā, viņš bija dzimteni redzējis tikai ar bērna acīm, taču tā nebija viņam vienīgi piedzimšanas vieta, bet vēl pēc daudziem gadiem — mājas. Dzejoļi „Zemgales vasara, 1944" katrs pants zīmīgi sākas ar vārdu — Mājas, un katra rindkopa bez skaistināšanas un sentimenta tēlo reiz skatīto pasauli:

„Mājas. Kur melns mazs zirgs
savā vaļā no lauka pārnesa
mani stallī, pērkona baidīts,
Staļļa durvīs apjuku,
sasitu galvu un nokritu zemē.
Pērkons debesis netrokšņoja. Bija
drīz jābēg uz Rīgu un tālāk."

Kādā literārā vakarā, runājot par latviešu dzeju, Klāvsons teica: „Mums ir labi vārdi, kas sākas ar burtu m — mājas, mīlestība, maize, māte..."

Prozas darbiem Klāvsons izmantojis gan teiksmainus, laikmetīgus, gan sirreālus tematus— par pēcatomlaika mīlestību, par nejaušu mīlestību gleznotāja darbnīcā, par aizliegtu mīlestību — taču pat visromantiskākais temats — par mīlestību un nāvi — risināts bez sentimenta. Tikai vietumis var sajust strāvojam jūtas, tik labi tās paslēptas atjautīgu vārdu spēlēs. Savā autobiografijā Klāvsons atzinies, ka agros gados bijis vācu romantisma iespaidots, bet vēlāk šo romantismu mēģinājis nomest un dvēseles kodolā iedēstīt 18. gadsimteņa neoklasicismu, humānismu un racionālismu. Gadiem ejot, dzejnieks paļāvies savai intuicijai un asajam intelektam, un tie bijuši labi vadītāji.

Ņujorkā dzīvojot, Jānis Klāvsons draudzējās ar latviešu jaunās paaudzes gleznotājiem un literātiem un labprāt kavējās „Elles ķēķa" saiešanās, jo sevišķi tad, kad vēl dzīvoja Linards Tauns. ALJAs rīkotajā jauno rakstnieku vakarā, kas notika Ņujorkā pirms diviem gadiem, viņš skandēja savu garo dzejojumu „Apologia pro vita nostra", aicinādams: „Kas vēl dzīvi esam, lai savas zīmes radīt neaizmirstam", jo:

„Mazas zīmes izaug
par lielu pasauli,
Un pasaule atkal atgriezās
mazās zīmēs.
Esam zīmes un zīmētāji.
Ja zemi nepiemeklēs
Lielais Analfabētisms,
Tad dzīvosim vienmēr."

Jānis Klāvsons savas zīmes ir atstājis latviešu literātūrā. Mēs esam par to viņam pateicīgi.

KULTŪRAS CHRONIKA

Apgāda Ziemeļblāzma īpašnieks Jānis Abučs Zviedrijā atskatijies uz 50 mūža gadiem. Viņa apgāds izcēlies ar ideālisma darbu mūsu kultūras druvas pērļu vairošanai, mazāk domājot par peļņu un izdodot, piemēram, Raiņa kopotos rakstus 17 sējumos. Latvijā viņš strādāja par burtlici Armijas un valsts papīru spiestuvēs Rīgā, bet 1944. gadā stājās Leģiona rindās. Trimdas sākumā viņš bija atkal burtlicis vācu spiestuvē Libekā, kur jau 1945. gadā sāka pats izdot grāmatas, 1948. gadā dodot savam pasākumam Ziemeļblāzmas vārdu. 1950. gadā viņš pārcēlās uz Zviedriju, kur turpina burtlica darbu, pa brīvo laiku strādājot pie paša apgāda grāmatu sagatavošanas.

Čellists prof. Atis Teichmanis Altonas mūzeja koncertzālē Hamburgā pirmatskaņojumā sniedza vācu komponista Valtera Krafta sonātu čellam, kuru pārraidīja Minchenes, Štutgartes, Oslo, Kopenhāgenas un Parīzes radio raidītāji. Prof. A. Teichmanis ir mācību spēks Freiburgas mūzikas augstskolā un jau kopš gadiem piedalās Rietumvācijas mūzikas reprezentācijas ansamblī Capella Coloniensis. Šogad viņš ar šo ansambli piedalīsies Berlīnes un Edinburgas mūzikas festivālos, bet vasaras otrā pusē 3 mēnešu koncertturnejā pa Dienvidameriku.

Austrālijas latviešu teātŗa aktrise Guna Kūlniece Melburnā saistīta jau otrai televīzijas kriminālfilmai, šoreiz par Dienvidslavijas emigrantu ģimeni Austrālijā. Viņai filmā daži vārdi jārunā arī serbiski.

Andu universitātes Venecuēlā filmu departamenta vadītājs — latviešu filmoperātors Leo Ozols izdevis grāmatu „El Cine Sublime Sueno" (Kino — dievišķigs sapnis), kas 212 lpp. un bagātīgās ilustrācijās izzīrā kino mākslu un filmu rūpniecību. Grāmatas „kristībās," jaunizdevumu pēc venecuēliešu paraduma aplaistot ar šampanieti, piedalījās arī Meridas pavalsts gubernātors Dr. Moreno un Meridas pilsētas galva Dr. Pernia. Leo Ozols sanēmis arī valdības pasūtinājumu grāmatai „Tierra de las Aguilas Blankas," kuŗu izdos 5 valodās, arī latviešu, 50.000 eksemplāros un kas kalpos tūrisma veicināšanai Venecuēlā.

Spodra Klauverta luga „Umurkumurs," kuŗa tēlo trisdesmito gadu dzīvi Rīgā un dzejnieku Aleksandru Čaku uzņemta Sidnejas latviešu teātŗa 1966. gada repertuarā. Sidnejieši nākošgad iestudēs arī Raiņa „Spēlēju, dancoju."

Amerikāņu balets žurnāls „Dance News" mirušajam baletmeistaram Osvaldam Lēmanim veltītā nekrologā apskata mākslinieka karjēru no Nacionālās operas Rīgā līdz darbībai ASV, novērtējot viņa sniegumu šādi: „Osvaldam Lēmanim piekrita svarīga loma latviešu baleta attīstībā un viņš radīja katram Eiropas vai Amerikas baletam kārojamas vērtības. Bet viņš bija ļoti biklas dabas un tā vietā, lai savu darbību ASV izvērstu, apmierinājās ar tās ierobežošanu paidagoģiskā laukā Detroitā. Amerikas baleta pasaulei viņa nāve ir zaudējums."

Kārlis Upatnieks

UZ MĀJĀM

SANDRAS LAZDIŅAS ROMĀNS, TILTA APGĀDS, 1965. GADĀ, 352 LPP.

Autore iecerējusi un izveidojusi īpatu tematu — parādīt trimdas latviešu stāju brīdī, kad atvērtos vārti uz brīvu Latviju. Romāns ar to kļūst it kā šķērsgriezums, kuŗā parādās visas mūsu sāpīgākās problēmas, kā vietējās vides ietekme ar labprātīgu padošanos vai pretošanos tai. Pati braukšanas iespēja — kā nezināma — netiek reāli pamatota, un literāri tas arī nav svarīgi, jo galvenā doma ir — notēlot tautiešus šādas situācijas varbūtībā.

Iecere īstenojas četru latviešu ģimeņu apstākļu notēlošanā Teksasas pilsētiņā Braunsvilē, uz Meksikas robežas. Bet vispirms mēs iepazīstamies ar Kodolu ģimeni, ap kuŗu vijas visa romāna dus pēc Vācijas pārlaiž Anglijas hostelos, kur viņi šķirti no ģimenēm un tās apmeklēt var tikai ar samaksātu atļauju. Liekas, mūsu literātūrā pirmoreiz te tik reljefi notēlota šī posta dzīve. Šķis „ievads", kuŗam īstenībā nav vairs tieša organiska sakara ar tālākajām norisēm, aizņem gandrīz trešo grāmatas daļu. Vienīgā nozīme tā, ka dažu hosteļa dzīves notikumu ierosmē Kodolu māte Jūlija, kuŗa izvēršas par romāna nozīmīgāko personu, pēc nervozas apatijas un vienaldzības, sasparojas aktivitātei, panāk personīgo apstākļu uzlabošanos un vēlāk arī izceļošanu uz ASV, nonākot minētajā pilsētiņā.

So četru ģimeņu stāja nacionālās pārliecības ziņā ir stipri dažāda. Īsti latvieši šķiet tikai Konina iemīļjusies civilizētā indioāņi Dzekā, bet starptautiskā diplomātija un nezināmi apstākļi panākuši to, ka Pad. savienība atstāj Baltijas valstis. Romāns ar latviskā. Blakus Kodoliem dzīvo to ievirzās savā īstā raksturīgajā

Auciemu ģimene, kuŗā pats gan sirsnīgi turas pie visa latviskā, bet pati par katru cenu grib kļūt īsta amerikāniete, ķēmojas pakaļ visām amerikāņu ierašām. Pats ir maigas un saticīgas dabas cilvēks, un, lai cik sāpīga viņam sievas iedomība, nespēj viņu no tās atraut. Tāpat otrā, Aizdaru ģimenē, pats dzīvo ar latvisko izjūtu, bet sieva ir vācu izcelsmes un sirsnīgi turas pie saviem tautiešiem, kuŗu pilsētiņā ir diezgan daudz; bērni bez atturēšanas iekļaujas amerikāņu vidē. Trešajā ģimenē — vecajos Kulaiņos gan vēl turas latviskais gars, bet bērni jau aizgājuši amerikāņos un aizmirsuši pat latviešu valodu. Vairāk autore pakavējas pie Auciemu ģimenes, kuŗā aug divi bērni — 8 gadus vecais Mārcis, kuŗu māte konsekventi grib pārtaisīt par Marku un 4 gadus vecā Irēna, kuŗu māte sauc tikai par Airīni. Mārci tēvs tomēr pārspējis sev tuvāk paturēt un, satiekoties ar Kodolu Jūliju, pēdējā zēnā pagūst ieaudzināt spēcīgu latvisko garu. Šai apstāklī tad arī atklājas iecerētās idejas kodols — parādīt, ka ar vēstures un literātūras sirsnīgu un konsekventu izmantošanu bērnos var radīt kvēlu, ideālu priekšstatu par neredzēto tēvu zemi un modināt jūtas tiekties pēc tās.

Notēlojusi latviešu ģimenes pēc Kodolu ierašanās pilsētiņā, un Mārča garīgi latvisko attīstību, notikumu gaitā autore pārlec desmit gadu, kad Uģis jau apprecējis skaisto teksasieti Ivebesi, Jaņina iemīļjusies civilizētā indioāni Dzekā, bet starptautiskā diplomātija un nezināmi apstākļi panākuši to, ka Pad. savienība atstāj Baltijas valstis. Romāns ar latviskā. Pārējām ģimenēm katrai ir savs šķērslis, kas neļauj atgriezties dzimtenē. Tie visi rāda personīgi patmīlīga rakstura pazīmes — piekeršanos trimdas gados sagādātām materiālām vērtībām un ērtībām, vai subjektīvu nepārvaramu izjūtu (Aizdars). Ilmārs Auciems savas labsirdības dēļ padodas sievai, kuŗai Rīgā bijis tikai dzīvoklis, bet še vesela māja un auto. Aizdars kaunās no tautiešiem, ka dzīvi saistījis ar sievu, kuŗai viss latviskais svešs. Kulaiņiem bērni sen aizgājuši amerikāņos, pāši ieguvuši un iekopuši skaistu māju un dārzu, bet noplicinātajā Latvijā dzīves cīņa būtu jāsāk no jauna.

Autores stāstījums rit gan raitā, dzīvā valodā, bet visnotaļ saistīts pie ārējo notikumu apraksttiem, pie faktu tēlojumiem, aiz kuŗiem nejūtam to apakšstrāvojumu, kas vienīgais noteic mākslinieciskā vērtību, un tā darbs pieskaitāms t. s. „reportāžas" romāniem, kuŗos personu domu

(Nobeigums 6. lpp.)

Edmunds Zirnītis

KAKTUSU TUKSNESIS

Šī dzīve, kas sākās reiz skanošo birztalu šalkās,
Kur palainos apriļos vizmaini ūdeņi skrien,
Šī vienmuļā svešuma dzīve un dzīvības alkās
Ir bezgaligs prērijas kaktusu tuksnesis vien.

Tur tuksneša karaļi kaktusi adatas smalkās
Kā dzeloņus smailus pret tevi tik draudīgi slien;
Tu negribot vairies un ļaudamies nodrebi salkās,
Kā dvēseles dziļumos dzelžaini durdamas lien.

Tu nodreboť ievaidies dzeloņu dūrienu sāpēs:
Tev rūgtuma pilnam un samitās dzimtenes smeldzes —
Tik dīvainos sapņos vēl pagātnes ogles vairs plien.

Pa smilšaino kaktusu tuksnesi mocīgās slāpēs
Kā ereмīts, tvīkdams vēl oazes avotu veldzes,
Tu atvērtām brūcēm uz mūžības tuksnesi brien.

atbrīvotais sākas oktobrī

PĒTERIS AIGARS ROMĀNS

(7. turpinājums)

„Es nevaru, es nevaru to visu izskaidrot," runāja lēdija Kesvika, „tas izklausās pēc murga. Vai visa pasaule murgo? Arī es visus šos gaŗos gadus esmu bijusi kā apmāta. Kur manas acis, ka neredzēju, kas notiek tepat mūsu vecajā Eiropā, kontinentā, kas visai pasaulei devis priekšzīmi?" Viņa aizklāja seju rokām, it kā gribētu novērsties no visiem vaininiekiem. „Arī es pati esmu vainīga, es nekā neredzēju un nedzirdēju. Es akli ticēju laikrakstiem, domādama, ka vismaz tie ir godīgi, svarīgas parādības tēlojot, bet viss melis!"

Viņa pacēla baiļu pilnas acis pret sirmo apteksni. Teodozija stāvēja samulsusi, nezinādama, vai tā ir histerijas lēkme, vai sirdsapziņas atmošanās. Viņa pazina lēdijas šaudīgos gaŗastāvokļus, asaru un smieklu lēkmes, naida izvirdumus un laipnības brāzmas. Šoreiz notika kaut kas neparasts. Visvairāk Teodoziju pārsteidza paštiesātājas atklātība.

„Vēsture pa lielākai tiesai sastāv no meliem, kas ietverti izmeklētos vārdos. Kamdēļ lai šajā gadījumā būtu citādi? Vara ir patmilīga, šī patmilība dažkārt aiziet līdz noziedzībai!" ierunājās apteksne. „Bet es vairs par to neuztraucos, kā vēža slimnieks vairs neuztraucas, uzzinājis par savu slimību. Vienīgais, ko es daru, es mēģinu vismaz domās šo kaiti apkaŗot. Es mēģinu ticēt, — jā, es pat ticu, ka rītdiena būs labāka nekā vakardiena."

„Bet tas nekad nebūs, ja nekas negrozās mūsu darbos un aplēsumos. Es gribu redzēt jūsu brāļa dēlu. Kad viņš būs Londonā?"

„Viņš ir jau Londonā. Viņš ieradies, lai atvadītos. Jā, tā reiz 1939. gadā arī viņa tēvs nāca atvadīties. Viņš bija tik pārliecināts par Polijas uzvaru. Viņam kāda zīlniece bija pareģojusi laimīgu atgriešanos no kaŗa lauka. Tamdēļ nerunāsim par likteni. Tā ir tumša dzelme. Jūs nezināt, kā mana sirds bailojas par viņu. Česlavs man ir vienīgais, kas atgādina manu brāli. Es biju tik lepna, kad viņu uzņēma Oksfordā. Viņš gatavo doktora darbu. Tik labprāt es atrunātu viņu, bet to nedrīkstu. Mēs nedrīkstam jauno paaudzi saindēt ar žēlsirdību un gļēvulību. Neviens nedrīkst pavasara ūdeņiem aizsprostot ceļu. Ja arī mēs to darītu, ja celtu dambjus, dzītu pāļus un vestu akmeņus, pavasara ūdeņus mums neaizturēt. Es pat nezinu, vai tas, kas tagad notiek, ir jau palu sākums vai tikai spēcīgāks atkusnis, ko atnes dienvidrietumu vējš. Bet es došu Česlavam savu svētību."

Teodozija sāka šņukstēt, lēdija Kesvika apkampa viņu, skūpstīja pieri un vaigus un glāstīja sirmos matus. Taču sirmgalve drīz vien savaldījās. Viņa nosusināja acis priekšautā, uzgrieza gaismu lielajā kroņlukturī un atstāja istabu. Viņa bija pienākumu cilvēks. Rītdienas viesībām tik daudz bija vēl gatavojams un pošams.

3.

KAFEJNĪCA „BURVJU PAKLĀJS"

Česlavs Dombrovskis no Slona laukuma apakšzemes stacijas devās kājām pa Ķēniņa ielu uz kafejnīcu „Burvju paklājs," kas atrodas pašā Čelsijas centrā. Viņš vēl bija satikšanās atmiņu rūgtajā varā. Bija smeldzīgi kā pēc bērēm, kad apbedīts kāds tuvs cilvēks. Nākošo reizi, iebraucis Londonā, viņš vairs nesteigsies, kā parasts, strauji pukstošu sirdi uz Hampstedas pakalnu. Nākošo reizi, — vai vispār šāda nākošā reize būs?

Česlava sejā bija iegūlies drūms miers. Viņš likās tik noguris, šķiet, visu dienu būtu kāpis kalnos. Kāds nespēks, kas bija spēcīgāks par viņa spēku, gausināja soļus. Brīžam Česlavam likās, ka viņš streipuļo. Tikai ar lielu piepūli spēja noturēties virzienā, kurp vajadzēja iet.

Varbūt Vandai bija taisnība. Cilvēks dzīvo tikai vienu mūžu, un neviens nespēj pārveidot savu dabu. Dvēseles tieksmes nepadodas ne varas, ne filozofijas priekšrakstiem. Gliemezis arvien lien, un ērglis alkst pacelties augstu gaisā. Česlavs juta savā sirdī ērgļa alkas. Kā viņam tās apslāpēt, kā noniecināt sevi? Ja būtu tikai tā, kā Vanda domā, tad vēsture nepazītu ne lielos ceļotājus, ne lielos zinātniekus, ne apbrīnojamos dēkaiņus, alķīmiķus, burvjus, ne dzejniekus. Katrā gadsimtā un katrā sabiedrībā ir kāds, kam nepietiek ar dienišķo maizi un veselīgu miegu naktīs.

Ļaudis pa Ķēniņa ielu plūda nepārtrauktā straumē. Zaļie un sarkanie satiksmes uguņi mirkšķināja acis. Mijkrēšļa zilgme jaucās ar ielu laternu iedzeltenīgo izstarojumu, kas cilvēku sejām piešķīra līka bālumu. Namus klāja Londonai tik raksturīga novakara dūmaka, nāsīs sitās benzīna un dūmu smaka un parfimu gaisīgās, pavedinošās strāvas.

„Sacelšanās Budapeštā iet plašumā!" — Sirms bārdains laikrakstu pārdevējs kliboja pretī un vicināja rokā „Evening News" numuru. Viņa mēteļa bija vaļā, platmale atbīdīta pakausī, padusē liels žūksnis laikrakstu.

„Pirmie nemiernieku panākumi!" sauca laikrakstu pārdevējs aizsmakušā balsī, kas atgādināja jauna gailēna dziedāšanu. Vecā vīra zilais deguns un violetās biezās lūpas spīdēja. Laikrakstus rautin izrāva. Česlavs, ieraudzījis virsrakstus, paātrināja soļus. Nogurums pazuda. Izgaisa arī Vandas gaišo matu apņemtā, saraudātā un spītīgā seja, kas visu laiku bija viņu pavadījusi.

„Burvju paklājā" gaida draugi, lai pieņemtu izšķirējus lēmumus, bet viņš svārstās. Grib un nevar atraisīties no sīkām skumjām par kādu iedomātu laimi. Ir tiesa, Vanda ir daiļa, gudra un labi audzināta meitene. Katrs students apskaustu viņu Vandas dēļ. Taču Česlavs Vandai bija piedzejojis daudzas īpašības, kuŗu viņai nepiemita. Tagad ēdomu tēls izgaisa. Šodien priekšā nostājās sieviete, kuŗu interesē tikai pašas laime un labklājība.

Protams, Vanda nebija vienīgā meitene, kas tā rīkojās. Tā, varbūt, uzvedas deviņdesmit deviņas no simta. Lielākā tiesa studenšu, iestājoties augstskolā, vispirms domā par savu nākošo ģimenes ligzdu un tikai pēc tam par zinātni, mākslu, reliģiju. Vanda nebija vainīga, Dievs viņu tādu bija radījis.

Priekšā mirkšķināja acis sarkanu un zilu burtu uzraksts „The Magic Carpet". Česlavs pasteidzināja soļus un vēra platas stikla durvis ar nerūsoša tērauda logatiem, kuŗas veda neparastā pasaulē. Piesmēķētā un kafijas tvaikiem piesātinātā telpā strinkšķēja ģitara un dūca balsis. Galdiņi segti tumši sarkanām linu segām. Telpas ruskrēslu apgaismoja mazas zilas spuldzītes uz katra galdiņa. Kafiju pasniedza melnās tasēs, dāņu cepumus uz melna porcelāna šķīvjiem. Kafejnīca ar zīmīgaismu atgādināja milzīgu slimnieku istabu. Varbūt tie arī bija garīgi slimi ļaudis, kas pulcējās šais telpās.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

Latviešu saimniecisko darbinieku apvienība Kanadā pirmajā valdes sēdē sadalīja amatus: priekšsēdis P. Rasiņš (ievēlēts atsevišķi gada sapulcē), vicepr-dis A. Kristapsons, sekretārs A. Amoliņš, kasieris A. Kaktiņš un biedrzinis P. Pavasars. Revīzijas komisijā darbosies pr-dis A. Svenne, sekr. A. Budrevics un A. Eglītis. Par dāmu komitejas priekšnieci apstiprināja Elizabeti Svenni un par sekretāri Mildu Bebri. Apvienība drīzumā rīkos tuvināšanās vakaru biedriem un ievestiem viesiem. Valde nolēma rīkot sacensību mākslinieku apvienības emblēmas izgatavošanai, kuru biedri varētu lietot par pazīšanās zīmi sludinājumos, uz vēstuļu blankām un citās reklāmās. Interesenti lūgti griezties pēc tuvākiem paskaidrojumiem pie P. Rasiņa — 84 Hillsdale Ave E., Toronto 7, tālr. 483-5761.

Kanadas latviešu kultūras dienu atklāšana notiks Sv Jāņa draudzes zālē sestdien, 15. janvārī, plkst. 8 vakarā. Kultūras dienas atklās LNAK kultūras un izglītības nozares vadītājs J. Mežaks. Pēc svinīgā ievadījuma māc. A. Čops lasīs referātu „Kultūras nozīme latviskuma augšanā". Skolotājas A. Liepiņas referāta temats „Vakars un rīts — Rūķes-Dravinas un Zepa pētījumi latviešu vaiodā, dzejniece V. Toma stāstīs par savu ciemošanos pie latviešu kultūras.. darbiniekiem.. Eiropā. Laikā no 18. līdz 27. martam Sv. Jāņa draudzes dievnama sarīkojumu telpās paredzēta lielā Kultūras fonda tēlojošās mākslas izstāde, kuŗā piedalīsies ASV un Kanadas gleznotāji un skulptori.

Jānis Koncis, Sv. Jāņa draudzes paģimes priekšsēža vietnieks, dievnama celšanas tehniskās komisijas vadītājs un Saulaines pārvaldes loceklis 5. janvārī atskatījās uz 50 mūža gadiem. Rosīgo darbinieku sveikt un Dieva palīgu novēlēt bija ieradušies draudzes mācītājs, valde un Sauiaines pārvalde, pasniedzot viņam kā mazu pateicības velti rokas pulksteni.

Latviešu mākslinieku vienības Latvis gadskārtējais karnevāls šogad sauksies „Jukums smukumā" un notiks Kolumbus zālē 11. februārī plkst. 8 vakarā. Karnevāls parasti izcēlies ar sevišķi izteiktām un jautrām dekorācijām; pašu mākslinieku dariņājumā. Līdzīgi būs arī šogad, jo telpu iekārtojumu un dekorāciju gatavošanu pārzinās K. Langenfelds. Būs arī jautrais nakts izdevums, kuŗa redigēšanu šogad uzņēmies A. Kopmanis ar palīgiem Emmu Dzeguzi un K. Kronbergu. Labākās maskas tiks godalgotas, pie kam godalgām savas gleznas jau ziedojuši Dace Birkhāne, Gundega Cenne, Bruno Plūme un Edgars Upīte. Karnevāla atbildīgais vadītājs būs K. Bērziņš, bet saimniecību un kasi pārzinās Z. Jurševskis. — 8. janvārī mākslinieki ar saviem viesiem pulcējās Daiņa Miezāja studijā, kur draudzīgā saimē atzīmēja jaunā gada sākumu.

Marisa Vētras pelnu urnu s. janvārī guldīja Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumā. Apbedīšanas ceremoniju vadīja māc. A. Čops, un tajā piedalījās nelaika piederīgie, bijušās dziedāšanas studijas audzēkņi, draugi un paziņas. Vīru ansamblis Kalvis J. Dzeguzes vadībā dziedāja pēdējās atvadu dziesmas.

DV teātŗa dalībnieki ar viesiem 7. janvārī pulcējās DV namā, lai sabiedriskā vakarā atzīmētu aizvadītā darbības gada noslēgumu. Teātŗa vadītāja Inta Purva varēja informēt, ka „Zelta zirga" izrādes, paredzams, dos pāddmes priekšsēža vietniekss, dievnama celšanas tehniskās komisijas vadītājs un Saulaines pārvaldes loceklis 5. janvārī atskatījās uz 50 mūža gadiem. Rosīgo darbinieku sveikt un Dieva palīgu novēlēt bija ieradušies draudzes mācītājs, valde un Saulaines pārvalde, pasniedzot viņam kā mazu pateicības velti rokas pulksteni.

Latviešu mākslinieku vienības Latvis gadskārtējais karnevāls šogad sauksies „Jukums smukumā" un notiks Kolumbus zālē 11. februārī plkst. 8 vakarā. Karnevāls parasti izcēlies ar sevišķi izteiktām un jautrām dekorācijām; pašu mākslinieku dariņājumā. Līdzīgi būs arī šogad, jo telpu iekārtojumu un dekorāciju gatavošanu pārzinās K. Langenfelds. Būs arī jautrais nakts izdevums, kuŗa redigēšanu šogad uzņēmies A. Kopmanis ar palīgiem Emmu Dzeguzi un K. Kronbergu. Labākās maskas tiks godalgotas, pie kam godalgām savas gleznas jau ziedojuši Dace Birkhāne, Gundega Cenne, Bruno Plūme un Edgars Upīte. Karnevāla atbildīgais vadītājs būs K. Bērziņš, bet saimniecību un kasi pārzinās Z. Jurševskis. — 8. janvārī mākslinieki ar saviem viesiem pulcējās Daiņa Miezāja studijā, kur draudzīgā saimē atzīmēja jaunā gada sākumu.

Marisa Vētras pelnu urnu s. janvārī guldīja Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumā. Apbedīšanas ceremoniju vadīja māc. A. Čops, un tajā piedalījās nelaika piederīgie, bijušās dziedāšanas studijas audzēkņi, draugi un paziņas. Vīru ansamblis Kalvis J. Dzeguzes vadībā dziedāja pēdējās atvadu dziesmas.

DV teātŗa dalībnieki ar viesiem 7. janvārī pulcējās DV namā, lai sabiedriskā vakarā atzīmētu aizvadītā darbības gada noslēgumu. Teātŗa vadītāja Inta Purva varēja informēt, ka „Zelta zirga" izrādes, paredzams, dos pāddmes priekšsēža vietnieks, dievnama celšanas tehniskās komisijas vadītājs un Saulaines pārvaldes loceklis 5. janvārī atskatījās uz 50 mūža gadiem. Rosīgo darbinieku sveikt un Dieva palīgu novēlēt bija ieradušies draudzes mācītājs, valde un Saulaines pārvalde, pasniedzot viņam kā mazu pateicības velti rokas pulksteni.

Latviešu mākslinieku vienības Latvis gadskārtējais karnevāls šogad sauksies „Jukums smukumā" un notiks Kolumbus zālē 11. februārī plkst. 8 vakarā. Karnevāls parasti izcēlies ar sevišķi izteiktām un jautrām dekorācijām; pašu mākslinieku dariņājumā. Līdzīgi būs arī šogad, jo telpu iekārtojumu un dekorāciju gatavošanu pārzinās K. Langenfelds. Būs arī jautrais nakts izdevums, kuŗa redigēšanu šogad uzņēmies A. Kopmanis ar palīgiem Emmu Dzeguzi un K. Kronbergu. Labākās maskas tiks godalgotas, pie kam godalgām savas gleznas jau ziedojuši Dace Birkhāne, Gundega Cenne, Bruno Plūme un Edgars Upīte. Karnevāla atbildīgais vadītājs būs K. Bērziņš, bet saimniecību un kasi pārzinās Z. Jurševskis. — 8. janvārī mākslinieki ar saviem viesiem pulcējās Daiņa Miezāja studijā, kur draudzīgā saimē atzīmēja jaunā gada sākumu.

Marisa Vētras pelnu urnu s. janvārī guldīja Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumā. Apbedīšanas ceremoniju vadīja māc. A. Čops, un tajā piedalījās nelaika piederīgie, bijušās dziedāšanas studijas audzēkņi, draugi un paziņas. Vīru ansamblis Kalvis J. Dzeguzes vadībā dziedāja pēdējās atvadu dziesmas.

DV teātŗa dalībnieki ar viesiem 7. janvārī pulcējās DV namā, lai sabiedriskā vakarā atzīmētu aizvadītā darbības gada noslēgumu. Teātŗa vadītāja Inta Purva varēja informēt, ka „Zelta zirga" izrādes, paredzams, dos pāddmes priekšsēža vietnieks, dievnama celšanas tehniskās komisijas vadītājs un Saulaines pārvaldes loceklis 5. janvārī atskatījās uz 50 mūža gadiem. Rosīgo darbinieku sveikt un Dieva palīgu novēlēt bija ieradušies draudzes mācītājs, valde un Sau-

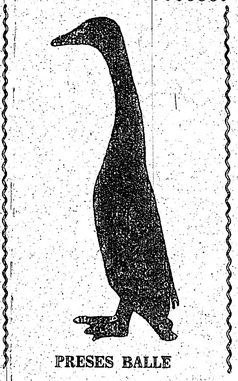

PRESES BALLE

Toronto šogad gaidāmi vairāki viesi - rakstnieki arī no kaimiņzemes ASV. Bez vietējiem rakstniekiem arī iebraucēji no Čikagas, Ņujorkas un citām vietām nākošā dienā torontiešus iepriecinās ar saviem jaunākajiem darbiem rakstnieku rītā. To vadīs dzejniece Velta Toma. Kā jau iepriekš ziņots, rakstnieku cēliens notiks Latviešu namā 30. janvārī plkst. 11 no rīta. Nama saimnieces paredzējušas pēc rakstnieku cēliena tā dalībniekus un klausītājus pacienāt ar labām pusdienām.

Pieprasījums pēc preses balles ieejas kartēm šogad ir ievērojami liels, vairāki galdiņi jau aizņemti. Tādēļ visiem interesentiem ieteicams nekavēties ar saviem pieteikumiem, ko var izdarīt Lotus puķu veikalā.

„Cik spēj, tik lasi avīzes, tās matus augšā slien!" — tāds bija sauklis vienā no jautrajiem dekorāciju zīmējumiem pag. gada Preses ballē Toronto.

Tautiešu aktivitāte Anglijā

Sīksti un neatlaidīgi kopsoli iedama, arī DVF Līdsas nodaļa jau nostaigājusi 15 gadu. Šie aizvadītie gadi raksturojušies ar rosību kultūrāli-sabiedriskā dzīvē, nodaļas biedru aprūpē, īstenojušies saimnieciskos pasākumos un bijuši sekmīgi DV mērķu un ideju piepildīšanā. Biedru skaits nodaļā pieaudzis uz pāri 200. Kopsoli ar vanagiem gājušas arī vanadzes. Iesākumā gan mazāk, bet katru gadu arī viņu skaits audzis. Tā roku rokā strādājot, gan aprūpes, gan sabiedriski-kultūrālajā laukā nepārprotami bijušas redzamas un augsti vērtējamas latviešu sievietes čaklās rokas un piedalīšanās organizācijas uzdevumu veikšanā.

DV Līdsas nodaļa, kuŗas namu līdz šim daiļoja vairākas gleznas, 15 gadu pastāvēšanas svinībās kā dāvanu saņēma vēl divus mākslu. Valtera Bērziņa darbus. Vienu bija dāvājis pats autors, bet otru — Līdsas ev.-lut. latviešu draudze. Draudzes mācītājs E. Bergmanis savukārt pasniedza nodaļai jaunā izdevuma bībeles eksemplāru.

☆

No Ziemeļanglijas pirmajiem jaunā gada sarīkojumiem jāpieminDV Līdsas nodaļas vanadžu rīkoto vakaru vecākai paaudzei. Tā programmas izpildīšanai bija aicināts vīru koris Daugava. Kā jau nācies novērot, veciem laudim veltītos sarīkojumos Bradfordā un Halifaksā, arī Līdsā vanadžu aicinājumam bija atsaukušās vairāk vecās māmuļas. Bez garīgā stiprinājuma, ko sniedza māc. E. Bergmaņa svētbrīdis un tam sekojošais koncerts, katrs cieminš saņēma arī pa salduma kārbai un vanadžu kopas naudas velti.

☆

Plašākās sabiedrības atsaucību bija radīs Bradfordas tautas deju kopu Sakta un Saktiņa kopīgi rīkotais raibais vakars ar pārsteigumiem: pārpildītajā DV nodaļas namā vēliniem nācējiem bija grūtības atrast kādu piemešanās vietu, par atsevišķu galdiņu nemaz nerunājot. Šķiet, ka pirmoreiz bija izdeviba dzirdēt kaimiņu pilsētas Halifaksas 15 g. v. Lilijas Zobenas čella spēli. Viņa mūzicēšanu uzsākusi tikai pirms pāris gadiem, bet jau paspējusi gūt ievērības cienīgus panākumus. Bez pašiem abu kopu dalībnieku deju priekšnesumiem par atsevišķu solo „numuru" bija gādājis arī kopas ilggadējais mūzikants — Reinis Gabaliņš.

☆

Korporāciju kopa Ziemeļanglijā par kopas amatpersonām tekošam gadam ievēlējusi: seniors — Ēriks Trēģeris (Tervetia), vicesenjors — Leonīds Būlmanis (Talavia) un sekretārs — Artūrs Čaurs (Latvia). Oldermaņa pienākumus pildīs Daumants Kalniņš (Talavia).

☆

Bradfordas vīru koris Daugava savam goda biedru sarakstam pievienojis vēl vienu kora labvēli un atbalstītāju — maizes cepturi ves īpašnieku un Līdsas latviešu ev.-lut. draudzes priekšnieku Richardu Pureninu. Koris šovasar atskatīsies uz 15 latviešu dziesmas skandēšanai veltītiem gadiem.

A. P.

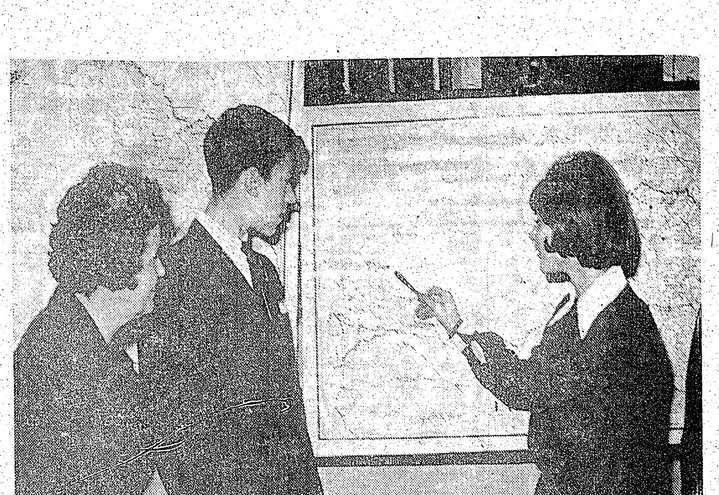

AR JAUNU SPARU JAUNAJĀ GADĀ

Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijā pēc svētku pārtraukuma mācibas nu atkal notiek ar pilnu jaudu. Ģimnazijai pašreiz 80 audzēkņu, un paredzams, ka skolu šogad beigs 15 absolventu. Ģimnazijas rīkotais Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums notiks 22. janvārī plkst. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās ar plašu programmu. Uzņēmumā: uz skolotājas E. Zuntakas (pa kreisi) jautājumiem ģeografijas stundā par dzimtās zemes augstienēm atbild 1a. klases skolēni Andrejs Ezers un Gunta Dreifelde. Foto: J. Liģers

TRADICIJAS AR ĪPATU IEZĪMI

19. DIVIZIJAS KOMANDIERA SVEICIENS LATVIEŠU CINITĀJIEM ZIEMSVĒTKU KAUJU ATCERES SALIDOJUMĀ

(mo) — Kurzemes cīnītāju gadskārtējais salidojums un Krišuo karavīru pieminekļa Saulainē izveidojušies par ievērojamiem faktoriem latviešu karavīru tradiciju saglabāšanas un nacionālās apziņas celšanas centienos.

Pirms 7 gadiem meža ielogotā pakalnē pie papē un finierā veidotām Brāļu kapu atveida butaforijām Ziemsvētku kauju atceri pieminēja tikai neliels skaits kaujinieku, bet pag. sestdienas vakarā pieminekļa pakājē pulcējās tuvu simtam bij. cīnītāju un viņu piederīgo. Pēkšņais aukstums un sniegputenis īsi pirms svētbrīža sākuma nebija iespējis kavēt bijušos cīnītājus braukt tālus ceļa gabalus, lai turpinātu karavīru tradicijas un atjaunotu cīņu laukos slēgto asinsbrālību.

Piesnigušā meža fons, izgaismotais piemineklis, sveču gaismekļiem rotātās egles, balti tērpta karavīru sardze pie svētās uguns altāra un vēja dzītās sniegputeņa pārslas deva svinīgu bezvārdu ievadizjūtu pieminas brīža dalībniekiem, kapt. Fr. Freibergam un vlt.n. N. Kaverskim noliekot vainagus no Kurzemes frontes cīnītājiem un Latviešu karaspēka invalīdu apvienības Kanadā. Tiem pievienojās atsevišķu tuvinieku nestās ziedu veltes.

Karavīru pieminas svētbrīdi vadīja M. Lorbergs, bet pieminas runu kaujām un kaujiniekiem teica Ojārs Ieviņš. „Mēs nedrīkstam aizmirst, mēs nedrīkstam aizmigt," brīdināja runātājs, „jo Latvija vēl ir vāžās kalta." Viņš aicināja visām grupām celties un pulcēties vienotai cīņai pret mūsu tautu iznīcinātāju varu. Svētbrīdi beidza ar Latvijas himnu.

Saulaines telpās cīnītāju salidojuma dalībniekus ar Kurzemes kauju bunkura svētku kantīnes devu sagaidīja amatā ieceltais speciālais virsseržants S. Leimanis ar saviem uzturziņiem, bagātīgi dalot ugunsūdeni, speķa uzkodas, sausiņu maizi un cigaretes, līdz vakara saimnieces aicināja pārcelties pie Kurzemes pārbagātībā klātajiem galdiem. Šo salidojuma daļu iejūtīgā pārdomā ievadīja Laimonis Goba: „Pūt, vējiņi" skaņas domās aizcēla atpakaļ Kurzemes krastā. M. Tikiņa un A. Aldermanis aizdedzināja svētku eglītes gaismekļus ar no Latvijas atsūtītu sveci-ti, un kopīgā svētku dziesma ieviesa valgumu acīs daudziem.

Vecāko kauju dalībnieku — kapt. Fridrichu Freibergu nule aizvadītajā 70. gadmijā kaujinieku vārdā sveica vlt.n. O. Perro, atminai pasniedzot grāmatu, bet vakara dalībnieki viņu godināja ar piemērotu dziesmu. Pēc tam kapt. Freibergs kodolīgā un izjustā runā pakavējās pie Ziemsvētku kauju un to atceres tradiciju nozīmes agrāk un tagad. „Nav noslēpums, ka bez latviešu cīnītājiem otrā pasaules karā mūsu trimda vispār nepastāvētu, bez Kurzemes cīnītājiem un viņu cīņām mūsu rindas būtu daudz retākas," teica runātājs un aicināja kopt un veidot kauju pieminas tradiciju pie pieminekļa visām bij. cīnītāju grupām.

Salidojuma dalībniekus rakstveidā bija sveikuši ierasties aizkavētie vecie kaujinieki — Arnolds Šiņķis, Muchks (Kirkland Lake), Edm. Ozols u.c. Lielāko pārsteigumu tomēr sagādāja bij. 19. divizijas komandiera ģen. Štrekenbacha piesūtītais sveiciens: „Vecajā draudzībā un vienotībā."

Vakara programmas daļu kuplināja Modris Lorbergs ar dzejoļiem un Ilmārs Batraks ar ļetonisku dzimtenes meitenes vēstuli frontiniekam un speciālu dziesmu par lietām un iestādījumiem. Dziesminieka spieķi saslimušā A. Vitola vietā mācēti cilāja Dr. Auseklis Pērkons, vēlāk asistējot O. Ieviņam un citiem. Humoristiskus pārsteigumus sagādāja „pēc 21 gada" piegādātais frontes pasts: drānās iešūtas paciņas, sen aizmirstiem zīmogiem noraibinātas aploksnes, vēstules ar ziņām par tā laika notikumiem un izjūtām.

Kauju un tautas dziesmās, runās, asprātībās un arī nopietnās pārrunās salidojuma 60 dalībniekiem laiks aizrītēja nemanīts, un dažs labs to atjauta, tikai zilai rīta blāzmai iespīdot logā. Šķirties ikviena spriedums bija, ka šī Ziemsvētku kauju atcere un salidojums bijis ar īpatu iezīmi, dodot vielu daudzām pārdomām un izjūtām.

KANADAS PENSIJU PLĀNS MAJTURĪBAS DARBINIEKIEM

(Canadian Scene) — Valsts nodokļu ierēdņi pabeiguši pēdējo informācijas kampaņu par CCP (Kanadas pensiju fonds). Vēstules nosūtītas darba devējiem visā valstī (ap 400.000), piedāvājot bez maksas īpašus pielikumus, kas ieliekami darbinieka algas aplokšņēs, kad algu saņēmēji atklās, ka nauda mazliet mazāk nekā parasts. Pielikums tikai paskaidros, kas ir atskaitīts un kāpēc.

CCP radījis plašas aprindas „jaunu darba devēju". Kaut daudziem no tiem bija jāatskaita ienākumu nodoklis no savu darbinieku algām un katru gadu jāiesniedz T-4 nodokļu veidlapa, tikai daži par to parūpējās, un nodokļu iestādes nekad neuzspieda noteikumus. Šādu „jauno darba devēju" lielākā grupa ir mājasmātes, kuŗām ir gadījuma kalpotāji. Tās, kuŗu kalpotāji pietām arī dzīvo, pieradušas izpildīt veidlapas, bet tagad visi, kas nodarbina uzkopējas, dārzniekus, pavārus, bērnu aukļus vai cita veida nerezidējošus mājkalpotājus un maksā tiem vairāk par 11.54 dol. nedēļā, ir spiesti sekot CPP noteikumiem. Šai mēnesī darba devējam jāstājas sakaros ar Valsts nodokļu iestādi, jāsaņem CPP iemaksas veidlapas un maksājumu tabulas kopija, tad personālam jāpaziņo, ka pieprasītie atskaitījumi ieturēti no viņu algām un kāpēc tas darīts. Mēneša beigās darba devējam veidlapas jāiesūta nodokļu iestādei kopā ar darba ņēmēja un darba devēja iemaksām. Gada beigās darba devējam jāizpilda kāda cita veidlapa, kas rāda iemaksu kopsummu par katru darbinieku. Paskaidrojot darbiniekiem, kādus labumus dod CPP, jācer, ka tie nelaus mājas īpašniekiem nepildīt šos pienākumus. Nodarbinātajiem būs laiks līdz 1967. gada 1. aprīlim iesniegt sūdzības, un pavēstījumu viņiem nosūtīs laikā.

PATEICĪBA!

Bez jau izteiktās pateicības visiem DV teātŗa Kanadā labvēļiem un draugiem, izsakām īpaši sirsnīgu pateicību Latviešu nacionālai apvienībai Kanadā par mums sniegto morālo un materiālo atbalstu jubilejas izrādes „Zelta Zirgs" sagatavošanā.

DVTK valde

Redaktora piezimes

Draugs un kollēga Arnolds Šmits, sniedzot interviju laikrakstā „Austrālijas Latvietis" ar piektā kontinenta tautiešiem par viņu dzīves nozīmīgākajiem notikumiem aizvadītajā gadā, atzīstas, ka viņa paša jaukākā diena bijusi 6. decembris, jo — šai dienā viņa tālrunis neesot ieskanējies pat vienu vienīgu reizi... Cik pavisam maz gan vajadzīgs, lai cilvēks būtu ne vien apmierināts, bet, varbūt, pat laimīgs! Tā, drošī vien, pie sevis nodomās daži labs šīs Arnolda Šmita atzīšanās lasītājs, bet — vai diena bez tālruņa zvana patiešām ir tik ikdienišķa un nozīmē tik maz?

Brīžiem patiešām ir tā, ka tālruņa aparāts uzskatāms par vienu no inkvizīcijas rīkiem, kas bendē kā fiziski, tā garīgi. Par to — nav ne mazāko šaubu! — personīgi būs pārliecinājušies jau daudzi, kuŗus spalgais telefona zvans iztraucējis visnepiemērotākajos brīžos. Piemēram, — kā lai veic kādu nozīmīgu un atbildīgu, bet steidzamu darbu, ja nemitīgi no koncentrācijas izrauj telefons? Tikko saruna pabeigta un par jaunu iedziļinās darbā, ieskanas atkal zvans, un kad arī šī saruna beidzot laimīgi galā, zvana atkal... Un ja piedevām zvanītājiem nav bijis nopietnas vajadzības, bet tie vēlējušies tikai „tāpat vien aprunāties", tad viegli iedomāties, ka tālruņa zvana mūžīgi traucētais kļūst īgns un domās nolād cilvēku, kas telefonu izgudrojis.

Vai: jau dienā pietiekami telefoniski bārtais, izprašņātais, pamācītais avīzes redaktors vakarā pārguris liekas gultā, bet dzīvoklī tieši pusnaktī ieskanas telefons, jo kāds vēlas zināt, vai redaktors ievietotu laikrakstā kāda jubilāra sumināju mu. Un tad ap plkst. 1 naktī zvana atkal: mīļa dāmas balss apvaicājas, vai grāmatnīcā vēl dabūjamas ieejas kartes Krizantēmu ballei... Citi ap to pašu stundu vēlas noskaidrot, vai krājumā tāda un tāda grāmata... Cits savukārt apvaicājas pēc pareizā laika, jo — redaktoram jāzina viss, viņam 24 stundas dienā jābūt sabiedrības rīcībā, vienmēr laipni jāatbild. Tāds viņš arī ir, mazākais cenšas būt, bet būtu tomēr par daudz prasīts, lai viņš mīlētu telefonu!

Telefonēšana atzīstama arī par slimību, kas var izpausties vieglākā un smagākā formā, kaut nav atzīmēta nevienā medicīnas grāmatā. Vieglākā formā ar šo slimību, — sauksim viņu par telefonitis, — sirgst ļaudis, kas tālruņa aparātā vairs nesaskata modernās sazināšanās līdzekli vajadzības gadījumos, bet rotaļlietu laika kavēšanai. Slimība tad izpaužas tādā veidā, ka sirgstošais, garlaicības mocīts, apsēžas pie telefona un apzvana draugu un paziņu rindu, lai vienkārši aprunātos. Kaut vai par laiku... Bet var arī apvaicāties, kā sarunas partnerim klājas; ja piezvanīts naktī, tad ļoti populārs ir jautājums: „Vai tu jau gulēji?" Jā, ar šo kaiti sirgstošie parasti atlabst vēlās vakara stundās, kad, kā saka, mostas jaunai dzīvei un sēžas pie tālruņa aparāta.

Slimības smagākajā stadijā daudzrunāšana apvienojas ar ilgrunāšanu: pusstundu gara telefoniska saruna ir pavisam īsa, jo parasti sirgstošais neapmierinās bez stundas un vairāk, nemaz neinteresējoties par to, vai cilvēkam vada otrā galā garlaicīgi, vai tam nav tieši ciemiņi, vai nav kādas darbs darāms. Nē, attiecsmē uz šādām pārdomām telefonitis padara aklu. No tās cieš visa sabiedrība, pat dažādā ziņā. Vispirms, sirgstošais zudis sabiedriskajam darbam, jo tam nekad nav laika kaut ko izdarīt. Tas saprotami, jo: kur lai ņemtu laiku, ja tas viss aiziet bezgaligi garās un parasti nevajadzīgās telefona sarunās? Otrs jaunums: ja rodas pēkšņa un steidzīga vajadzība kaut ko paziņot vai uzzināt no X kunga vai kundzes, tad var paiet garas stundas, iekām izdodas to sazvanīt, jo telefons mūžīgi aizņemts. Pastāv mazas izredzes savienojumu — laimīga gadījuma dēļ — dabūt gan ātrāk, bet tādā gadījumā jāpārtrauc iesāktais darbs un jāpurē laiks, lai sēdētu pie sava aparāta un bez mitas grieztu vajadzīgo telefona numuru cerībā, ka izdosies laimīgi iespraukties starp divām maratonsarunām. Treškārt, — ak, lai paliek, varētu uzskaitīt tik daudz lietu, ko ar telefonitis sirgstošais nodara veselajam, tomēr tik daudz telpas avīzē nedrīkst atļauties pat redaktors, neizprovocējot latsītājus uz telefoniskiem pārmetumiem, ka izniekotas laikraksta slejas...

Presē lasīts, ka telefonēšanu seviški nemīlot vācieši, kas labāk rakstot vēstules vai vajadzīgo personu apmeklējot personīgi. Tiesa, Vācijā telefonēšana ir padārgs prieks, jo bez noteiktas pamattakses mēnesī arī par katru vietējo sarunu jāmaksā 18 feniņu. Tādēļ Vācijā telefona aparātu neuzskata par rotaļlietu, bet saskata tā isto jēgu un nozīmi. Un šī iemesla dēļ tikai tāds vācietis savā dzīvoklī liek ievilkt telefonu, kam tas patiešām vajadzīgs — darba dēļ, ne laika „nosišanai." Un no vācu praktiskuma var patiešām mācīties: ja kādam tautietim Toronto nepieciešams steidzīgi kaut ko uzzināt, tad ieteicams attiecīgajai personai piezvanīt, bet tikai vienu vienīgu reizi. Ja telefons aizņemts, tad būs labāk sēsties automašīnā, tramvajā, autobusā vai pazemē, lai aizbrauktu pie vajadzīgās personas, jo šādā veidā tā noteikti būs visātrāk sasniedzama!

Telefonitis ir... Piedošanu, jābeidz rakstīt, jo skan atkal mans telefons: kamēr beigšu runāt, būs jau izgaisusi doma, ko gribu vēl papīram uzticēt.

Hallo, hallo, še —

Alfrēds Vinčels

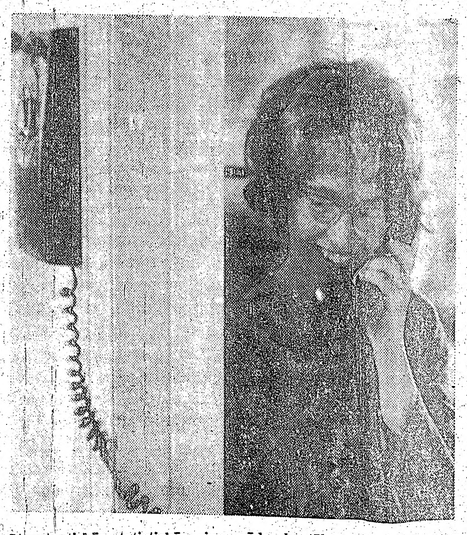

Starptautiskās statistiskās ziņas rāda, ka tālruņa lietošanas ziņā jau daudzus gadus pēc kārtas pirmā vietā pasaulē atrodas Kanada ar 628 sarunām gadā uz katru iedzīvotāju, otrā vietā seko Zviedrija ar tikai 400 sarunām. Ka Kanadas latvieši ir krietni piepalīdzīgi šī rekorda saglabāšanā, seviški mūsu jaunā paaudze, par to šaubu nav.

Foto: J. Liģers

Jānis Pamiljens

Janvāŗa li... diktātoriņ...

NUJORK...

Pie mums lija jau Ziemsvētkos. Tad dienu mīlīgums mainījās ar naksu itin pastingro vēsumu. Un janvāŗa pirmajās divās dienās atkal nolija gluži pasilts lietutiņš... Pēcpusdienā temperatūra rādīja 63 Fārenheita grādus.

Liekas, pati daba bija apžēlojusies par ņujorkiešiem, vismaz pagaidām. Jo: tieši Jaungada rītā pulksten piecos sākās Ņujorkas visu pazemes vilcienu un autobusu streiks. Ārpusniekiem iedomāties, ko tas nozīmē, būs vieglāk, ja tiem pastāstīšu, ka pazemjus un autobusus caurmērā lieto ap 3 miljoni personu katru dienu. Streikam sākoties, transporta arodbiedrības prezidents Maiks Kvills izteica milzu prasības, no kuŗām pēc pirmajām divām streika dienām atlaida 50 procentu, viņa paša vārdiem izsakoties. Tomēr arī tad vēl Transporta pārvalde Kvilla prasības novērtēja kā ārkārtīgi pārspīlētas. Tie puslīdz droši, ka streiks var ilgt nedēļām un atkal nedēļām. Gān pūlas arī speciāli izvēlēta vidūtāju komisija, taču līdz šim bez mainēmām sekmēm.

Jaunievēlētajam pilsētas vecākam Džonam Lindsijam būtu oficiāli jāuzsāk savi pienākumi ar 1. janvāri, bet draudošie satikšmes streika sarežģījumi viņu iesaistīja dažādādās apspriedēs un sagatavošanās akcijās jau ap decembŗa vidu. Kopš ilgiem gadiem demokratu partijas pārvaldītajā Ņujorkā tagad valdis republikānis. Viņš sevi apzīmē par neatkarīgu, un neitrāliem vērotājiem jāatzīst, ka Lindsijs paceļas tālu pāri parasto politisko ciņu gaisotnei.

Esmu izdarijis aptauju daudzu jo daudzu baltiešu vidū. Pat gados vecākie ļaudis atzīst Lindsija ideālismu, labo gribu un tālredzību. Ne velti viņu min kā eventuālu republikāņu partijas kandidātu nākamajās prezidenta vēlēšanās, blakus bijušajam vicepreziden... Niksonam un gubernātoram Rokfelleram.

Pirms dažiem gadiem Ņujorkas Taunhol ā Lindsijs kādā jūnija svētdienas pēcpusdienā runāja baltiešu Aizvesto pieminas sarīko jumā. Runa bija bez jebkādām āriskībām, bez pretenzijām un pielāgošanās, ar drošu un atklātu paškritiku. Tas ir it kā neredzams fluids, patiešām un godigums, kas iekaro ne vien jaunatni, bet arī kritiski noskaņotus pusmūža vīrus un sievas. Dau

Dr. Adolfs Lietuvietis ar dzīvesbied...

Sietlā Vecgada dienā ar sirdstrieku pēkšņi miris Dr. Adolfs Lietuvietis.

Aizgājējs bija dzimis 1903. gada 3. aprīlī, piedalījies Latvijas brīvības cīņās, brīvprātīgi iestādamies Rīgas skolniekū rotā, apbalvots ar Trijzvaigžņu ordeni Latvijas universitātē viņš studēja medicīnu, 1932. gadā ieguva speciālista dermatologa ģradu, piedalījās universitātes korī un bija studentu organizācijas Zemgalija filistrs. A. Lietuvietis bijis arī aktīvs loceklis vairākās sporta un kultūras organizācijās un pretalkohola biedrības Apziņas valdes loceklis.

Trimdas laikā Vācijā viņš strādāja par ārstu Chemnicā, vēlāk Eslingenā, bet jau 1947. gadā kopā ar ģimeni ieradās ASV, kur daudz darījis Latvian Relief darbā, dodams arī personīgus iecejošanas galvojumus ap 12 ģimenēm. 1949. gadā viņš pārcēlās darbā uz Sēlemas valsts psīchiatru slimnīcu par psīchiatru un konsultantu gājis pensi dzīves pēd Sietlā, dziv mākslu, mū pat par jau medicīnā.

Draugi u ji 2. janvār ja. Piemina funerālijas liņš, V. Lap ziku, kurai dze nolieca minēdami I go draudzi līdzību, be cienti arī d visu labo, laikā devis ja lūdzis līdzekļus d nas institūt Division of ty of Wash Seattle, ka ziedoju Dr. Ad. Liet

...ārtraukuma mācības nu at-
...izams, ka skolu šogad beigs
...ojums notiks 22. janvārī
...ēmumā: uz skolotājas E.
... augstienēm atbild 1a. kla-
Foto: J. Ligers

...EZĪMI

...ZIEMSVĒTKU KAUJU

...kaujām un kaujiniekiem tei-
...ārs Ieviņš. „Mēs nedrīkstam
...irst, mēs nedrīkstam aiz-
...," brīdināja runātājs, „jo
...ija vēl ir važās kalta." Viņš
...āja visām grupām celties un
...ēties vienotai cīņai pret mū-
...autu iznīcinātāju varu. Svēt-
... beidza ar Latvijas him-

...ulaines telpās cīnītāju sali-
...ma dalībniekus ar Kurzemes
...u bunkura svētku kantīnes
... sagaidīja amatā ieceltais
...iālais virsseržants S. Leima-
...r saviem uzturziņiem, bagā-
...dalot ugunsūdeni, speķa uz-
...s, sausiņu maizi un cigare-
...līdz vakara saimnieces aici-
... pārcelties pie Kurzemes
...agātībā klātajiem galdiem.
...salidojuma daļu iejūtīgā pār-
... ievadīja Laimonis Goba:
..., vējiņi" skaņas domās aiz-
... atpakaļ Kurzemes krastā.
...Tikiņa un A. Aldermanis aiz-
...ināja svētku eglītes gaismek-
...r no Latvijas atsūtītu sve-
... un kopīgā svētku dziesma
...sa valgumu acīs daudziem.

...rāko kauju dalībnieku —
... Fridrichu Freibergu nule
...dītajā 70. gadmijā kaujinie-
...vārdā sveica vltn. O. Perro,
...nai pasniedzot grāmatu, bet
...ra dalībnieki viņu godināja
...cemērotu dziesmu. Pēc tam
... Freibergs kodolīgā un iz-
... runā pakavējās pie Ziem-
...ku kauju un to atceres tradi-
...nozīmes agrāk un tagad.
... noslēpums, ka bez latviešu
...ājiem otrā pasaules kaŗā mū-
...trimda vispār nepastāvētu,
...Kurzemes cīnītājiem un vi-
...cīņām mūsu rindas būtu
...z retākas," teica runātājs un
...iija kopt un veidot kauju
...iņas tradiciju pie piemineк-
...sām bij. cīnītāju grupām.
...lidojuma dalībniekus rakst-
...ā bija sveikuši ierasties aiz-
...tie vecie kaujinieki — Ar-
...s Šiņkis, Muchks (Kirkland
...), Edm. Ozols u.c. Lielāko
...eigumu tomēr sagādāja bij.
...divīzijas komandiera gen.
...enbacha piesūtītais svei-
...: „Vecajā draudzībā un vie-
...ā."

...kara programmas daļu kup-
... Modris Lorbergs ar dze-
...n un Ilmārs Batraks ar fe-
...sku dzimtenes meitenes
...li frontiniekam un speciālu
...smu par lietām un iestādīju-
...n. Dziesminieka spieķi sa-
...šā A. Vītola vietā mācēti
... Dr. Auseklis Pērkons, vē-
...asistējot O. Ieviņam un ci-
... Humoristiskus pārsteigu-
... sagādāja „pēc 21 gada" pie-
...tais frontes pasts, drānās
...as paciņas, sen aizmirstiem
...ogiem noraibinātas aploksnes,
...les ar zīnām par tā laika
...kumiem un izjūtām.
...auju un tautas dziesmās, ru-
... asprātībās un arī nopietnās
...unās salidojuma 60 dalībnie-
...n laiks aizritēja nemanīts, un
...s labs to atļauta, tikai zilai
... blāzmai iespīdot logā. Šķiro-
... ikviena spriedums bija, ka
...Ziemsvētku kauju atcere un
...ojums bijis ar īpašu iezīmi,
...ot vielu daudzām pārdomām
... izjūtām.

Jānis Pamiljens

Janvāŗa lietus, streiki, diktātoriņi un zvēriņi

ŅUJORKAS IMPRESIJAS

Pie mums lija jau Ziemsvētkos. Tad dienu mīlīgums mainījās ar nakšu itin pastingro vēsumu. Un janvāŗa pirmajās divās dienās atkal nolija gluži pasilts lietutiņš. Pēcpusdienā temperatūra rādīja 63 Fārenheita gradus.

Liekas, pati daba bija apžēlojusies par ņujorkiešiem, vismaz pagaidām. Jo: tieši Jaungada rītā pulksten piecos sākās Ņujorkas visu pazemes vilcienu un autobusu streiks. Ārpusniekiem iedomāties, ko tas nozīmē, būs vieglāk, ja tiem pastāstīšu, ka pazemjus un autobusus caurmērā lieto ap 3 miljoni personu katru dienu. Streikam sākoties, transporta arodbiedrības prezidents Maiks Kvills izteica milzu prasības, no kuŗām pēc pirmajām divām streika dienām atlaida 80 procentu, viņa paša vārdiem izsakoties. Tomēr arī tad vēl Transporta pārvalde Kvilla prasības novērtēja kā ārkārtīgi pārspīlētas. Ir puslīdz droši, ka streiks var ilgt nedēļām un atkal nedēļām. Gan pūlas arī speciāli izvēlēta vidutāju komisija, taču līdz šim bez manāmām sekmēm.

Jaunievēlētajam pilsētas vecākam Džonam Lindsijam būtu oficiāli jāuzsāk savi pienākumi ar 1. janvāri, bet draudošie satiksmes streika sarežģījumi viņu iesaistīja daždažādās apspriedēs un sagatavošanās akcijās jau ap decembra vidu. Kopš ilgiem gadiem demokratu partijas pārvaldītajā Ņujorkā tagad valdīs republikānis. Viņš sevi apzīmē par neatkarīgu, un neitrāliem vērotājiem jāatzīst, ka Lindsijs paceļas tālu pāri parasto politisko cīņu gaisotnei.

Esmu izdarījis aptauju daudzu jo daudzu baltiešu vidū. Pat gados vecākie ļaudis atzīst Lindsija ideālismu, labo gribu un tālredzību. Ne velti viņu min kā eventuālu republikāņu partijas kandidātu nākamajās prezidenta vēlēšanās, blakus bijušajam viceprezidentam Niksonam un gubernātoram Rokfelleram.

Pirms dažiem gadiem Ņujorkas Taunholā Lindsijs kādā jūnija svētdienas pēcpusdienā runāja baltiešu Aizvesto piemiņas sarīkojumā. Runa bija bez jebkādām ārišķībām, bez pretenzijām un pielāgošanās, ar drošu un atklātu paškritiku. Tas ir it kā neredzams fluids, patiesība un godīgums, kas iekaŗo ne vien jaunatni, bet arī kritiski noskaņotus pusmūža vīrus un sievas. Daudziem imponē Lindsija nelokāmā pretestība visu kalibru un visu formātu diktātoriem. Tieši šo sīko diktātoriņu nav trūcis ne primitīvā pusmežoņu sabiedrībā, ne pat šķietami visdemokratiskākajā valstī. Mūsu „stingrās rokas vadonības" draugi, — tautieši dažkārt dažādās variācijās (protams, „teorētiski filozofiskā garā") izsaka domas, ka, varbūt, esot priekšroka dodama vienam „stipram vīram" nekā simt mazajiem ķēniņiem.. Lai nu kā, par diktātoru, vismaz līdz šim, neviens — ne vārdos, ne presē — jauno pilsētas vecāko nav pagaidām dēvējis. Vēlēšanu kampaņas laikā atskanēja gluži diametrāli pretēji apzīmējumi: „vismelnākais reakcionārs", tad „ateists" un „komūnists".

Arī ārpus lielās politikas — biedrībās, klubos, organizācijās— atrodas ļaudis, kas ārkārtīgi cieš un jūtas nelaimīgi, ja tiem nerodas izdevība uzšļākt citiem kādu nebūt draņķīgu indi. Par to viņiem maza bēda, ja, rakņājoties pa notekām, šāds palaikam anonimais aizmugures varonis apdraņķo pat sevi.

Vai maz vērts lauzīt galvu tik daudz par lielajiem diktātoriem, lielo politiku un lielajām intrigām, kā par mazajiem diktātoriem, mazo politiku un sīkajām intrigām? Vismazāk to vēlos tieši šodien, kad tā paša „sabveju" streika dēļ visi autoceļi, kas ved uz Manhetenu, ir pārblīvēti, un mašīnas virzās collu pa collai, vairāk gan stāvot pilnīgi uz vietas... Sazvanoties pa telefonu, izrādās, ka priekšnieki, tāpat kā apakšnieki var šodien iztikt bez manis. Laba daļa viņu nav nemaz ieradušies darbā. To jau arī pats pilsētas vecākais atkārtoti mudināja pa radio, lai Manhetenā darbā ierodas tikai tie, kuŗu klātiene absolūti nepieciešama.

Vēl sazvanīšanās ar manu „best girl" (ārpus tautiešu kontingenta), kuŗa līdz šim ir iemācījusies jau dažus simtus latviešu valodas vārdu un frāžu. Telefonēt viņai patīk angliski. Tomēr mans priekšvārds allaž jāsaka latviski. Tā mums norunāts. „Jānis", ne Džāns. Tā arī klausulē atskan: „Jāni, what sort of problems you solving again?" „Nekādas, nav problēmu tagad. Iešu uz zvēru dārzu, uz zūū-ūū...", atbildu latviski. Paziņa saprot, mūzikāli smejas. Arī viņai patīk „zūū", zvēriņi, puķes, lidmašīnas, svešvalodas un reizēm pat cilvēki.

Zvēru dārzs man tepat, pie Prospekta parka. Tikai dažas pārmaiņas. Baltie ledus lāči tāpat peldas, sprauslodami un ierēkdamies, ledainajā pašu privātbaseinā Stirnas gremo sienu, pērtiķi lamājas, papagaiļi spiedz. Indijas zivju runcim, kam pāris gadu bija vieninieka statuss, nesen atvesta otra puse — eleganta tās pašas zivju ķērēju sugas kaķene... Daži kopēji mani pazīst. Šo un to pastāsta, parāda. Pagājušajā gadā, kad reiz mani iepazīstināja ar lauvas mazuļiem, viens no tiem pēkšņā draudzības uzplūdumā pārvilka man pār visu seju ar savu karsto un neiedomājami aso mēli, kas bija tik asa, kā galdnieku smilšpapīrs, kuŗu lieto koku apgludināšanai. Mēs iedraudzējāmies, mazuļi auga ātri. Ar katru manu vizīti mēs apsveicinājāmies, un lauvēnu mēlītes kļuva jo asākas, jo vairāk tie paauga.

Margarita Ausala

RĪGAS MĀSA AICINA

DOMAS UN VĒROJUMI NĀKAMO EIROPAS LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU PILSĒTĀ HANOVERĀ

Smalks novembŗa sniegs kā puķu dvēseles tinas ap galvu un pinas ap kājām, kad kopā ar kādreizējo skolas biedru, kas tagad savas dienas vada Hanoverā, Vācijā, stāvam šis pilsētas vidū, muguras pagriezuši pret Krepkas kafejnīcu.

„Vai atceries Rīgu?" es viņam jautāju. Mans pavadonis paskatās augšā pret treju seju pulksteni staba galā, ieelpo slavenās kafejnīcas tuvumu, pagriež ausi pret satiksmes troksni, kas saplūst te pa visām ielām, un pasmaida. Tiešām, tā tas bija Rīgā pie Švarca kafejnīcas, kur dažkārt iestaigāja ļaudis, kas bija satikušies pie „Lielā pulksteņa". Tādā pašā lomā Hanoverā ir Krepkes kafejnīca pilsētas centrā, kas atrodas turpat vai blakus staltajam operas namam, kuŗu apņem koši apstādījumi. Arī Rīgā aiz koku, krūmu un ziedu rindām varēja redzēt balojam operas baltās jumtgales. Un šim treju seju pulkstenim arī piemīt laipnība savest kopā steidzīgos ļaudis dažādā sakarā, šai amatā dalοties ar prinča Ernsta Augusta jātnieka statuju Hanoveras galvenās stacijas priekšā.

Hanoveras vārds vēstures rakstos minēts jau 1163. gadā — vicus Hanovere, bet 1367. gadā tā iestājās Hansas apvienībā, kas bija pirmā Eiropas apvienība, kuŗā neatkarīgas pilsētas bez kungiem un ķēniņiem mierā un saderbē panāca lielu labklājību un noteikšanu tā laika notikumos. Šādā kārtā Hanovera tika par Rīgas māsu. Tāda bija arī Hamburga, pirmo Eiropas latviešu dziesmu svētku pilsēta. Šajās Hanzas pilsētās agrāk vai vēlāk arvien kaut kur parādās Rīgas vārds. „Lūk, še", saka skolas biedrs un ar kāju norauš vieglo sniegu no ietves asfalta. Kafejnīcas un ielas ugunīs redzams aplis, kas vērš starus pret visām debespusēm. Lokā cieši redzami slavenu vietu vārdi: Londona, Parīze, Berlīne, Varšava, Maskava— kopā ar kilometru skaitli, kas to šķiŗ no Hanoveras centra pulkstena. Un te pret ziemeļiem ir arī Rīgas vārds ar 1010 km. Brīdi aukstāks kļūst smalkais sniegs un pelēkākas domas. Ienāk prātā kāda vieta nupat lasītā vēstulē, kuŗu raksta latviete, kas vēl šo vasaru bijusi mūsu dzimtā pilsētā: „Rīga pelēka, vecās mājas bez krāsas, jaunās neglītas, vienveida. Apstādījumi nekopti. Ielās vakaros gaisma vāja, reklāmu uguņu nav. Ļaudis ģērbušies vienkārši, vairums runā krievu valodā. Meža kapos Meierovica, Čakstes un citi kapi novārtā. Iekšpilsētā nopostītās mājas nav atjaunotas, tur tagad zāļu laukumiņi." Jā — Rīga, kādreiz skaistā Rīga.

Bet Rīgas māsa Hanovera pacēlusies brīva no drupām, kur kaŗa daimoni bija plosījušies, nepametot akmeni uz akmeņa. Kā paši hanoverieši saka, ar ticīgu prieku viņi atkal cēluši savu pilsētu no pelniem spožu un ziedošu: ceļus, laukumus, dārzus, fabrikas, skolas, slimnīcas un senās baznīcas un pilis — akmeni uz akmeņa. Liekas, ka kaŗš nokauj tikai šos akmeņus un cēlēju miesas. Rīgu pārņēma austrumu ordas, kas nospiež arī garu. Ne jau gluži, ka Hanoverai šie vēji nebūtu pazīstami, jo no Vidusvācijas kalniem līdz pašai Ziemeļjūrai Lejassaksijai, kuŗai Hanovera ir galvaspilsēta, ir dzeloņdrātīm, mīnām, dubultsētām, sargtorņiem un mašīnpistolēm apbruņotiem sargiem nosēta austrumu robeža, par ko skolā mācās katrs bērns. Tumšā ziemas rītā tiem pašiem bērniem raiti rit soļi cauri ugunīs mirdzošai pilsētai no koptām, košām mājām uz modernām skolām, kur viņiem māca par cilvēku brīvību un tiesībām uz izglītību, darbu un iekārtu sev un savai tautai. Hanovera ir ievērojams kultūras centrs. Te bez operas ir arī rosīga teātŗu dzīve. Augstākās kultūras iestādes,— vienalga, muzeji vai skolas,— šai pilsētā, kuŗai raksturīga liela mīlestība pret dārziem, novietotas košu dārzu vai apstādījumu vidū. Tā technis-kā augstskola Velfu pilī un teātŗa un mūzikas akadēmija Eilenrīda meža (1643 akru) malā, kur starp simtgadu kokiem un meža pļavām šur tur paveŗas skats uz interesantām skulptūrām.

Skaistā dārzā ir arī mūzeji, sevišķi Kestnera mūzejs, no kurienes pa apakšzemes tuneli var nokļūt pašā pilsētas centrā. Šo mūzeju der apmeklēt tiem, kas, pa svešām pilsētām ceļojot, meklē pēdas cilvēces kultūrai, jo še tā vērā liekamā veidā sakrāta no 6 gadu tūkstošiem. Bet īsteni dārzs še piederīgs pilsētas rātsnamam. Gluži simboliski iznāk, ka tas sakņojas savā zemē ar 6000 skābaržu pāļiem purvainā un irdu smilšu pamatā, kas tad tālāk nostiprināts ar betonu. Nams atrodas parkā ar nelielu ezeru, kas ir tikai priekšspēle Marša ezeram, kuŗš atrodas nedaudz tālāk. Rātsnamu vainago 328 pēdu augsts kupols, kas reizē arī nosaka Hanoveras pilsētas iezīmīgo ainavu, kaut tagad uzceltais televīzijas tornis ir augstāks. Pilsētas apmeklētājiem, kas nokļūst kupolā, atklājas visa pilsētas panorāma.

Turpat uz dienvidiem jau viļņo pusjūdzi gaŗais Marša ezers, kas vienā krastā vasaras laikā atveŗ peldētavu tūkstošiem saules meklētāju, bet otrā pulcina atspirdzinājumu prasītājus savā kafejnīcā un zem raibajiem saules sargiem, reizē apmierinādams 5150 viesu, kas še atrod gardumu mutei un acij. Pa labi kā liels gliemežvāks atveŗas Lejassaksijas stadions, kur ievērojamos sporta sarīkojumos var sabērt 80.000 entuziastu. Sporta parkā var redzēt arī dažādas celtnes un laukumus citām nodarbēm. Turpat pie rātsnama, tikai uz ziemeļu pusi, ir Leines pils, kuŗā kādreiz mita Hanoveras ķēniņi. Tai sakars arī ar Lielbritaniju, jo no 1714. gada, kad hercogs Georgs Ludvigs nāca ar Džordža I vārdu Anglijas tronī, šīs zemes ķēniņi līdz 1837. gadam pārvaldīja arī Hanoveru. Izpostītā pils nu skaisti atjaunota un ir Lejassaksijas landtāga mītne. Pāri visiem pilsētas torņiem un jumtiem var redzēt Herenhauzenas slaveno dārzu (kam līdzināties var tikai Versaļas un Šēnbrunnas dārzs), kas veidots un kopts 300 gadu: dīķu, zālāju, ziedu un koku raksti veidoti ievērības cienīgā veidā, strūklakām čalojot un šalcot, no kuŗām viena sit ūdeņus 263 pēdu augstumā. Šai fonā vasarā darbojas dārza teātris, kas brīvā dabā sniedz lugas un baleta uzvedumus. Šai dārzā ir arī hanoveriešu iemīļota kafejnīca.

Skatam atduroties ziemeļaustrumu virzienā pie Eilenrīda meža malas, tas atrod ievērojamo pilsētas aulu — die Stadhalle. Te ne tikai manas, bet daudzu citu latviešu domas kavējas jau šobrīd, sevišķi tiem, kuŗiem nebūs jārūpējas par nākamo Eiropas latviešu dziesmu svētku rīkošanu. Viens no tiem ir Dr. Jūlijs Bračs, svētku komitejas priekšsēdis. Sarunās, pār pilsētas aula plāniem noliecies, viņš atzinās, ka sākumā viņam un Hanoveras latviešu darbiniekiem nav bijis viegli uzņemties šī pasākuma organizēšanu. Protams, viņiem noderēs Hamburgas darbinieku pieredze ir panākumos, ir neveiksmēs. Hanoverai ir dažādas priekšrocības dziesmu svētku vietas izvēles ziņā: centrāls novietojums Eiropā, priekšzīmīga satiksme, ērts apmešanās jautājuma izkārtojums. Taču izšķīrējs komitejas acīs bijis pats pilsētas auls. Un tiešām, iespējas ir impozantas.

Pilsētas auls — Stadthalle — patiesībā ir vairāku zāļu komplekss, apvienots vienā ēkā, kas vainagota ar kupolu. Zem šī kupola ir arī galvenā zāle ar 3666 sēdvietām Turpat ir koncertzāle, jeb kā viņu sauc — Bēthovena zāle 767 personām. Augšējās zāles ir: Sarkanā (180), Binaca (190), Zilā (160), kuŗas visas var savienot, atveŗot durvis. Tām ir arī ērta bufete. Apakšā ir Terases zāle (250) un Apaļā zāle (250) ar skatienu uz terasēm. Ir piejamas vairākas sēžu zāles, kuŗās ap galdu lielākajās var novietoties 40 un mazākajās 25 personas. Bez šīm zālēm ir vēl Lejassaksijas zāle 2681 un Stikla zāle 650 personām. Visas zāles apgādātas ar modernākiem aparātiem un ierīcēm, kādas vajadzīgas kongresiem, sarīkojumiem, izstādēm un citām vajadzībām. Dārzā ir kafejnīca, kuŗa, ieskaitot dārzā izvietotos sēdekļus, var apkalpot 1700 viesu. Pašam pilsētas aulam ir vīna pagrabs, kas ar bagātīgu izlasi var apkalpot banketos tūkstošiem dalībnieku. Ievērojot apstākli, ka Hanovera ir kongresu pilsēta, kuŗā bez tam ik gadu notiek Vācijas tirdzniecības mesa, kuŗai pilsētas dienvidos izbūvēts sevišķs iecirknis, šis skaistais, dārzos iegrimušais pilsētas auls Eilenrīda meža malā parāda hanoveriešu prasmi apvienot lietderīgo ar skaisto. Turpat ir arī Eilenrīda sporta stadions, kas mazāks par Lejassaksijas stadionu un uzņem ap 20.000 cilvēku. Pašam aulam pieslēdzas pilsētas parks. Netālu ir arī plašais zooloģiskais dārzs, kuŗā iespaidīgi izvietoti dzīvnieki gan ierobežotās mītnēs, gan brīvā dabā. Aulam klāt arī plaši autoparki. Tas viegli sasniedzams no autoceļa puses, gan arī no galvenās stacijas, no kurienes iet pilsētas satiksme. Kopā ar Dr. J. Braču kavējoties uzņēmumos un plānos, tā vien liekas, ka var dzirdēt kaltas kurpes rībinām grīdu un vainagus vizam starp ziediem un strūklakām.

„Jūs varat sagaidīt še Hanoverā ap 6000 latviešu, ja viss veidojas tā, kā bija Eiropas latviešu pirmajos dziesmu svētkos Hamburgā," saku Lejassaksijas landtāga loceklim Hauslovam. Uz to viņam tikai viena atbilde: „Donnerwetter!" Ir interesanti zināt viņa domas par dažādām sarīkojuma, satiksmes un kultūras sarīkojumu iespējām. Jokam pieminu arī hamburgiešu domas, ka Hanovera esot izpriecu ziņā izmirusi — eine tote Stadt. „Nu, nemaz ne," sašutis atbild hanoverietis, savas pilsētas godu aizstāvēdams, „varu uz vietas parādīt, kur iet tik karsti, ka par miršanu nevar būt ne runas."

Cik varēju vērot, sadarbe Hanoveras latviešiem ar pilsētas noteicējām personām, sevišķi prese, ir laba. Liekas, ka še var gaidīt mūsu dziesmu svētkiem atbalstu ne mazāku, kā bija Hamburgā. Tas palīdzēs arī izkārtot koŗu dalībnieku izvietojuma jautājumu. Še varētu rīkoties dažādi, bet, Dr. J. Bračs domā, ka ideālākais būtu noīrēt bloku rindu, kas tad būtu ērtāk koristiem un neierobežotu viņu kustības brīvību.

Kustības iespējas no Hanoveras ir plašā apkārtnē. Var iecerēt izbraucienu uz teiksmainajiem Harca kalniem, Vezeras leju, dziesmās minēto t. s. Lueneburger Heide, Šteinhuda ezeru un veselu virkni kūrvietu, tā apvienojot uzturēšanos Hanoverā ar atpūtu atvaļinājumā.

Un nokļūt uz Hanoveru var pa visiem Dieva dotajiem ceļiem, pa kādiem vien cilvēks var ceļā doties. Hanovera ir krusta mezgls dzelzceļam no Ķelnes uz Berlīni, arī no Hamburgas uz Frankfurti, kur ik dienas atiet 538 pasažieŗu un 104 preču vilcieni. Visām galvenajām līnijām pieejams lidlauks. Ātrumā neierobežots ceļš, ko vācieši sauc par Schnellstrasse un kas būvēts kā autoceļš no galvenā autoceļa ieved līdz pašam pilsētas centra lokam automašīnas. Pilsētai ir arī iekšējo ūdeņu osta (un pat kuģubūvētava). Un ja kādam ir jaunība sirdī un kaulos, Hanoveru ar priecīgu prātu un uzņēmību var sasniegt arī kājām, jo dažādām organizācijām tagad ir mītnes, kuŗās, sevišķi jaunatnei, par nelielu maksu iespējams pārgulēt un stiprināties tālākam ceļam. Kas zina, varbūt tiešām pa visiem šiem ceļiem mūsu valsts 50 gadu dibināšanas atceres gadā šurpu steigsies latviešu soļi, lai vītu kaŗogus un balsis tās godam.

Klīstot smalkajā novembŗa sniegā pa Hanoveras ielām, liekas, ka tās, varbūt, ir tālas vasaras puķu dvēseles, kas tinas ap galvu un pinās pa kājām. Pret tumšu debesi apgaismots paceļas baznīcas drupu raksts un zvana tornis. „Tās Egīdija baznīcas drupas," mans skolas biedrs saka, „tās neatjaunos. Uzcelts zvana tornis, kuŗš dažkārt skandina skaistas zvanu spēles. Drupas izveidotas par piemiņas vietu pēdējā kaŗa upuŗiem, kur reizēm noliek vainagus." Un tad piebilst: „Dziesmu svētku laikā arī mēs tur noliksim vainagu."

Šī piemiņas vieta, dzeloņstieplēm nospraustā austrumu robeža, Rīgas vārds pilsētas centra ietves asfaltā dara šo pilsētu tuvu. Tas rada arī vēlēšanos atkal atgriezties, kad šī Rīgas māsa atvērs viesmīlīgi savus vārtus mūsu soļiem un mūsu dziesmām.

AUSTRĀLIJĀ DV ŠAUŠANAS SPORTU PĀRZINĀS VANADZE

Daugavas Vanagu organizācijas dibināšanas 20 gadadienā — 28. decembrī Austrālijas DV nodaļu delegāti Melburnā pulcējās gada sapulcē, kuŗā organizācijas jubileju atzīmēja ar svinīgu jundu un aktu. Jundas laikā DV Balaratas nodaļas biedrs A. Vanags, kas tagad mīt Melburnā un ir vietējā Latviešu nama pārvaldnieks, saņēma DV CV piešķirto zelta nozīmi.

Šī 14. Austrālijas salidojuma dalībnieki vienprātīgi pievienojās ierosinājumam uzņemt Latvijas lietvedi Vašingtonā Dr. A. Spekki par DV organizācijas goda biedru, bet noraidīja ASV DV valdes priekšlikumu piešķirt delegātu sapulcēs balss tiesības arī zemes valdes un revīzijas komisijas locekļiem. Sapulce arī nolēma, ka Austrālijas DV valdes priekšsēdis un DV CV loceklis J. Masulāns (Sidneja) pārstāvēs Austrālijas vanagu saimi DV organizācijas jubilejas svinībās Čikagā šī gada septembrī, piedaloties arī vienlaicīgi noliktajā DV CV sēdē. Visi sapulces dalībnieki J. Masulāna braucienu uz ASV atzina par nozīmīgu, kādēļ braucienu ar līdzekļiem atbalstīs visas DV nodaļas, kādas Austrālijā pašreiz darbojas Adelaidē, Balaratā, Brisbēnā, Džilongā, Kanberā, Melburnā, Ņukaslē, Pertā un Sidnejā. Ziņojumi no šīm 9 nodaļām liecināja, ka DV saime Austrālijā turpina rosīgu darbību.

Austrālijas DV nodaļās arvien populārāks kļūst šaušanas sports, kādēļ sapulce vienojās pie zemes valdes atjaunot šaušanas sporta nozari, par kuŗas vadītāju izraudzīja Sidnejas vanadzi Mildu Balodi, kas arī pati guvusi teicamus sasniegumus šaušanas sacensībās.

Vienlaicīgi ar delegātu sapulci notika arī 8. vanadžu salidojums. Vanadžu referente pie Austrālijas zemes valdes pašreiz ir A. Neilande.

L.

Dr. A. Lietuvieša piemiņai

Dr. Ādolfs Lietuvietis ar dzīvesbiedri un meitu.

Sietlā Vecgada dienā ar sirdstrieku pēkšņi miris Dr. Ādolfs Lietuvietis.

Aizgājējs bija dzimis 1903. gada 3. aprīlī, piedalījies Latvijas brīvības cīņās, brīvprātīgi iestādamies Rīgas skolnieku rotā, apbalvots ar Trijzvaigņu ordeni Latvijas universitātē viņš studēja medicīnu, 1932. gadā ieguva speciālista dermatologa gradu, piedalījās universitātes korī un bija studentu organizācijas Zemgalija filistrs. A. Lietuvietis bijis arī aktīvs loceklis vairākās sporta un kultūras organizācijās un pretalkohola biedrības Apziņas valdes loceklis.

Trimdas laikā Vācijā viņš strādāja par ārstu Chemnicā, vēlāk Eslingenā, bet jau 1947. gadā kopā ar ģimeni ieradās ASV, kur daudz darījis Latvian Relief darbā, dodams arī personīgus ieceļošanas galvojumus ap 12 ģimenēm. 1949. gadā viņš pārcēlās darbā uz Sēlemas valsts psichiatrisko slimnīcu par psichiatru un konsultantu dermatoloģijā. Aizgājis pensijā, Dr. A. Lietuvietis dzīves pēdējos gadus aizvadīja Sietlā, dzīvi interesēdamies par mākslu, mūziku un literātūru, tāpat par jaunākajiem pētījumiem medicīnā.

Draugi un organizāciju pārstāvji 2. janvārī atvadījās no aizgājēja. Piemiņas runu teica un bēru funerālijas vadīja māc. R. Ābolinš, V. Lapšem spēlējot sēru mūziku, kuŗai izskanot, bēru draudze nolieca galvas atvadām, pieminēdami Dr. A. Lietuvieša sirsnīgo draudzību, atsaucību un izpalīdzību, bet viņa kādreizējie pacienti arī dziļo cilvēkmīlestību un visu labo, ko viņš ilgās prakses laikā devis nesavtīgi. Aizgājējs bija lūdzis atvadziediem domātos līdzekļus dot sirdsslimību pētīšanas institūtam — Heart Research, Division of Cardiology, University of Washington Medical School, Seattle, Wash. 98107, atzīmējot, ka ziedojums dots In Memory of Dr. Ad. Lietuvietis.

Z. Ritmanis

Juristam un kaŗavīram 60 gadu

Pag. gada 29. decembrī 60-gadniekiem pievienojās jurists un otrā pasaules kaŗa dalībnieks Aleksandrs Cimdiņš. Studiju gados viņš piedalījās konkordijas Valdemārija dibināšanā un joprojām aktīvi darbojas Kalifornijas kopas vadībā. Kalifornijas valdemāri viņu sumināja īpašā konventā aizvadītajos Ziemsvētkos. Uz to no Čikagas bija ieradies arī Valdemārijas centrālā prezidija seniors Z. Kārkliņš, kas gavilniekam pasniedza arī valdemāriešu velti— albumu tautiskā iesējumā. Vēl jubilāru sveica Valdemārijas Kalifornijas kopas seniors L. Stabulis, konkordijas Zinteniece pārstāves u. c.

Mag. iur. Aleksandrs Cimdiņš dzimis 1905. gada 29. dec. Krievijā, pilsoņu kaŗa laikā bijis tēvam līdz frontē, bet pēc Judeniča armijas sabrukuma 1920. gada pavasarī pārbrauca Latvijā. 1924. gadā viņš beidza Bērzaines valsts vidusskolu, pēc tam kādu laiku strādāja Tilžas pagasta valdē un Balvu iecirkņa miertiesā, 1925. gada rudenī uzsāka tieslietu studijas, bet līdztekus strādāja nodokļu departamentā, kur vēlāk bija nodokļu inspektora palīgs un beigās galvenās tirdzniecības-rūpniecības nodokļa komisijas referents. Darbojās arī Studentu padomē un bija laikraksta „Studentu Dzīve" redaktors. Latvijas universitāti pabeidza 1939. gadā. Otrā pasaules kaŗā jubilārs piedalījās cīņās pret boļševikiem Ļeņingradas frontē, ievainots, bijis Holmas ielenkumā, apbalvots ar Holmas vairogu u.c. godazīmēm, beidzis kaŗaskolas vada komandieŗu kursus Bolderājā. Trimdas gadus Vācijā gavilnieks pavadīja Memingenas nometnē, kur darbojās latviešu komitejā, bija arī Memingenas DV apvienības valdes loceklis. ASV ieradās 1950. gadā, dzīvo Kalifornijā un ir vietējās DV apvienības revīzijas komisijas priekšsēdis.

R. Č.

SAV. VALSTIS

INDIANAPOLE

Vietnamas kaŗš prasījis pirmo upuri no Indianapoles tautiešiem: 30. decembrī zemes klēpim atdeva Vietnamā kritušo Lismetu, kas cīnījās ASV bruņotajos spēkos. Viņa vecāki dzīvo Indianapolē. Kritušā šķirsts izvadīšanas ceremoniālā bēru namā bija klāts ar ASV zvaigžņoto karogu un grima ziedos. Pie šķirsta stāvot kaŗavīru godasardzei, sēru mūziku atskaņoja Viktors Ziedonis un Voldemārs Meļķis, bet koris dziedāja „Augšā aiz zvaigznēm".

KLĪVLENDA

Kad draudzēs, organizācijās un ģimenēs bija beigušas mirdzēt svētku eglītes, pie tautiešu namdurvīm piestājās Jaunais gads. Veco pavadīt un jauno sagaidīt gatavojās visi tautieši savās draudzēs, organizācijās un ģimenēs. Apvienotās draudzes namā rīkotajā vakarā lielā sirsnībā pavadīja gadmijas stundas. Lielākais un spožākais vecā gada aizvadīšanas un jaunā sagaidīšanas sarīkojums bija DV tradicionālais vakars. Katru gadu tajā pulcējas tautieši kuplā skaitā, jo kaŗavīru brālība, sirsnība un labā organizācija katram tautietim tuvu sirdij. Sākoties Jaunajam gadam, sarīkojuma dalībniekus, vanagus un vanadzes apsveica apvienības pr-ks E. Daniēls un paziņoja, ka Klīvlendas DV apvienība ar pag. gadā veikto Ziemsvētku ziedoju mu akciju pārspējusi visas iepriekšējo gadu akcijas, jo aprūpes daļas vadītājs V. Zemesarājs jau saskaitījis 2105 dol., par ko priekšnieks visiem tautiešiem — ziedotājiem un ziedotājām — izteica mīļu paldies. Jaungada dienā visu konfesiju latviešu baznīcās notika dievkalpojumi.

DV apvienības valde, sadarbībā ar Klīvlendā esošiem LPB biedriem, 22. janvārī rīko Emīļa Skujenieka piemiņas vakaru ar referātu par rakstnieka dzīvi un darbiem un vokāliem priekšnesumiem. Sarīkojumā no atstātajiem manuskriptiem arī nolasīs vēl nepublicētus dzejoļus.

☆ Profesors Dr. L. Slaucītājs devies uz Havaju salām, lai darbotos Havajas universitātes ģeofizikas institūtā Honolulu. Pēdējā laikā prof. Slaucītājs darbojās Sidnejas universitātē, pirms tam Laplatas univ. Argentīnā. Par aicinājumu nodoties zinātniskam darbam Klusā okeana centrālajā pētīšanas institūtā prof. Slaucītājs iepriecināts, kaut domā atgriezties Sidnejas universitātes ģeofizikas katedrā, kur darbojies kopš 1962. gada.

N. Vīksniņš

Raspuķins un cīņas Rīgas frontē

Mūsu vecākajai paaudzei Raspuķina vārds un loma pēdējā Krievijas cara traģēdijā vēl labi saglabājusies atmiņā. Turpretī viņa iejaukšanās arī tīri militārās lietās vēl nav pietiekami noskaidrota. Mūs visvairāk var interesēt Raspuķina iejaukšanās cīņās Rīgas frontē.

Lai šo Raspuķina lielo ietekmi labāk izprastu, mēģināsim īsumā apskatīt Krievijas pēdējā cara Nikolaja II un viņa galma gaisotni, ko atvieglo daudz jaunu publikāciju par šo laikmetu. Tā, piemēram, ļoti vērtīgas ziņas atrodamas P. Žiljāra grāmatā (P. Gilliard „Le Tragique Destin de Nicholas II et de sa famille"), kas pieejama arī angļu valodā (Gilliard, Pierre — Thirteen Years at the Russian Court, translated by F. Appelby Holt, London, 1921, Hutchison). Publicētas arī carienes vēstules caram (Letters of the Tsaritsa to the Tsar 1914—1916, with an Introduction by Sir Bernard Pares, London, 1923). Vērtīgas arī franču un angļu sūtņu atmiņas (M. Maurice Paleologue — La Russie des Tsars, Plon - Nourrit, 1921; Sir George Buchanan — My Mission to Russia). Izmantojamas arī A. Kerenska atmiņas. Jau 1934. gadā iznāca viņa grāmata „The Crucifixion of Liberty" (New - York, The John Day Co), bet nesen parādījās ļoti plaša viņa atmiņu grāmata. Tā tagad dota iespēja objektīvi novērtēt tā laika notikumus.

Vēlākās carienes — princeses Alīses no Hesenes - Darmštates (dzim. 1872. gada 5. jūnijā Darmštatē) māte Alīse bija slavenās Anglijas karalienes Viktorijas meita, kas nomira jau 1878. gadā, kādēļ nākošā Krievijas cariene uzauga pie savas vecmāmiņas Londonas galmā. Tādēļ kā viņas audzināšana, tā morāliskie uzskati bija angliski, arī savas vēstules viņa rakstīja angļu valodā. Viņas māsa Ella bija apprecējusies ar lielkņazu Sergeju, cara Aleksandra III brāli, un viņa, pieņemot pareizticību, kļuva par lielkņazi Elizabeti. Princese Alīse bija protestante, bet ar stipru tieksmi uz misticismu. Viesojoties Krievijā, viņa visus apbūra ar savu skaistumu, drīz vien viņu uzskatīja par iespējamo līgavu troņmantniekam Nikolajam. Tomēr bildināšana vēl nenotika, jo, liekas, Alīse toreiz nevēlējās pāriet pareizticībā. Bet kad cars Aleksandrs III ļoti nopietni saslima, pie viņas nosūtīja kādu pareizticīgo bīskapu, lai tas princesei izskaidrotu pareizticības principus un aicinātu uz Krieviju. Alīsei iepatikās mistiskais elements pareizticībā, viņa pieņēma aicinājumu, ieradās atkal Krievijā un drīz vien sekoja Aleksandra III zārkam. Krievi to uzskatīja par dažādu nelaimju priekšvēstnesi. Jau mēnesi pēc Aleksandra III nāves notika viņas laulības ar jauno caru Nikolaju II. Jaunā cariene bija ārkārtīgi kautrīga, centās būt patiesa un sirsnīga, bet nespēja iegūt simpatijas galma aprindās. Piedevām viņa nemīlēja galma ceremoniālu, arvien vairāk izolējās un nodevās reliģijai. Cara Nikolaja II un Aleksandras Feodorovnas kronēšana Hodinkas laukumā bija saistīta ar briesmīgu katastrofu: tautas masām izdalīja dāvanas, bet vājās organizācijas dēļ notika pālieka drūzmēšanās, un galu dabūja vairāk nekā 2000 cilvēku. Cars un cariene nemaz neuzzināja katastrofas īstos apmērus, kādēļ radās iespaids, ka jaunie valdnieki nejūtīgi pret tautas ciešanām.

Cariene ilgojās pēc troņmantnieka, bet pirmie četri bērni bija meitas, tikai 1904. gadā kara laikā ar japāņiem beidzot piedzima Aleksējs, kas slimoja ar hemofiliju: katrs, pat mazākais ievainojums radīja iekšēju asiņošanu, kuru nevarēja apturēt. Šī slimība parādās tikai pie vīriešiem, bet tā pāriet uz nākošo paaudzi sieviešu līnijā. Pati cariene bija immūna pret šo kaiti, bet kāds no viņas tēvočiem un viņas māsas — Prūsijas princeses Irēnes vecākie dēli bija miruši ar šo slimību. Lai izvairītos no ievainojumiem, troņmantnieku atturēja no rotaļām un sporta.

Cars izrādījās maigs un uzticīgs vīrs, cariene viņu dievināja. Viņa izvairījās no spiritisma, jo uzskatīja to par lielu grēku, bet tieksme uz misticismu palika. 1901. gadā Lionā carieni iepazīstināja ar nervu ārstu Filipu, kas imponēja ar labām manierēm un runāja par kaut kādu „astrālu medicīnu." Šo ārstu tad nu uzaicināja braukt līdz uz Krieviju. Tur viņš organizēja spiritisma seansus, izsauca arī Aleksandra III garu, jo Nikolajs II savu tēvu ļoti cienīja. Kad Filips 1904. gadā paregoja labus panākumus karā pret japāņiem, kas nepiepildījās, viņu padzina. Filips atgriezās Francijā un gadu vēlāk mira.

Viņa pēctecis Krievijas galmā kļuva Grigorijs Raspuķins. Par šo mūku interesantas ziņas atstājis P. Žiljārs, kas kopš 1905. gada mācīja franču valodu cara meitām Olgai un Tatjānai, bet ar 1913. gadu arī carēvičam Aļeksējam.

Grigorijs Raspuķins dzimis 1871. gadā Pokrovskoje sādžā, Tobolas upes krastā, 150 verstu no Toboļskas. Viņa tēva vārds bijis Jefims, uzvārda nav bijis. Grigorijs izpelnījās palamu Rasputņik (izvirtulis), no kā izveidojies vēlākais uzvārds Raspuķins. Viņš bijis ļoti nabadzīgs, nodarbojies ar laupīšanu un zagšanu, arī ļoti pārdrošs. Sādžas iemītnieki pelnījušies kā ormaņi, pārvadājot ceļotājus. Kādreiz Grigorijs vedis kādu priesteri uz Verchoturje klosteri. Sarunā ar savu vedēju priesteris bijis pārsteigts par tā atjautību, pārliecinājis to nožēlot grēkus un kalpot Dievam. Tad Grigorijs ilgāku laiku pavadīja šai klosterī, kā svētceļotājs apceļojot apkārtnes svētās vietas. Viņš atgriezies savā sādžā pilnīgi pārvērties, staigājis no vienas sādžas uz otru, sludinājis Dieva vārdus un pratis pēc atmiņas noskaitīt garākus tekstus no svētajiem rakstiem. Par viņu ļaudis sāka runāt kā par pravieti, apveltītu ar pārdabiskām spējām, pat spējīgu radīt brīnumus. Raspuķina slava izplatījās ne tikai Sibirijā, bet arī Krievijas Eiropas daļā. Savos ceļojumos viņš nokļuva arī Pēterpilī, kur 1905. gadā iepazinās ar pilsētas garīgās akadēmijas rektoru archimandritu Teofanu, kuru pārsteidza Raspuķina īstā dievbijība, dziļā pazemība un dievišķā inspirācija. Raspuķinu ieveda aristokratu salonos, par viņu ziņas nokļuva arī līdz carienei, un 1907. gadā viņš jau parādījās Carskoje Selo galmā. Sevišķi par Raspuķinu jūsmoja galmadāma Anna Virubova, kas bija apprecējusies ļoti agrā jaunībā. Tā kā viņas vīrs izrādījās deģenerāts un liels dzērājs, galmadāma meklēja mierinājumu reliģijā. Bet garīgi viņa bija visai aprobežota. 1911. gada martā Raspuķins devās svētceļojumā uz Jeruzalemi un atgriezās novembrī.

Kādās caram par godu sarīkotās medībās Polijā 1912. gadā carēvičs Aļeksējs, kāpjot laukā no laivas, paklupa un sāka slimot ar savu asiņotāja kaiti. Ārsti nespēja palīdzēt, kādēļ cariene griezās pie Raspuķina. Viņš atbildēja ar šādu telegrammu: „Šī slimība nav tik bīstama kā izliekas. Lai ārsti atstāj viņu mierā." Un slimība patiešām pārgāja. Otra krize iestājās 1915. gadā cara armijas virspavēlniecības mītnē, no kurienes Aļekšēju pārveda uz Carskoje Selo. Atkal Raspuķins pateica, ka slimība pāries, un viņa paregojums piepildījās. Cariene jau sāka uzskatīt Raspuķinu par „Dieva cilvēku," un viņš to izmantoja, draudot, ka carēvičs nokļūs briesmās, ja neklausīs viņa padomiem.

Ar šo brīdi Raspuķins ieguva neaprobežotu varu galmā, noteica arī par ministru atlaišanu un iecelšanu. Tā kā cars atradās virspavēlniecības štābā, Krieviju faktiski pārvaldīja cariene, kas padevīgi klausīja Raspuķina padomiem. Abi nu sāka arī tieši iejaukties militārajās lietās. Tā, piemēram, cariene 1915. gada 15. novembrī rakstīja caram no Carskoje Selo: „Tagad, lai neaizmirstu, man jānodot Tev vēsts no mūsu drauga, kas radusies sakarā ar to, ko viņš redzējis sapnī. Viņš Tevi lūdz virzīties uz priekšu pie Rīgas. Tas esot nepieciešami, jo citādi vācieši pa ziemu tik labi nostiprināšoties, ka maksās bezgalīgu asins izliešanu un pūles, lai piespiestu viņus atkāpties. Tagad to var panākt un reizē izbeigt viņu virzīšanos uz priekšu. Viņš arī saka, ka tas tieši tagad ir pats svarīgākais, kādēļ Tevi nopietni lūdz pavēlēt mūsu uzbrukumu. Viņš saka, ka mēs varam un mums vajaga to darīt un ka man par to Tev tūlīt jāraksta."

Toreiz šī Raspuķina prasība tieši vēl neskāra latviešu strēlniekus, kuru pulki vēl atradās formēšanas stadijā. Toties ģenerāļa Bonča - Brujeviča intrigas pret ģenerāli Ruzki kļuva liktenīgas latviešu strēlniekiem Ziemsvētku kaujās.

Interesanti atzīmēt, ka cariene savā 1916. gada 28. janvāra vēstulē izteikusies ļoti nelabvēlīgi par ģen. Bonču - Brujeviču, kura vārdu viņa pat nevarot pareizi izrunāt, pat pieprasot viņa atbrīvošanu no pienākumiem. Savā 1916. gada 5. februāra vēstulē viņa labvēlīgi izteicās par ģen. Ruzki un aicināja caru mierīgā garā nokārtot viņa domstarpības ar ģen. Aļeksējevu. Bet jau 1916. gada 8. marta vēstulē cariene lūdza reabilitēt ģen. Bonču - Brujeviču, kurš, liekas, jau bija sasniedzis Raspuķina priekšistabu un ieguvis tā atbalstu. Bet sevišķi zīmīga bija carienes 1916. gada 29. oktobra vēstule, kura norāda uz to, ka ģen. Bončs - Brujevičs panācis pilnīgu Raspuķina un reizē ar to arī carienes labvēlību. Cita vidū cariene šai vēstulē rakstīja: „Tu zini, ka Bončs - Brujevičs visumā radīja manī patīkamu iespaidu. Es gan nebiju pilnīgi labvēlīgi noskaņota pret viņu pēc visa tā, ko viņš teica. To es viņam arī atklāti pasacīju. Mums bija interesanta saruna gandrīz veselu stundu. Tagad es pieminēšu dažas lietas, kas nāks Tev par labu. Mēģini uzlabot un mainīt stāvokli, tikai nesaki Aļeksējevam, ko esi uzzinājis no manis, jo viņš jau diezgan nepatikšanu radījis, stāstot melus Ivanovam. Es jūtu, ka šis vīrs mani nemīl. Mēs runājām par melno Daņilovu. Bončs - Brujevičs teica, ka viņš esot piemērots tikai kancelejas darbam, nevis dzīvam darbam, vienmēr tikai papīri un nekāda laba elementa. Vecais Ruzkis ir diezgan delikāts (viņam slikts paradums ievilkt kokaīnu nāsīs) un slinks, viņam vajadzīga stingra, enerģiska labā roka, lai lietas kārtotos. Labus cilvēkus viņš aizsūtījis prom un citus atstājis, jo tie neturpinātu Daņilova vadībā. Viņš stāstīja man, ka Ruzkis esot stāvējis par Daņilovu, lai tā būtu aizsardzība viņa attieksmēs pret sievu vai kaut kas tamlīdzīgs (esmu jau aizmirsusi, ko viņš teica), bet nevis smadzeņu dēļ viņu izvēlējies."

Te jāpiezīmē, ka Ruzkis ar Aļeksējevu bija visspējīgākie krievu ģenerāļi. Ruzkis bija ziemeļfrontes virspavēlnieks 1915.—1917. gadā. Boļševiki viņu nošāva 1918. gada oktobrī. Turpretī ģen. Bončs - Brujevičs, kas 1915.—1916. gadā bija ziemeļfrontes štāba priekšnieks un sūdzējās par savu priekšnieku carienei, vēlāk kalpoja boļševikiem sarkanarmijā. Tātad, — Bončs - Brujevičs ar Raspuķina un carienes atbalstu saistīja rokas ģen. Ruzkim viņa militārajos plānos, kas beidzot noveda pie tā, ka latviešu strēlnieku lieliskos panākumus Ziemsvētku kaujās atstāja neizmantotus.

Cariene un Raspuķins pazudināja carisko Krieviju, bet cars bija par vāju, lai veiktu kaut ko patstāvīgi. Cariene viņam arī visu laiku ieteica aizstāvēt autokratiju, lai troņmantnieks Aļeksējs mantotu neierobežota valdnieka varu.

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218. A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Lūdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 285, Station „K", Toronto.

TORONTO

Bīsk. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510. Sv. Jāņa draudze tel. 921 -3327. 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

16. janvārī, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola (10.30). Jauniešu grupa (13—16 g. v.) Iesvētes mācība.

23. janvārī, plkst 11 dievkalpojums. Svētdienas skola (plkst 10.30). Iesvētes mācība.

30. janvārī, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9 - 3331 Toronto Sv. Andreja baznīcā

16. janvārī, plkst. 3 dievkalpojums. Svētdienas skola.

23. janvārī, plkst. 11 no rīta dievkalpojums. Svētdienas skola; plkst. 12.30 jauniešu grupa.

30. janvārī, plkst. 3 dievkalpojums. Svētdienas skola. Plkst. 1.30 iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

16. janvārī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

30. janvārī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma priekšiesvētes jauniešu grupa.

BRAMPTONA

23. janvārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

16. janvārī, plkst. 10.30 dievkalpojums bērniem ar svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums pieaugušiem; plkst. 10.15 stunda abām bībeles klasēm; plkst. 6 vakarā draudzes dāmu komitejas sanāksme mācītāja mājā.

SV. KATARĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

16. janvārī, pl. 3 p.p. dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīca 580 Portage Road.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224 - 5195.

Vankuveras latviešu ev. - lut. draudze.

Sestdien, 22. janvārī, plkst. 7 vakarā dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce baznīcas zālē.

MONTREALA

Māc A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9 - 3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

23. janvārī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums.

ROXBORO

30. janvārī, plkst. 2 p. p. St. Barnaba baznīcā dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

UZ MĀJĀM...

(Pārnesums no 3. lpp.)

un pārdzīvojumu tēlojumi — tā sakot, iekšējie notikumi — paliek pietiekami neizgaismoti. Ar to darbs kļūst it kā dzīves momentu fiksējums, lai arī interesantā zīmējumā. Visvairāk tas attiecināms uz sarunām, kas rādās tieši kā no dzīves norakstītas. Tāda, piemēram, ir Jūlijas un Janīnas saruna, kad māte grib meitu pārliecināt, cik viņa neprātīgi iemīlējusies indiānī (257.—264. lpp.). Janīnas apmātā mīlestība mums paliek neizjusta, redzam tikai viņas dusmas uz māti. Viņai nav neviena vārda, ar ko aizstāvēt savu mīlestību resp. autore nav zinājusi to attaisnot. Mātes argumentācija, kas norakstīta no dzīves īstenības, Janīnas mīlestībā ir tikai sīkumi. Ka Janīnas mīlestība šādā veidā mākslīgi iepīta, rāda tas, ka Džeka pretīgo sīpolu smaku viņa sajūt tikai pēdējā, izšķirējā brīdī, kad viņš atsakās braukt uz Latviju, it kā agrāk to viņa nebūtu jutusi. Viss tas mākslinieciski nepārliecina. Romānam ir tikai publicistiska nozīme literārā formā rādīt, ka nacionāla audzināšana zināmos apstākļos var pārvarēt arī egoistiski jutekliskо aizraušanos (Ūģis), bet var arī klupt, ja sevišķi apstākļi to neglābj. Janīna palika pie savas tautas tikai tāpēc, ka Džeks nepieņēma viņas mīlestības upuri.

Romāna mākslinieciski vērtīgākā daļa, kā ievads notikumiem Teksasā, ir apstākļu notēlošana Anglijas hosteļos. Valdemāra Ozoliņa pusabstraktais apvāks labi atbilst grāmatas saturam.

Otto Krolls

Seksuālā mīlestība

Radījis Ādamu, Dievs redzēja, ka viņam trūkst tuva drauga, kas allaž būtu pie tā. Tad Dievs radīja Ievu un pieveda to Ādamam. Un tā pienāca brīdis, kad viņi viens otrā ieskatījās un radīja pēcniekus. Tā jau no pasaules radīšanas brīža visā dabā radīta arī seksuālā mīlestība. Koki nevar ziedēt un dot augļus, ja nav notikusi zināma veida saskare. Tas viss ir tik dabiski, ka par to nemaz nedomājam un nedebatējam. Tam vienkārši tā jābūt, tas ir Dieva un dabas tā nolikts. Mums nebūtu ne augļu, ne ziedu, ja dabā nenorisinātos šis process.

Režisora A. Tipāna pēdējais iestudējums „Iguānas nakts" saviļņojis skatītājus, radījis dzīvas pārrunas. Pacēlušās pret un par balsis. Bet vai lugā tēlotais ir kas jauns? Jā, tas ir kas jauns, vismaz latviešu teātra publikai, ja tik atklāti uz skatuves parāda seksu, ja tik daiļa aktrise, kāda ir M. Ludeka, puskaila nosēžas jāteniski vīrietim klēpī, ja parāda, kā jauna meitene grībīgi spiežas klāt vīrieša ķermenim. Tas ir kaut kas jauns, un to pārdroši atklāti parāda režisors A. Tipāns. Lugā dominē seksuāla iekāre. Režisors gribējis parādīt cittautu skatuves rakstnieku darbus, kas attēlo viņa pieredzi, dzīvi amerikāņu vidē. Domāju, ka tas labi. Arī Latvijā teātrī spēlēja cittautu rakstnieku darbus latviešu tulkojumos. Tāpat tam jābūt arī trimdā. Latviešiem jāzina, kas notiek pasaulē literārajā laukā.

Kad braucu un vadīju Čikagas latviešu teātri, mēs iestudējām zviedru rakstnieka darbu „Fabiāns atver vārtus." Režiju vadīja Kārlis Baltpurviņš. Visas „šaubīgākās vietas" lugā izlaida, nekur tik atklāti seksu neparādīja, kā redzams A. Tipāna iestudējumā. Par to bija tikai runa. Man tomēr pārmeta, kā esot varējis šādu lugu akceptēt. Aktieri, tāpat kā A. Tipānam, arī man toreiz bija teicami. Bet liekas, ka latviešu trimdinieki vēl nebija ar vietējiem apstākļiem tā saradušies kā tagad.

Vai tad tiešām „vecie" latviešu lugu rakstītāji nav gribējuši šim svarīgajam dzīves jautājumam pieskarties? Viņi tomēr ir saskatījuši šī jautājuma nozīmi un to arī attēlojuši savos darbos, kas izrādīti arī latviešu skatuvēs. Tikai šajos darbos viss notiek „klusinātās izdarībās." Tā tas būtībā ir R. Blaumaņa lugās „Pazudušais dēls," „Ugunī," arī Ed. Vulfa „Meli" un citu autoru darbos. Varētu gandrīz teikt, ka visos literārajos darbos cilāts arī seksa jautājums, reizēm atklātāk, reizēm „mierīgāk."

Cittautu literātūrā atrodams milzums šādu darbu. Lai minēti tikai daži piemēri.

Franču rakstniece, kura pirmos laurus plūca jau kā 19 gadu veca meitene, Tīde Monjē (Monnier), kas dzimusi 1887. gadā Marseļā, joprojām franču literātūrā atrodas galvgalā. Viņa savā romānā „Īsā iela" apraksta t. s. mazo ļaužu dzīvi visā patiesumā, ļoti atklāti tēlojot arī seksuālās attieksmes nonākušus cilvēkus. To visu viņa saviem lasītājiem pasniedz delikātā traktējumā, tēlojot savu varoņu dzīvi un apkārtni. Viņa pieskaras pat klaidonēm, kuras pelnās ar pasaules vecāko profesiju un visu naudu atdod vīriešiem, kas no šīs peļņas dzīvo. Italiešu rakstnieks Alberto Moravia savos stāstos „Tibras meitenes" tāpat tēlo mazo cilvēku dzīvi un netikumus, pasniedzot seksu pat ļoti reāli, bet inteliģentā tēlojumā. Baltvācu rakstnieks Franks Tīs (Thiess) savā lielajā romānā „Sievu zādzība" stāsta par vīra un sievas attieksmēm, kamēr vīram sievu nozog tā mājas draugs. Arī šai darbā skarts seksa jautājums. Autors teicami attēlo dzīves apstākļus, norises vietas, dzīvi jauniešu skolas internātā lielpilsētas gaisotnē. Viņš tieši risina psichologisko jautājumu, kas pamatojas uz seksa.

Īpaši kupli seksa literātūra sakuplojusi Amerikā. Lai minēts tikai Pētera Gilmana romāns „Havajas ķēniņš," kurā meistariski tēlota Havajas salu vēsture, sabiedriskā dzīve un arī sekss, pieskaroties pat balto un melno cilvēku jautājumam. Līdztekus mīlestības risinājumam autors lasītāju vienlaicīgi iepazīstina ar Havaju, tās iedzīvotājiem, paražām un politiskajām tieksmēm.

Ļoti bagātīga ir literātūra par dažādu valdnieku favorītēm. Šie darbi atspoguļo tā laika dzīvi. Tas pats sakāms par seno grieķu rakstniekiem, kas pakavējušies pie seksa jautājuma. Himalaju kalnu tautas savos tempļos dzimumu attieksmes attēlojuši tik atklāti freskās un skulptūrās, ka tempļos tūristus neielaž. Viņi domā, ka cilvēku savstarpējo attieksmju akts ir svēts, jo Dievs to nolicis, lai dzīve turpinātos.

Lielas un cienījamas izdevniecības (Rowohlt, Fackelverlag, Econ u.d.c.) izdod grāmatas par seksa jautājumiem, jo tām garantēta ātra iziešana tautā, pat metienā ap 30.000 eksemplāru un vairāk. Šīs izdevniecības ar tā ieņemto naudu izdod nopietnus un zinātniskus darbus, kas prasa krietnas piemaksas un tikai lēni izplatās, tā neciešot zaudējumus.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

16. janvārī, pl. 11 Jonkeru baznīcā māc. A. Ozols, Treimaņa un Bērzkalna koncerts 30. janvārī. Pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš; pl. 2 Portvašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā māc. O. Gulbis; kopas sapulce.

23. janvārī dievkalpojumi pl. 11 Jonkeru b-cā, māc. A. Ozols, informācijas sapulce; pl. 2 Betlemes b-cā māc. A. Anševics; pl. 2 Farmingdelē, Sv. Lūka b-cā māc. O. Gulbis, visas Longailendas sapulce.

ČIKAGA

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

16. janvārī, pl. 11 dievkalpojums. Māc A. Rautenšilds.

23. janvārī pl. 1 1dievkalpojums. Māc. A. A.. Rautenšilds.

30. ūanvārī pl. 11. dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds. Pēc dievk. svētdienas skola. Draudzīgā aicinājuma sarīkojums.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

LOSANDŽELOSA

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 9-8679.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

OKLENDA

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

23. janvārī, plkst. 3 p.p. dievkalpojums.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45 un H ielā.

16. janvārī dievkalpojums plkst. 11 dienā.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

VECTĒVA ZINTIS

Par to, kas skar mūs visus

Pazīstamais literātūras kritiķis un filozofs Vitauts Kalve kādā vietā raksta: „Tautas liktenis nav kaut kas, kas mūs skar tikai starp citu, tas skar mūs visus mūsu esamības kodolā." — Ar šiem vārdiem Vitauts Kalve pateicis to dziļo patiesību, kura nav apgāžama, ne nojaucama ar kādiem izgudrotiem argumentiem. Tiem, kas šo patiesību neievēro vai ar nolūku ignorē, — neatkarīgi no viņu kodola esamības vai neesamības, — draud neatvairāma bojā eja kā savas tautas locekļiem un pazušana internacionālajā juklī. Šai liktenī ietverta mūsu pazušana, vai mūsu — cerības mūsu nākotnei.

Edvarts Tūters

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Katru svētdienu — Sauciens no Golgatas dievkalpojumi ar priekšnesumiem pl. 7 vakarā Latviešu namā. Visi laipni lūgti.

15. janvārī — Latviešu namā tradicionālā LMM kluba Zaķu balle.

22. janvārī — plkst. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās TLTA ģimnazija rīko gadskārtējo Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu.

22. janvārī, plkst. 8 vakarā DV mītnē, 123 Huŗona ielā, gaidu un skautu vadītāju slēgts mītnes vakars. Rīko Gaujas gaidu vienība.

27. janvārī, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars: „Kāpēc es esmu kristietis?" Māc. R. Ekšteins, solists Pēteris Geistauts, pie klavierēm Marta Tūtere.

29. janvārī — Latviešu namā Preses Balle — LPB Kanadas kopa.

30. janvārī — pl. 11 dienā Latviešu namā LPB Kanadas kopas rīkotais rakstnieku rīts.

30. janvārī — pl. 5 p.p. Edītes Timermanes audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas sarīk. zālē.

4. februārī — Nakts latīņu kvartālā, studentu karnevāls 958 Braodview Ave., Igauņu namā.

6. februārī, plkst. 5 p. p. Sv. Andreja baznīcas telpās 14. Gaujas gaidu un 72. Rīgas skautu vienību gada svētki.

11. februārī mākslinieku vienības „Latvis" gadskārtējais karnevāls Columbus zālē.

24. februārī, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins runās par tematu: „Kāpēc es ticu Dievam."

26. februārī — Daugavas Vanagu karnevāls Latviešu namā.

5. martā — plkst. 8.30 čellista Ingus Nāruna koncerts Latviešu namā zālē. Pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns. Koncertapvienības sarīkojums.

11. martā — plkst. 8 vakarā plkv. O. Kalpaka bataljona atceres balle Club Kingsway telpās, 100 The Queensway. Ieeja pret ielūgumiem. Rīko Toronto korporāciju kopa.

12. martā — pl. 8 vak. plkv. O. Kalpaka atceres vakars Latviešu namā.

19. martā — pl. 6.30 Latviešu kaŗa invalidu apvienības karoga iesvētīšana Latviešu namā.

31. martā, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars: „Kas bija un ir Jēzus Kristus?" Māc. R. Ekšteins.

16. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja latv. ev.-lut. draudzes koŗa 14. gadskārtējais koncerts Sv. Andreja baznīcā.

28. aprīlī, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars: „Mīlestība, naids, bailes, dusmas un citas emocijas." Māc. R. Ekšteins.

30. aprīlī — gadskārtējais vīru koŗa Viesturs koncerts ar balli Latviešu namā.

7. maijā — plkst. 7.30 Klīvlendas latviešu koŗa koncerts Parkdale Collegiate zālē. Diriģents J. Ūdris. Koncertapvienības sarīkojums.

26. maijā, pl. 8, Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars: „Dumpīgā pasaule un Dievs". Māc. R. Ekšteins.

HAMILTONA, ONT.

22. janvārī — pl. 7.30 HLMMK balle „Šalc zaļais mežs" Rainbow zālē, Sanford un King ielu stūrī.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

Daba ir kā liela bilžu gr
Dievs uzšķīris un ļauj m
Viņa brīnumainos darbu

Grāmata maziem un lieliem

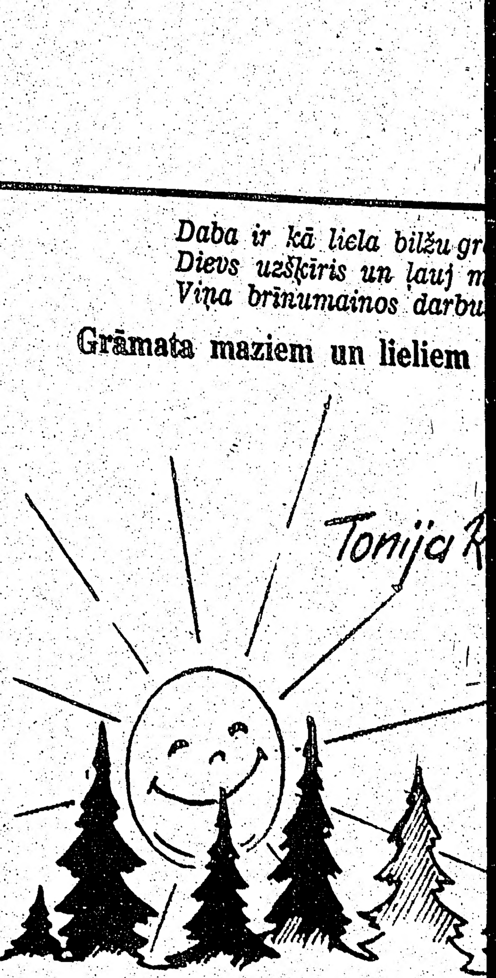

SĪLAINE MEŽS RUNĀ

koku, putnu, dzīvnieku, rāpuļu un k
klausoties, cilvēku bērni uzzina daudz
pārsteigumu par meža un apkārtnes i
un tās likumiem, kas pamatoti uz dab
patiesībām.

Gudrās, viltīgās Vecmāmiņas Kuplastes
ausīša dēkas, sienāža Sīmaņa varonība, glāb
ru ciemu no varmācīgajiem uzbrucējiem
skudru pulkiem, nedarbnieces vārnas Meln
radu uzbrukums pūču Plataču lizdai, s
brīnumainais stāsts par jaunajiem ragiem
Medainītes valsts stingrā iekārta un vēl dau
ni stāsti lielajiem un mazajiem lasītājiem
pakavēs laiku, bet dos iespēju dziļāk izpra
dzīvās dabas noslēpumos.

Grāmatas apmērs — Mazputniņa li
Pasaku notikumi attēloti k r ā
Izteiksmīgais un bagātīgais ilustr
Astrīdas ROBEŽGRUNTNIECES mākslin
Grāmatas izdevējs — apgāds DAUGA
GRĀMATA PIEPRASĀMA DV GRĀ
491 COLLEGE ST., TORONTO 4,
CENA $2.80
Grāmattirgotājiem a

LATVIAN MUSIC
Divas j
kuŗas v
LP 19
Lāčplēšu dziesma. Tikai viena dziesma. Seg
liņu. Brīnos es. Pasaciņa. Bālais mēness. / D
liņa. Piebaldzietes precinieks. Rīga dimd. Pū
mazais akotiņš. Visi mani radi raud. Tumša
LP 028
Mirdzi kā zvaigzne. Vēl tu rozes plūc. Jaunīb
des. Komponistam. / Apaļais mēness. Maza,
Latvju polka. Krauklīts sēž ozolā. Audēju de
laivu sēju. Es redzēju jūriņā.
Paklausaities! Pēc tam arī jūs tās a
Dabūjamas Daugavas Vanagu G
491 College Street, Toronto 4
$6.00 + 18¢ P.S.T.

MĒS IESPIEŽA
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUM
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJ
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LAP
VĒSTUĻU VEIDLAPAS, A
GRĀMATAS, ŽURNĀLU
Labs darbs. — Mērenas cen
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4,
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Daba ir kā liela bilžu grāmata, ko pats Dievs uzšķīris un ļauj mums skatīt Viņa brīnumainos darbus.

Grāmata maziem un lieliem bērniem!

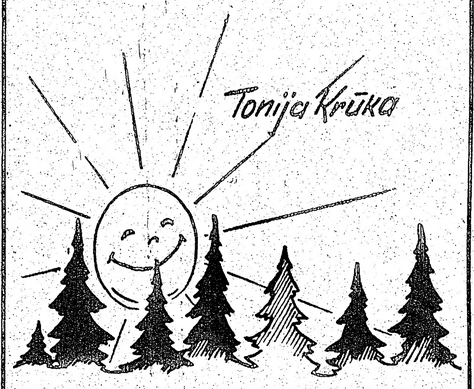

SILAĪNES MEŽS RUNĀ

koku, putnu, dzīvnieku, rāpuļu un kukaiņu sarunās klausoties, cilvēku bērni uzzina daudz noslēpumu un pārsteigumu par meža un apkārtnes iemītnieku dzīvi un tās likumiem, kas pamatoti uz dabas zinātniskām patiesībām.

Gudrās, viltīgās Vecmāmiņas Kuplastes un mazdēla Rudausiša dēkas, sienāža Simaņa varonība, glābjot Silaines skudru ciemu no varmācīgajiem uzbrucējiem, aklo karotāju skudru pulkiem, nedarbnieces vārnas Melnsvārces un viņas radu uzbrukums pūču Plataču lizdai, stirnas Vieglkājas brīnumainais stāsts par jaunajiem ragiem, bišu ķēniņienes Medainītes valsts stingrā iekārta un vēl daudzi citi brīnumaini stāsti lielajiem un mazajiem lasītājiem ne tikai patīkami pavadīs laiku, bet dos iespēju dziļāk izprast un ieskatīties dzīvās dabas noslēpumos.

Grāmatas apmērs — Mazputniņa lielumā.

Pasaku notikumi attēloti krāsās.

Izteiksmīgais un bagātīgais ilustrējums —

Astrīdas ROBEŽGRUNTNIECES mākslinieciskais devums.

Grāmatas izdevējs — apgāds DAUGAVAS VANAGS

GRĀMATA PIEPRASĀMA DV GRĀMATNĪCĀ, 491 COLLEGE ST., TORONTO 4, ONT.

CENA $2.80

Grāmattirgotājiem atlaide.

Latviešu mednieku un makšķernieku kluba tradicionālā

ZAĶU BALLE

NOTIKS Š. G. 15. JANVĀRĪ PLKST. 7 VAKARĀ
LATVIEŠU NAMĀ 491 College ielā Toronto.

Pilna bufete. Spēlēs Zakuļa deju kapella. Ieeja 2 dol.

Visus laipni ielūdz KLUBA VALDE

Dāviniet sveštautiešiem
Prof. Alekša Rubuļa
LATVIAN LITERATURE
lai palīdzētu popularizēt Latvijas vārdu
Cena $ 7.00
Dabūjama
DV grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, Ont.
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

Kādēļ gaidīt līdz pavasarim?

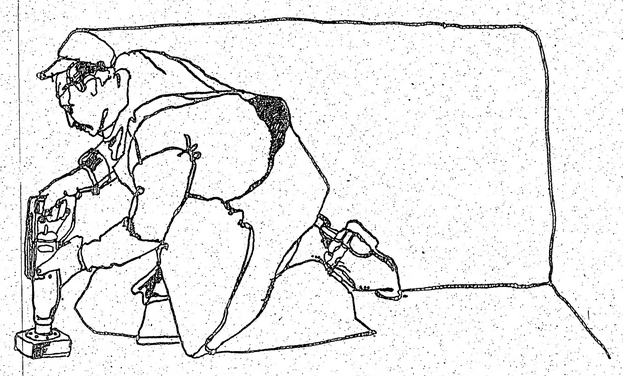

dariet to tagad!

Gudrie izmanto ziemu. Lietpratēji amatnieki vieglāk pieejami ziemā—gatavi izlabot bojājumus jūsu mājās un izdarīt remontus, kad jūs to vēlaties. Arī materiāli dabūjami lielā izvēlē, un jūsu labojumu darbu budžets bieži segs vairāk darbu nekā sezonas laikā, jo saņemsit tagad diskontu un pagarinātus maksājumu termiņus.

Jūs varat aizņemties līdz 4000 dol. uz 10 gadiem par zemiem procentiem uz valdības atbalstītā NHA plāna, māju izdailošanai savā bankā.

Ja esat maza uzņēmuma īpašnieks, tad varat izmantot īpašus mazu uzņēmumu aizdevumus savā bankā.

Lauksaimniekiem izmantojams farmu uzlabošanas aizdevums līdz 15,000 dol. Tas atmaksājams 10 gadu laikā.

Redzat pats, ka ir diezgan labu iemeslu, kādēļ pavelkt nepieciešamos labojumus mājās vai uzņēmumā šoziem.

Izdariet to tagad!

Ikviens ir ieguvējs, ja darba iespējas ziemā vairojas

Padomam un atbalstam piezvaniet National Employment Office

DĀVINIET GRĀMATAS DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA DIENĀ!

IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM GRĀMATĀM!

E. Kārkleja — VAI ATZĪSTIES?	$ 4.25
A. Iksens — GANU ZEŅA PRIEKI un BĒDAS	$ 2.60
KROKODIĻU MEDNIEKU GAITĀS	$ 5.00
A. Iksens — MAROKAS BAIGAIS, poēma	$ 1.75
T. Tomsons — DRAMATISKĀ SEPTIMA	$ 2.60
Aida Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNĀS PLŪMES PIE SARKANĀM LŪPĀM, stāsti	$ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III	$ 3.90
E. Brastiņš — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOŠGADĪGĀ APKAROŠANA	$ 2.40
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi	$ 2.80
J. Miesnieks — VĪZIJAS un ĪSTENĪBA, dzejoļi	$ 3.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ, dzejoļi	$ 1.50
A. Neboisa — LAIKMETA DRUPAS	$ 3.00
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles	3.50
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi	$ 2.50
P. Ziedīņš — TRĪS KOMEDIJAS	$ 2.50
Fr. Dziesma — LIVZEME, lirisks tēlojums	4.00
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja	4.25
K. Kurbads — SILU SALKAS, dzeja	2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLĀZMA, dzeja	3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns	3.80
A. Austriņš — PUSELNIEKI, stāsti	3.50
J. Miesnieks — — KVINĶU KALNS, noveles	4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.)	1.50
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU, dzejas	$ 3.20
L. Pērļupe — PUTNS CAULĀ, stāsti	3.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns	4.50
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti un noveles	3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDIJ, dzejas	2.20
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi	3.50
Velta Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE, dz. izlase	2.95
Zelboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns	3.90
Zelboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns	3.90
Hilda Vika — LIELĀ SLĀPE, stāsti	3.00
Valentīns Pelēcis — RIETA, dzejoļi	3.80
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi	3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi	3.60
Verners Tepfers — SENATNEI UN MĀKSLAI, apceres	4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns	3.80
V. Čika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti	3.90
Vilhelmine Balodis — DZEJU IZLASE	3.50
Ed. Ozoliņš — SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA	5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS	7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI	4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi	3.50
D. Biskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts	$ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns	$ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS	$ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)	$ 6.00
ASPAZIJAS DRĀMA I daļa	$ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d.	$ 7.60
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd.	$ 3.50
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.	$ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.	$ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIĶU CIEMS, bērnu gr.	$ 2.80
Fru pasaka — RUĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata	$ 1.75
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns	$ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA	$ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKSĶIS, stāsti	$ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom.	$ 5.95
Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem	
M. Bukšs — ATMIŅAS UN ATZIŅAS par Latgales kultūru	$ 4.00
M. Bukšs — DIE RUSSIFIZIERUNG IN DEN BALTISCHEN LAENDERN	$ 4.00
M. Bukšs — SKICES UN DOKUMENTI par Latgales tapšanas laikiem	$ 3.00
H. Laurinoviča — GRYMSTUŠOS SALENAS	$ 4.00
Fr. Trasuns — FABUĻAS	$ 3.00
Andr. Eglītis — KAD TU ACIS IZSLAUCISI, TĒVZEME, dzej.	$ 5.00
K. Ķezbers — USMAS ZĒNU DĒKAS	$ 2.80
K. Ķezbers — SAPNIS PAR ROZI, romāns	$ 3.50
A. Lasmanis — CERIBAS UN VILŠANĀS	$ 4.20
O. Lācis — MĒS UN VIŅAS	$ 3.00
V. Eglītis — KASTAĻAVOTS, dzeja	$ 2.80
Edv. Mednis — DVĒSLES DUMPO, romāns	$ 4.00
O. Rūsis — GONERS UN VIŅA BARS, romāns	$ 3.20
P. Kļāns — SAFARI	$ 5.70
V. Kārkliņš — KURZEME	$ 3.80
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS CILVĒKS, KĀDS DIEVS	$ 3.25
J. Širmanis — ĢELZIS UN MISIŅS	$ 3.80
A. Grīns — TOBAGO	$ 4.50
Morjē — JAMAIKAS KROGUS, romāns	$ 3.60
J. Rainis — UGUNS UN NAKTS	$ 5.00
A. Michelsons — MŪKSALAS BRĀĻI, romāns	$ 3.80
D. Rogas un S. Cīruļa — ABEDE — bērniem	$ 1.60
K. Ieviņš — CIŅA AR STIHIJĀM, romāns	$ 4.00
J. Rinks - J. Ošs — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3	$ 3.00
T. Ķeniņš — DZEJNIEKA DZĪVE UN GARS — Liriska svīta 5 daļās soprānam, baritonam, jauktam korim un ērģelēm	$ 2.00
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKĀ vārdnīca	$ 5.00
I. Grebzde — TE NU ES ESMU, romāns	$ 4.00
Zelboltu Jēkabs — ŪDENS BURBUĻI, romāns	
A. Ozols — VIŅA VARDI BIJA VARENI, Jēzus māc.	$ 2.50
T. Manns — AVANTURISTA FELIKSA KRULLA ATZĪŠANAS	$ 4.50
J. Jaunsudrabiņš — TĀ MUMS IET, aut. adr. vēstules	$ 4.20
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE	$ 5.80

DV GRĀMATNĪCĀ, 491 College St., Toronto 4, Ont.

---

470 College St., Toronto.
WA 1-3924.
OPTIKIS LUNSKY

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

FRANK VASSBA

ADVOKATS - NOTARS

283 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)

TEL. WA 2-6112, 2-6111.

ĀBOLUS

dažādas šķirnes un SULU piedāvājam no pašu dārza. Ābolus arī pusbušeļos, sākot ar 1,50 dol. bušelī. Piegādājam mājās.

27. THORNCLIFFE AVE.

Zvanīt 461—2593 Toronto.

PARSŪTAM
naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14-21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAIŅIŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

dabūjamas DV grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Ģen. O. Dankers — Lai vēsture spriež tiesu, atmiņas	$4.50
A. Šilde — Bez tiesībām un brīvības	$7.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
A. Bērziņš — Unpunished Crime	$5.75
Dz. Zeberiņa — Cepumi — kā nekad!	$5.50
H. Bells — Biljards pusdesmitos, rom.	$4.00
G. Janovskis — Bez ceļa, impresijas	$3.50
B. Grunde — Saules un sala grāmata, pasakas ar M. Kovaļevskas ilustrācijām	$3.80
T. Krūka — Silaines mežs runā, pasakas ar A. Robežgruntnieces ilustrācijām	$2.80
E. Ķezbere — Koncerts, dzejoļi	$3.60
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dzeja	$3.00
J. Kārkliņš — Pūcesspiegelis II d.	$5.00
J. Rainis — Jāzeps un viņa brāļi, angļu v.	$5.50
M. Ausala — Patiesības vīns, dzej.	$3.50
N. Kalniņš — Laipu licēji, rom.	$5.50
Latvijas universitāte	$7.50
S. Lazdiņa — Uz mājām, rom.	$4.50
A. Apse — Klosterkalns, stāsti	$3.60
E. Lēmane — Suņa roze, stāsti	$3.50
J. Dikmanis — 60 sporta gadi, atmiņas	$3.50
E. Dunsdorfs — Saktu stāsti, vēst.	$4.00
J. Norvilis — Garīgu koŗa dziesmu krājums	$1.75
Elv. Leja — Tuksneša augs, dzejoļi	$3.80
A. Zīlīte — Mīklas un pasakas	$3.00
Prof. Dr. P. Jurēvics — Idejas un īstenība, esejas	$6.00
Latvju raksti I d.	$37.50
Latvju raksti II d.	$37.50
Latvju raksti II d.	$37.50
4. Latviešu Dz. Svētku Kanadā — albums	$3.00

Divas jaunas skaņu plates, kuŗas visi daudzina.

LP 19

Lāčplēšu dziesma. Tikai viena dziesma. Seglo, mīsiņ, kumeliņu. Brīnos es. Pasaciņa. Bālais mēness. / Daugaviņa, māmuliņa. Piebaldzietes precinieks. Rīga dimd. Pūt, vējiņi. Ak tu mazais akotiņis. Visi mani radi raud. Tumša nakte, saļa sāle.

LP 023

Mirdzi kā zvaigzne. Vēl tu rozes plūc. Jaunībai. Lauztās priedes. Komponistam. / Apaļais mēness. Maza, maza meitenīte. Latvju polka. Krauklīts sēž ozolā. Audēju deja. Pie niedrītes laivu sēju. Es redzēju jūriņā.

Paklausaities! Pēc tam arī jūs tās slavēsiet!

Dabūjamas Daugavas Vanagu Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

$3.00 + 13¢ P.S.T.

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTĒS
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Lētas darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKA
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

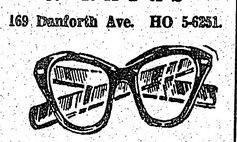

ACU PĀRBAUDE. ACĪŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTĒM. ZEISS STIKLI.

Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimtenī.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Tel. LE 4-1403, Toronto.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

...iba

...ieksmēm, kamēr viņam sievu ...zog tā mājas draugs. Arī šai ...rā skarts seksa jautājums. ...tors teicami attēlo dzīves ap...kļus, norises vietas, dzīvi jau...šu skolas internātā lielpilsētas ...sotnē. Viņš tieši risina psiho...isko jautājumu, kas pamato...uz seksa.

...paši kupli seksa literatūra sa...lojusi Amerikā. Lai minēts ti... Pētera Gilmana romāns „Ha...us ķēniņš," kuŗā meistariski ...ta Havajas salu vēsture, sa...tīriskā dzīve un arī sekss, pie...roties pat balto un melno cil...u jautājumam. Līdztekus mī...ības risinājumam autors lasī...a vienlaicīgi iepazīstina ar Ha...u, tās iedzīvotājiem, paražām, ...politiskajām tieksmēm.

...oti bagātīga ir literatūra par ...idu valdnieku favorītēm. Šie ...bi atspoguļo tā laika dzīvi. ... pats sakāms par seno grie...akstniekiem, kas pakavēju... pie seksa jautājuma. Himala...kalnu tautas savos templos ...numu attieksmes attēlojuši ...atkliāti freskās un skulptūrās, ...templos tūristus neielaž. Viņi ...nā, ka cilvēku savstarpējo at...smju akts ir svēts, jo Dievs ...olicis, lai dzīve turpinātos.

...elas un cienījamas izdevnie...s (Rowohlt, Fackelverlag, ...u.d.c.) izdod grāmatas par ...a jautājumiem, jo tām ga...ēta ātra iziešana tautā, pat ...enā ap 30.000 eksemplāru un ...āk. Šīs izdevniecības ar tā ...mto naudu izdod nopietnus ...inātniskus darbus, kas prasa ...nas piemaksas un tikai lēni ...tās, tā neciešot zaudējumus.

...VECTĒVA ZINTIS

... to, kas skar mūs visus

...zīstamais literātūras kriti...n filozofs Vitauts Kalve kā...ietā raksta: „Tautas liktenis ...kaut kas, kas mūs skar tikai ... citu, tas skar mūs visus ... esamības kodolā." — Ar ... vārdiem Vitauts Kalve pa...s to dziļo patiesību, kuŗa nav ...žama, ne nojaucama ar kē... izgudrotiem argumentiem. ..., kas šo patiesību neievēro ...ar nolūku ignorē, — neatka...no viņu kodola esamības vai ...amības, — draud neatvairā...bojā eja kā savas tautas lo...em un pazušana internacio...ā jukli. Šai liktenī ietverta ...u pazušana, vai mūsu — ce... mūsu nākotnei.

Edvarts Tūters

...endārs

...artā — plkst. 8.30 čellista In... Nāruna koncerts Latviešu ...na zālē. Pie klavierēm Ana...js Bērzkalns. Koncertapvie...as sarīkojums.

...artā — plkst. 8 vakarā plkv. Kalpaka bataljona atceres ...e Club Kingsway telpās, 100 ... Queensway. Ieeja pret ie...umiem. Rīko Toronto korpo...ju kopa.

...artā — pl. 8 vak. plkv. O. ...paka atceres vakars Latvie...namā.

...artā — pl. 6.30 Latviešu ka...invalīdu apvienības karoga ...ētīšana Latviešu namā.

...artā, pl. 8 Latviešu namā ...ģiski-ētisku pārdomu va...s: „Kas bija un ir Jēzus ...stus?" Māc. R. Ekšteins.

...rīlī — pl. 8 vak. Sv. Andre... ...atv. ev.-lut. draudzes koŗa ...gadskārtējais koncerts Sv. ...reja baznīcā.

...rīlī, pl. 8 Latviešu namā Re...ski-ētisku pārdomu va...s: „Milestība, naids, bailes, ...mas un citas emocijas." ... R. Ekšteins.

...rīlī — gadskārtējais vīru ... Vīsturs koncerts ar bal... Latviešu namā.

...ijā — plkst. 7.30 Kliviendas ...ešu koŗa koncerts Parkda... Collegiate zālē. Diriģents J. ...is. Koncertapvienības sarī...ums.

...ijā, pl. 8, Latviešu namā Re...ski-ētisku pārdomu vakars: ...mpiģā pasaule un Dievs". ... R. Ekšteins.

HAMILTONA, ONT.

...rvārī — pl. 7.30 HLMMK ...e „Salc zaļais mežs" Rain... zālē, Sanford un King ie...tūrī.

Mūsu laikraksta Ziemsvētku numurā bija raksts par skandinavu Gaismas svētkiem, kuŗos ik gadu ievēl jaunavu Lūciju, Gaismas karalieni. Šī tradicija pārsviedusies arī uz citām zemēm, kur atrodas kāda skandinavu, it sevišķi zviedru kolonija. Uzņēmumā Ontario provinces sekretārs un pavalstniecības ministrs Džons Jaremko ar Kanadas zviedru izraudzīto Lūciju — Tulli Leivo — un viņas galmadāmām.

Politiskās piezīmes

Ienaidniekam var palīdzēt daudz un dažādos veidos, un komūnistu Ķīna nule atklājusi, kādā veidā Pad. savienība sadarbojas ar ASV Vietnamas karā. Pag. nedēļā Maskava un Pekinga pārvērtās propagandas kaujas laukos,— nekas jauns kā vienai, tā otrai galvaspilsētai. Maskavas „Pravda" asi uzbruka komūnistu Ķīnai, pārmetot pēdējai atkārtotus mēģinājumus panākt Indijas un Pakistānas karа paplašināšanu pag. gada septembrī. Tāpat komūnistu Ķīnai pārmet mēģinājumu izjaukt pašreizējo Taškentas sarunu norisi. Pekinga, protams, nepalika parādā. Pad. savienība ar savu miermīlīgo izturēšanos Eiropā atbalstot ASV karа darbību Vietnamā. Tā kā amerikāņiem Eiropā vairs neesot jābaidās no padomju uzbrukuma, amerikāņu divizijas tiekot pārsviestas uz Tālajiem austrumiem. Jāvaicā, vai ķiniešiem nav mazliet sajukuši fakti. Amerikāņi neslēpj, no kurienes uz Vietnamu sūta papildspēkus, un nav nācies dzirdēt, ka divizijas būtu atrautas no Eiropas. Eiropā stacionēto amerikāņu vidū gan vairāki tūkstoši brīvprātīgi pieteikušies dienestam Vietnamā. Bet ir skaidri zināms, ka no Austrumeiropas atvilktas vismaz 4 padomju divīzijas, kas nosūtītas robežsargu dienestam pierobežā ar komūnistu Ķīnu

☆

Taškentā turpinās sarunas starp Indijas ministru prezidentu Šastri un Pakistānas prezidentu Ajubu Kānu. Starphieka lomu pēdējās dienās personīgi uzņēmies Pad. savienības ministru prezidents Kosigins. Indija un Pakistāna cenšas izstrādāt abām pusēm akceptējamus noteikumus neuzbrukšanas līgumam, tāpat diplomātiskās darbības atsākšanai.

Lai Pad. savienībai nebūtu jāpiedzīvo negods, ka uz tās zemes notiekošā konference izjukusi bez panākumiem, krievi visiem spēkiem pūlas izvairīties pat izrunāt Kašmīras vārdu. Bet būtībā tieši Kašmīras dēļ Ajubs Kāns un Šastri mēroja ceļu uz Taškentu! Pakistānas prezidents paziņojis, ka par Kašmīru tomēr gribot runāt. Tiklīdz tas būs noticis, abas puses varēs braukt mājās, jo Kašmīras jautājumā nedz Indija, nedz Pakistāna piekāpties nedomā.

☆

Atzīmējot Kubas atbrīvošanu no Batistas diktatūras, iegrūžot zemi vēl briesmīgākā diktatūrā, Havanā pulcējās 500 delegātu no 100 dažādām valstīm, lai piedalītos trīs kontinentu solidaritātes konferencē. Vienlaicīgi ar konferenci Kastro paziņoja, ka samazināta rīsa deva.

Konference, kuŗas nākamā sesija paredzēta Kairo, izvērtās uzvaras gājienā Pad. savienībai, mazāk spoži sekmējās komūnistu Ķīnai, kamēr ASV palika „goda pilnā" trešā vietā, visu zemju delegātiem izlādējoties pret ASV imperiālismu. Vienīgais tiešais uzbrukums pret Pad. savienību nāca no Pekingas. Komūnistu un neitrālo aprindās sarkanā Ķīna pēdējā laikā zaudējusi ļoti daudz atbalsta, kas nosvēries Pad. savienības pusē. Pašreiz Maskava gatavojas nozvejot arī Ziemeļvietnamu.

☆

Nelaime nekad nenāk viena. Anglijas iespaidā pašreiz apstājusies visa naftas plūsma uz Rodēziju. Ministru prezidents Smits izdevis jaunus degvielu lietošanas ierobežojumus, kas būs ļoti sāpīgs trieciens braukt un ceļot kārajiem rodēziešiem.

No Solsberijas saņemtas ziņas, ka Rodēzijā turpinās neparasts sausuma vilnis, kas vairākos apgabalos jau draud ar galīgu ražas izpostīšanu. Tabaka, Rodēzijas galvenā eksportprece, draud izdegt. Valdība jau nopietni domā par sava 200.000 galvu lielā gānampulka pārvietošanu, jo tam trūkst kā zāles, tā ūdens.

Kanada, Anglija, Austrālija un Jaunzēlande jau solījušas palīdzēt pārtikas trūkumā nonākušajiem Afrikas vidienē un dienvidos. Varbūt, ka kaut kas atkritīs arī Rodēzijai.

☆

Vietnamā plosās karš. Apvienotās nācijas sarga Vidējos austrumus un Kipru. No jauna karа mākoņi sākuši savilkties virs Jēmenes, kur mēnesi ilgās miera sarunas starp lojālistiem un revolūcionāriem nav devušas nekādus panākumus. No populāritātes viedokļa raugoties, liekas, ka lojālisti kļūst spēcīgāki, kā rezultātā Nasers vēl nav atradis par iespējamu no Jēmenes atvilkt 60.000 lielo ēģiptiešu armiju, kas atbalsta revolūcionārus. Indonēzija nepārtraukti knibinas ap Malēziju un spriež par sarunām, bet kopš notikušā apvērsuma nedz Malēzija, nedz Singapūra prezidentu Sukarno nopietni vairs neņem.

Vajadzīga
apkalpotāja
Jādzīvo uz vietas.
Atsevišķa istaba. Nepieciešamas atsauksmes.
Zvanīt 638-0780
Toronto.

ŠEĻEPINS HANOJĀ

ASV miera ofensīva vēl turpinājās apmēram 10 dienu. Bet jau tagad kļuvis skaidrs, ka tā cerētos panākumus nedos; pie sarunu galda nenovedīs.

Strīdiņos ar komūnistu Ķīnu Pad. savienība vienmēr prasījusi Vietnamas karа izbeigšanu. Tādēļ Vašingtonā radās maldīgais uzskats, ka Maskava patiešām grib palīdzēt ASV pūlēm. Bet tas, ko Pad. savienība dara ķiniešu kaitināšanai un ko savu interešu labā, tās ir divas dažādas lietas. Ja par dažiem veciem dzelžs gabaliem Pad. savienība Vietnamā var iesaistīt lielākus amerikāņu spēkus, tad tā noteikti to arī darīs. ASV miera ofensīvai apgurstot, Vietnamas karš pastiprināsies, vienīgi ar to starpību, ka nākotnē daudz ievērojamāku ieroču un karа materiālu palīdzību Ziemeļvietnamai sniegs Pad. savienība. To prezidentam Hočiminam piedāvājis Brežņeva vietnieks Šeļepins, kas pašreiz Hanojā mēģina atpirkt Ziemeļvietnamu no komūnistu Ķīnas. Pēdējā var vienīgi noskatīties un draudēt amerikāņiem ar saviem brīvprātīgajiem. Ar tādas kvalitātes ieročiem un karа materiāliem, kādus Pad. savienība piedāvā Ziemeļvietnamai, komūnistu Ķīna vienkārši neoperē.

Vietnamā Pad. savienība gatavojas sekot Korejas karа laikā iemītajās pēdās — cīk vien iespējams kaitēt ASV, tieši tomēr neiejaucoties un nekādus zaudējumus neciešot. Šeļepins Hanoju sasniedza tieši laikā. Bez viņa palīdzības Ziemeļvietnama vēl varētu, varbūt, sākt šaubīties un akceptēt Vašingtonas piedāvātās beznoteikumu sarunas vai pierkrist Ženēvas konferences darbības atsākšanai. Karа izbeigšanas jautājumā manāmas krasas domstarpības starp Ziemeļvietnamu un komūnistu Ķīnu. Pieču amerikāņu senātoru delegācija, kas decembŗa vidū atgriezās no 30.000 jūdžu gara ceļojuma pa 12 valstīm, domā, ka, Vietnamas karam paplašinoties, Ziemeļvietnamai arvien vairāk būs nepieciešama komūnistu Ķīnas palīdzība.

Francijas prezidenta de Golla sūtnis Šovels, — pirmais rietumnieks, kas Hanojā sagaidīts atplēstām rokām, — Parīzē atvedis pavisam citu informāciju, pasvītrojot Šeļepina vizītes ārkārtīgo nozīmi. Šovels pastāsta, ka Hanojā pret Vietnamas karu valda gluži citāda nostāja nekā Pekingā. Ziemeļvietnama šo karu gribētu izbeigt, bet tai to nejauj darīt. Un Šovels saņemts atplēstām rokām tādēļ, ka Hanoja vairs neuzticoties nevienai citai valstij pasaulē, kā vienīgi vecajam kolonizātoram Francijai,no kuŗas tagad sagaidot kampaņu karа izbeigšanai. Un to de Golls tikai gaidījis. Tā radies pašu komūnistu kultivēts intrigu trijstūris. Pad. savienība un komūnistu Ķīna cīnās par Ziemeļvietnamas draudzību un karа turpināšanu. Ticot franču avotiem, Ziemeļvietnama gribētu karu izbeigt, bet to nespēj bez lielo draugu piekrišanas, kuŗu interesēs ir karа turpināšana. Saņemot palīdzību no Pekingas un Maskavas, Hanoja labprāt runātu ar Parīzi militārā konflikta izbeigšanas virzienā. Vietnama var vēl novest pie nelaimīgā stāvokļa, ka, savas karа turpināšanas intereses aizstāvot, Pad. savienība un komūnistu Ķīna var aizmirst savas ideoloģiskās domstarpības un kopīgi nostāties pret ASV.

No miera sarunām, laikam, nekas neiznāks. Montanas senātora Mansfilda vadītā ceļojošo senātoru grupa nākusi pie atziņuma, ka, miera sarunām nesākoties, Vietnamas karš izvērtīsies vispārējā karā Āzijas cietzemē. Tieši no tā amerikāņiem jāmēģina izvairīties. Senātoru acīs pēdējā gada laikā Vietnamā nekas nav mainījies, vienīgi tur amerikāņu stacionēto karavīru skaits pieaudzis no 22.000 uz 180.000 un turpina augt. Citādi, saka senātori, nekas nav mainījies. Visas vietas, kas pirms gada atradās komūnistu rokās, pēdējo, sarkano pārziņā ir arī tagad. Apgabali, kas pirms gada bija brīvi no komūnistiem, palikuši brīvi arī tagad.

Karа izbeigšanas piedāvājumus ar citu valstu galvaspilsētu starpniecību senātori uzskata par laika izniekošanu, jo karа pārtraukumu taču var panākt tikai tās valstis, kuŗas karā iejauktas tieši.

No Vašingtonas saņemtas ziņas par nopietnu senātoru šķelšanos Vietnamas karа jautājumā. Republikāņu līderis Dirksens atklāti deklarējis, ka prezidenta Džonsona miera ofensīvai nav nekādas jēgas, nedz nozīmes — Vietnamā jāpanāk absolūta militāra uzvara, ienaidniekam jākapitulē, tad varēs sākt domāt par sarunām.

No uzņēmības un spēka viedokļa raugoties, Dirksena doma nav slikta. Tai tikai nav nekāda sakara ar reālitāti. Kas tad būs tie, kas kapitulēs? Augstākais, uz ko amerikāņi var cerēt, ir vietkongu padzīšana pāri robežai, pēc tam robežas nosargāšana pret komūnistu iefiltrēšanās atkārtošanos. ASV neatrodas oficiālā karа stāvoklī ar Ziemeļvietnamu, kādēļ, vismaz pagaidām, nav sagaidāma artilērijas vajāšana pāri Ziemeļvietnamas robežām. Bez tam kapitulēt var tikai kāda sakauta valsts vai armija. Komūnisti nekad nepaliks uz vietas, lai militāra panākuma priekšā piedzīvotu sakāvi. Un ja pienāks diena, kuŗā Dienvidvietnama varēs svinēt komūnistu padzīšanu, zemē nebūs palicis neviens, kas varētu kapitulēt.

Šeļepinam tirgojoties pa Hanoju, ASV uzsākušas plašu apmēra gaisa uzbrukumu seriju Laosai resp. turienes komūnistu piegādes ceļiem kā uz zemes, tā ūdens. Laosai katru dienu uzlido ap 300 amerikāņu lidaparātu, nometot 1000 tonnu bumbu dienā.

VIETNAMAS MIERA OFENSĪVA
Ed. Keša karikatūra LA

VAI POLIJAI . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

gabalu, tas tālu pārsniegtu Ulbrichta pašreizējos centienus, kuŗos ietelp vēlēšanās atgūt Štetīnu un Gerlicas poļu pārvaldīto daļu.

Piezīmējams, ka poļu izvākšanās no minētā apgabala nozīmētu arī sitienu sejā tiem Rietumvācijas politiķiem, kas aizstāv atteikšanās principu un prasa, lai Bonna oficiāli atsakās ne vien no Polijai atdotajām vācu zemēm, bet arī no līdzšinējās nostājas, ka vienīgi Rietumvācijai tiesības pasaules forumā pārstāvēt visu vācu tautu.

T—C.

†

Mūsu mīļā mammīte

Lize Bērziņš, dzim. ZIEMELIS

DZIM. 1884. G. 27. MARTĀ, MIRUSI 1966. G. 7. JANVĀRĪ.
APBEDĪTA 10. JANVĀRĪ LIEPĀJAS KAPSĒTĀ

Dziļās sērās DĒLS AR ĢIMENI KANADĀ UN
PIEDERĪGIE LATVIJĀ

Sēru vēsts no dzimtenes

†

Pēc vairāk nekā 8 izsūtījumā pavadītiem gadiem ar tur iegūtu slimību pēc ilgas slimošanas

Antonija Bārda, dzim. ĀDAMSONS

mirusi 1965. gada 6. decembrī, apglabāta Padures kapos.

Pēc viņas skumst MĀSA DZIMTENĒ un BRĀLIS KANADĀ

†

1966. gada 9. janvārī pēc ilgas slimošanas Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā māmiņa un māsa

Matilde Marta Kuncāns

dzimusi 1892. gada 28. jūnijā

Sēro DĒLI, MĀSA, VEDEKLA un MAZBĒRNI KANADĀ
un MĀSA LATVIJĀ

Aizlūgums par mirušo Martu Kuncāni — otrdien, 11. janvārī, plkst. 8 vakarā Hamiltonas P. Dermody bēru namā, 7 East Ave. South; izvadīšana — trešdien, 12. janvārī, plkst. 9 no rīta no vācu katoļu Sv. Bonifācija baznīcas.

†

Mūsu cienījamā goda biedre un Dāmu komitejas locekle

MARTA KUNCĀNS

piepulcējusies lielajam mūžības ceļiniekam pulkam 1966. gada 9. janvārī.

VIŅU MĪĻĀ PIEMIŅĀ PATURĒS
HAMILTONAS LATVIEŠU BIEDRĪBA
un DĀMU KOMITEJA

No Anglijas latviešu dzīves

„Maz būs tādu dziesmu draugu, kas nebūtu klausījušies un priecājušies par Mančestras Dzintarzemes vīru skandinātajām dziesmām. Dziesma ir skanējusi un tai ir jāskan, lai cik mazs dažreiz bijis skandinātāju pulks." — Šie vārdi ne vien liecina par dziesmu vienības vīru lielo uzupurēšanos un apņēmību arī turpmāk ziedot visus spēkus latvju dziesmas skandēšanas labā, bet turklāt liek arī nojaust, ka priecīgo dziedātāju pulks ir sarucis. Tāpēc arī izteikts aicinājums pieteikties jauniem dziedātājiem, jo pašreizējo sastāvs daudz par mazu, lai dziesma skanētu tā, kā tai jāskan. „Dziesmu draugs, vai tu lausi dziesmai apklust?" — ir koristu publicētais sauklis.

☆

Latviešu jaunekļu kristīgās savienības centrālās valdes Vācijā aicināta, uz Oldenburgu izbrauca Bradfordas latviešu skolas audzinātāja un folkloras darbiniece Vera Rulliņa, lai tur laikā no 6.—9. janvārim vadītu Latviešu jaunatnes un kultūras centra rīkotos tautas deju vadītāju kursus. Par tautas deju un rotaļu mūziku šajos kursos referēja mūzikas zinātnieks K. Brambats no Pinebergas, bet par tautas tērpiem Alla Zēberga no Minchenes. Kursos mācīja arī vēl nepublicētas latviešu tautas dejas un dziesmu rotaļas, bija arī tautas tērpu un tautas deju grāmatu izstāde un draudzības sarikojums.

☆

Latviešu preses biedrības Anglijas nodaļas tradicionālās preses viesības paredzētas 13. februārī plkst. 6 vakarā „Mūsmājās" pie Koventrijas. Sarīkojums paredzēts līdzīgs tam, kāds notika 1964. gadā Bradfordā — ar literāru programmu, kuŗai sekos saviesīga dzīve ar deju. Domāts arī par nelielu grāmatu un preses izdevumu izstādi. Iznāks arī „Preses pīle", notiks loterija. Cerot, ka sarikojumā ieradīsies lieis biedru skaits, valde izsludinājusi 15. februāŗa rītā arī Anglijas nodaļas pilnu biedru sapulci ar valdes un revīzijas komisijas ziņojumiem un amatpersonu vēlēšanām. Ja laiks atļaus, pēc pilnsapulces notiks publiskas pārrunas par aktuāliem jautājumiem literātūrā.

A. P.

Latviešī trimdas kaleidoskopā

★ Melburnas latviešu jauktā kora Rotas soliste grieķiete Stella Aksarle uzvarējusi Metropolitēna operas jauno talantu sacensībā Austrālijas mērogā, saņemot 1000 mārc. naudas balvu, ar izredzēm piedalīties tālākās sacensībās šogad Havajā. Stella Aksarle kopā Ziemsvētku sarīkojumā uzstājusies ar dziesmu latviešu valodā, izpelnoties klausītāju dimdošus aplausus.

★ Sidnejas latviešu teātŗa literārās sekcijas nod. vad. Spodrim Klauvertam 1965. gada patīkamākais atgadījums bijis teātŗa 15 g. atceres sarīkojumā, kuŗā pirmoreiz 15 gados nebija jākārto vairāk nekā 100 kafijas tašu!

★ Amerikāņu armijas leitnants — 24 gadus vecais latvietis Juris Steinbergs Dienvidvietnamā, komandēdams savu vadu, atbrīvojis no sarkano gūsta divus amerikāņus un vienu vietnamieti, kuŗus vietkongi bija nolaupījuši ap 15 jūdžu ziemeļos no Saigonas. J. Steinbergs, kuŗa vecāki dzīvo Milvokos, pirms vairākiem gadiem ar baklaura gradu pabeidza Viskonsinas universitāti un reizē arī rezerves virsnieku kursus. Pēc diviem obligātās karaklausības gadiem viņš palika armijā un brīvprātīgi pieteicās cīnām Vietnamā. J. Steinbergs piedalījies arī Milvoku DV apvienības tautas deju grupā un jauniešu teātŗa ansamblī.